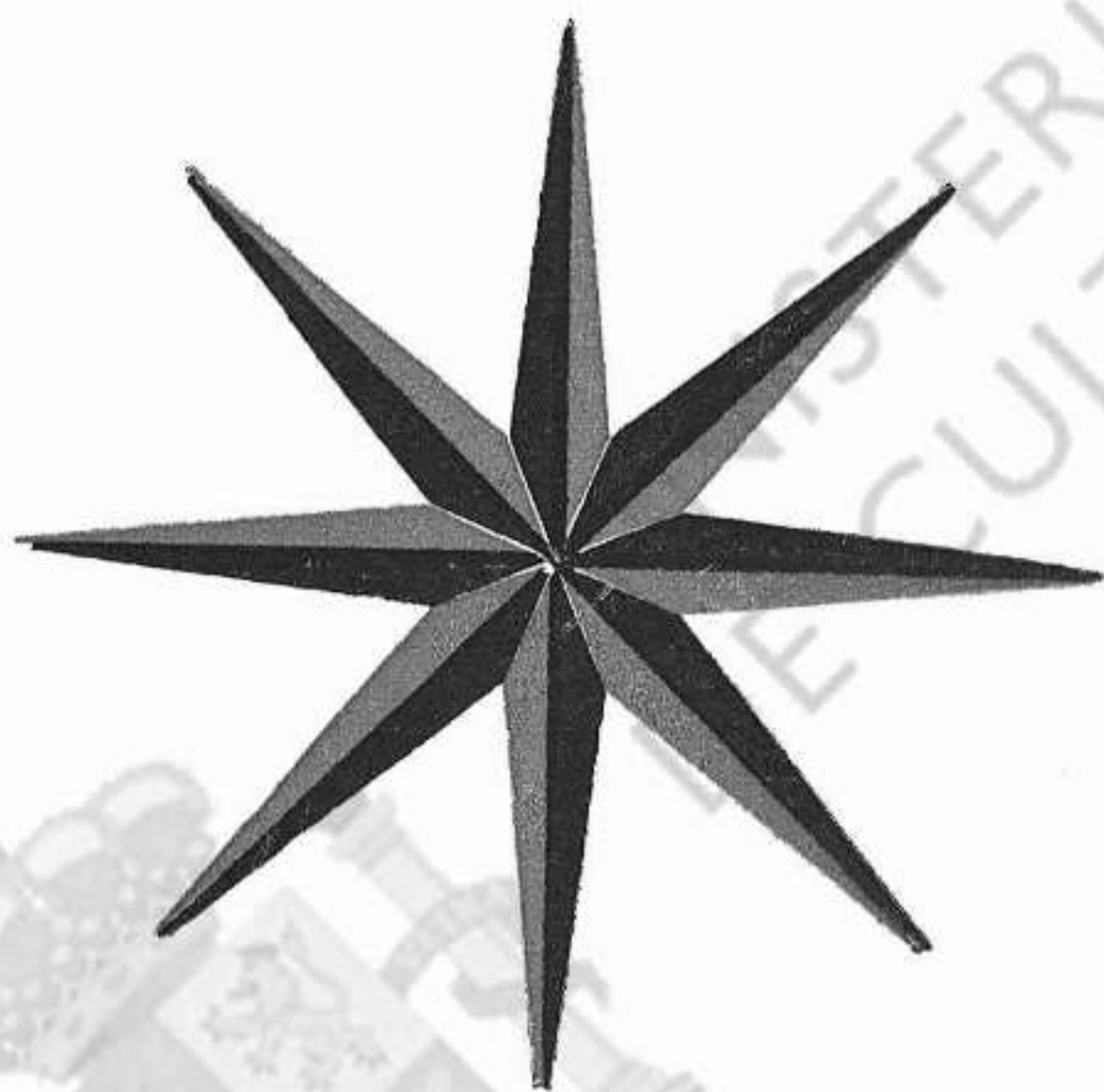

horitzons

nous

- ★ *Les vies de la democràcia*
- ★ *Entorn del desenvolupament econòmic*
- ★ *Aspectes del camp català*
- ★ *Els estudiants — Universitat i Societat*
- ★ *Les comissions obreres a Catalunya*
- ★ *Més sobre « Els Altres Catalans »*

5-6

PRIMER - SEGON TRIMESTRE/1965

PUBLICACION TRIMESTRAL

Declarada lícita su publicación en lo relativo a la cultura y la educación, según dictamen de la Secretaría de Educación Pública, comunicado en Oficio n. 581, de fecha 22 de agosto de 1962.

s u m a r i

EDITORIAL

Es urgent mobilitzar totes les forces en defensa de la pau, 1

EL PENSAMENT I L'ACCIO

Les vies de la democràcia, *G. López Raymundo*, 3

A l'entorn de certs problemes de l'economía de Catalunya,
G. Aribau, 9

La situació del camp a Catalunya, *J. Romàn (i J. Vidal, J. Roca)*, 19

El moviment de les comissions obreres a Catalunya, *Teresa Bonet*, 29

La propera etapa : el Congrés Nacional d'Estudiants, *Joan Camí* 41

La defensa i l'organització de la petita i mitjana empresa,
Carles Masdevall, 47

LES LLETRES

Necessitat i actualitat d'un llibre, *Nuria Plà*, 53

Més sobre « Els altres catalans », llibre polític, *Emili Vilaseca*, 57

DOCUMENTS

Declaració del P.S.U. de Catalunya, abril 1965, 61

Resolucions de les 1a i 2na Reunió Coordinadora Nacional d'estudiants, 64-65

Carta de 1.161 intel·lectuals a Ministre d'Informació, 67

Carta de 168 intel·lectuals de Catalunya al Rector de la Universitat de Barcelona, 68

Resolucions de la Conferència contra la repressió franquista, Londres, Març 1965, 69

ES URGENT MOBILITZAR TOTES LES FORCES EN DEFENSA DE LA PAU

La guerra dels imperialistes nordamericans contra el poble del Vietnam sumeix aquest país, des de ja fa anys, en un infern de sang i de foc. La premsa diària registra els atacs de l'aviació ianqui contra poblacions indefenses, contra escoles i hospitals. Darrerament, una lleproseria era atacada per l'aviació i destruïda. Tècnics del Pentàgon dirigeixen operacions de dispersió de productes verinosos damunt dels camps sembrats, a fi i efecte d'arruïnar la collita. L'ús de gasos de guerra, d'enginys com els « gossos ganduls » — mena de bombes de gran potència carregades amb punxes acerades que desgarrren horriblement els cossos —, de bombes napalm, de bombes de fòsfor etc.. constitueix el « Made in U.S.A. » que el Pentàgon està imprimint sobre la carn viva de tot un poble.

En onze anys han estat registrades 160.000 operacions punitives ; unes 170.000 persones han estat assassinades, gairebé 800.000 homes i dones han sofert ferides, mutilacions o tortures ; 400.000 persones han estat empresonades i més de 5 milions de Vietnamesos reclosos als camps de concentració de les anomenades « aldees estratègiques »... Cap malabarisme propagandístic, cap « doctrina Johnson », cap elucubració per rebuscada que sigui pot justificar aquest terrible balanç de desolació i de mort imposat a un poble. A un poble que desperta l'admiració del món per la seva digna i heròica resposta, perquè no és deixa abatere, i perquè més iluïta com més dures són les proves a que és sotmès.

A la indignació produïda per aquesta injustificable agressió s'afegeix, cada dia més punyent, l'angoixa davant la pressió del Govern nordamericà per fer del Vietnam el detonador d'una nova catàstrofe mundial. Llençats a la política anomenada d'escalada, els cercles imperialistes ianquis empenyen cada vegada més cap a l'abisme de la guerra. Fent-se els sords a les protestes i advertències que proliferen arreu del món, el President Johnson

i els seus consellers pugen dia a dia nous graons de l'escala infernal que mena a la guerra. Davant les costes del Vietnam estaven concentrades ja, de fa temps, la major part d'unitats de la VIIa Flota, amb els seus 125 vaixells, 650 avions, 64.000 tripulants i pilots d'aviació. En poques setmanes han estat desembarcats al Vietnam del Sud uns 75.000 homes de totes les armes U.S.A. Els generals ianquis han posat en línia els bombarders atòmics, si bé de moment proveïts de bombes convencionals... A la inclusió dels B.52 en l'engrenatge de la guerra, cal afegir la presència dels submarins atòmics amb càrrega de « Polaris », denunciada darrement front a les costes de la península vietnamesa, l'existència de rampes de llençament de cohets susceptibles de transportar ogiva nuclear, així com de canons de gros calibre especialment concebuts per disparar obusos atòmics o convencionals.

El perill d'una guerra nuclear no és un fantasma inventat pels comunistes ; és una realitat d'ara, d'avui : És una horrible possibilitat que ens afecta a tots, pensem com pensem. Les armes de la guerra atòmica, com els fets ho demonstren, estan disposades cara a una possible acció ; l'acció prevista en el graó 15 de l'escalada,, minuciosa i cínicament descrita pel teòric militar nordamericà Herman Kahn. A quin graó ens trobem actualment.. ? És necessari barrar el pas als escaladors de la mort ; és urgent fer-los retrocedir abans no sigui massa tard !

La solidaritat de la Unió Soviètica i dels països socialistes devers els pobles que lluiten per llur independència, juga un important paper en la lluita per fer retrocedir als agressors. Suez, Cuba, Argèlia, són exemples vius d'un passat recent. Vietnam ho palesa també avui influint gràcies a aquesta ajuda i a la solidaritat proletària internacional, coients derrotes als ianquis i a llurs mercenaris, tot i l'imposant enginy bèl·lic que aquests acumulen en aquell país.

« ...El Partit, el Govern i el poble del Vietnam expressen llur pregon reconeixement al Partit, al Govern i al poble de la Unió Soviètica per la solidaritat, el suport i l'ajuda preciosa que d'ells reben en

llur lluita contra l'imperialisme nordamericà agressor... », declarava recentment Ho Chi Minh, President de la República del Vietnam del Nord, als representants de la premsa.

L'ajuda de la Unió Soviètica, la solidaritat del camp socialista, juguen en paper importantíssim per pressevar la pau. Això és cert. Però seria un error creure que és a la U.R.S.S. i al camp socialista a qui pertoca exclusivament impedir la guerra : Sense la mobilització activa de les masses populars arreu del món exigint enèrgicament dels governs respectius mesures concretes en defensa de la pau, els agressors imperialistes encendrien la guerra.

La mobilització de les masses a escala mundial els atura, i quan és prou enèrgica els obliga a recular. La dramàtica epopeia de Santo Domingo ens posa davant dels ulls l'espectacle d'un exèrcit de 20.000 homes fornit dels més moderns i mortífers enginys de guerra convencionals, aturat davant d'un enemic mal armat, i obligat a negociar, no per manca de potència de foc per aixafar-lo com pretenia, sinó per la immediata, indignada, enèrgica acció de protesta de l'opinió pública mundial, factor decisiu que, al sumar-se a l'heròica voluntat de defensa del poble dominicà, ha evitat fins ara el genocidi que el Govern dels EE.UU. havia ordenat.

Les agressions a la República Dominicana i al Vietnam han fet alçar renovades ones de protesta. Un ampli moviment de reprobació s'ha produït i creix, mobilitzant a cada vegada més amplis sectors de l'opinió pública. En els mateixos EE.UU. es produeixen grans manifestacions de protesta contra la política del President Johnson, i actituds tan valentes com la del poeta Richard Lowell i vint altres intel·lectuals (d'ells sis Premis Pulitzer) que han negat llur assistència al Festival Artístic organitzat sota el patronatge del propi President, i han declarat públicament que el seu refús és en signe de protesta contra la política d'agressió del Govern del seu país. Sis-cents professors de Chicago escriuen a Johnson : « ...Volem fer saber, a vostè i als nostres compatriotes, que ens oposem a la política d'escalada... ». Del 10 al 15 del proper mes de juliol es celebrarà el Congrés Mundial de la Pau, el tema central del qual serà la solidaritat amb el poble del Vietnam i la necessitat de deturar la criminal política d'escalada.

Aquest moviment de protesta és important i a ell es sumen cada dia més amplis sectors de totes les capes socials. Però la mobilització és encara insuficient en proporció del perill que corre la humanitat. Per inconsciència, per una pueril confiança en que « tot s'arreglarà », per influència de la tòxica propaganda bel·licista, no participen en la mobilització tots aquells que podrien i deurien participar-hi. Això és tant com deixar via lliure als in-

cendiaris de guerra : Es urgent prendre i ajudar a prendre consciència de la realitat del perill que amenaça a la humanitat ; és urgent mobilitzar totes les forces, a tot arreu, per tal d'obligar als governs a adoptar mesures eficaces que garantitzin la pau : Es aquest l'únic camí per deturar l'agressor, per impedir la guerra.

Es important comprendre que els espanyols no estem al marge dels problemes de la defensa de la pau, ben al contrari. El nostre país, per obra i gràcia del règim franquista, està aliniat al bandol imperialista. Els EE.UU. posseeixen a casa nostra bases d'entre les més importants d'Europa. En tota la península, Catalunya inclosa, són munió les instal·lacions auxiliars al servei de l'exèrcit nordamericà. En cas de guerra, entre els objectius per a una immediata destrucció figurarien les bases que és troben a Espanya. El Govern de la Unió Soviètica ha informat oficialment al del nostre país del perill que per ell significa la disposició en el territori espanyol de bases d'agressió nordamericanes.

Una situació com la que està creant la prossecució de l'escalada dels nordamericans, fa imprescindible recordar aquestes veritats. Siguin quines siguin les idees polítiques que tinguem, la situació social que gaudim o la que patim, l'aliniament de la dictadura al bandol imperialista ens imposa una evident responsabilitat als espanyols, que volem la pau, que volem que la nostra pàtria es mantingui allunyada dels blocs militars ; la responsabilitat de fer recular als bel·licistes a casa nostra mateix.

Es cert que la lluita per la transformació democràtica del nostre país és una contribució a la lluita per la pau. Però aquesta certesa no ens inhibeix de participar més directa i activament en els problemes concrets d'aquesta lluita. Si en altres ocasions eminents personalitats han signat documents en defensa de la pau, avui es fa necessari multiplicar tota classe d'iniciatives per tal de fer arribar al Govern de Franco i als representants dels EE.UU. a Espanya la protesta més enèrgica contra l'agressió. Iniciatives com la dels estudiants de Madrid manifestant el 7 d'abril davant l'Ambaixada U.S.A., són magnífiques contribucions a la defensa de la pau. La redacció de documents de protesta, d'escrits al Govern demanant que Espanya es pronunciï oficialment contra l'agressió, exigint que les bases estrangeres passin immediatament sota el control de l'exèrcit espanyol i que siguin suprimites en el terme més breu a fi i efecte de garantir la neutralitat del nostre territori, iniciatives com aquestes i moltes més que poden trobar-se en cada lloc concret, haurien de constituir la base d'una àmplia i urgent mobilització de tots els espanyols que aspirem a la pau i entenem que el nostre país no pot quedar al marge de la seva defensa.

Gregori López Raimundo

LES VIES DE LA DEMOCRACIA

L'observació de la situació política espanyola, revela clarament que estem en un període de canvis en el qual — sota la pressió de les ràpides transformacions que s'operen en el món, de la necessitat imperiosa de resoldre els problemes que es troben a l'origen de l'endarreriment d'Espanya i de les lluites de les masses populars — la dictadura del general Franco es veu obligada a llimar els seus angles més repulsius, més típicament feixistes, va assumint el caràcter d'una dictadura reaccionària de tipus clàssic.

La realitat dels canvis i la perspectiva de que aquests s'accentuin en un futur immediat no és objecte de polèmica doncs el mateix Govern ho accepta així. Les controvèrsies són palmàries, però, respecte de la causa original dels canvis, respecte dels ritmes amb que aquests van a produir-se i respecte de quina sigui la fita on van a conduir. Per alguns es tracta únicament de canvis desitjats i planejats per les classes dominants per raons de conveniència pròpia, canvis que descarten tota possibilitat a curt terme de modificació del caràcter de classe del poder, en tant que instrument de dominació dels grans financers i terratinents.

La dictadura sobreviu perquè els seus adversaris estan dividits i no lliuren una lluita suficientment resolta. L'experiència de les recents lluites dels estudiants prova que la dictadura és impotent front a un moviment de masses unit i generalitzat. Mitjançant una sèrie d'assemblees lliures, vagues i manifestacions, desencadenades a l'uníson a les diverses universitats espanyoles, els estudiants han liquidat pràcticament el SEU i han posat els fonaments d'una organització pròpia, autènticament democràtica i representativa.

Naturalment, la dictadura no accepta la derrota i tracta de frustrar o diferir la cristallització del sindicat independent,

Per a d'altres —entre els quals ens comptem— es tracta de canvis que s'arrenquen a les classes dominants, canvis que aquestes accepten après dura i ferotge resistència, perquè són impotents per impedir-los, i que sota la pressió de la lluita de les masses poden desembocar en una situació revolucionària, en la qual el poder polític passi a mans d'una coalició de forces antifeudals i antimonopolistes, encapçalada per la classe obrera, capaç de dur a terme les transformacions polítiques i econòmico-socials que Espanya necessita.

Per això pensem que estendre i vigoritzar la lluita i l'organització unitària de les masses, forjar un ampli front antifranchista i crear aquesta coalició de forces antifeudals i antimonopolistes, es avui la tasca principal a la qual deurien entregar-se els dirigents de les organitzacions i partits polítics, i tots aquells que, per una o altra causa, representen grups socials o sectors d'opinió interessats en acabar no solament amb la dictadura feixista, sinó també amb el monopoli del poder polític que des de fa quasi trenta anys exerceix l'oligarquia financera i terratinent.

la plena conquesta del qual exigirà encara grans esforços als estudiants. Però el que s'ha assolit ja, prova plenament que la conquesta de la democràcia depèn de que es lluiti a tot arreu com s'ha lluitat a les universitats durant els últims mesos

Aquesta constatació obliga a preguntar-se ; Quines són les causes de l'extensió i la combativitat assolides per la lluita dels estudiants? Al nostre entendre, entre aquestes causes destaca la unitat d'acció i l'alt nivell d'organització forjats a la Universitat en lluita contra el SEU.

Es evident que a la Universitat s'ha assolit una coordinació entre els diversos

grups polítics molt més sòlida i regular que l'existent a nivell de les direccions dels partits, cosa que ha donat origen a formes també més madures d'organització de la lluita i del moviment de masses.

A la Universitat de Barcelona funciona des de fa alguns anys un òrgan de coordinació dels grups polítics (CAU), que ha dut a terme un esforç tenaç par tal d'estimular els sentiments antifranquistes dels estudiants. Existeix també una organització unitària de masses (l'ADEC), que ha emmarcat l'activitat comú dels militants dels grups polítics i d'altres lluitadors per un sindicat independent i democràtic d'estudiants. L'ADEC ha promogut així mateix nombroses activitats culturals a la Universitat de Barcelona, incloses les 1 i 2 Setmanes de Renovació Universitària, i cada any organitza la RUTA a Montserrat durant la qual es celebra un col·loqui o conferència lliure sobre els problemes dels estudiants.

A les universitats de Madrid, Sevilla, Bilbao i altres, també existeix coordinació entre els grups polítics i formes unitàries d'organització de la lluita contra el SEU i per la llibertat sindical, la qual cosa explica la gran unanimitat i coor-

Si registrem resultats tan positius de la coordinació —insuficient, però coordinació al cap i a la fi— assolida fins ara; per què no establim una coordinació general, completa, entre totes les forces que desitgin acabar amb la dictadura i es comprometin a acatar la voluntat popular expressada en eleccions lliures?

El més elemental sentit comú diu que això interessa a tots els antifranquistes, i que aquells que per anticomunisme o per càlcul dificulten el diàleg i l'acord entre tota l'oposició, tiren pedres contra llur propi teulat doncs la seva actitud antiunitària els fa perdre influència entre les masses.

Hi ha qui afirma que el retràs en l'establiment d'un acord entre totes les forces de l'oposició antifranquista afavoreix als comunistes, puix que com més es prolongui la vida de la dictadura més gran serà la força i influència dels comunistes al moment del canvi de règim. Però els comunistes veiem aquest problema des d'un altre angle. Pensem que l'interès del país i de la grand majoria dels espanyols està en aconseguir en el **més breu terme** l'amnistia i la fi de la repressió política; **que urgeix** dur a cap les transformacions econòmiques-socials

dinació de les darreres lluites dels estudiants a tot Espanya.

Si examinessim els progressos de la lluita obrera en el darrer període, trobarem que la seva principal causa determinant n'és també la col·laboració entre comunistes, catòlics i altres antifranquistes, i el desenrotllament de formes d'organització unitàries dels treballadors; les comissions obreres.

Quant als intel·lectuals, pot afirmar-se que llurs realitzacions més importants, com el document adreçat a Fraga Iribarne amb data de 20 de març darrer (1), són fruit així mateix de la col·laboració que existeix entre intel·lectuals comunistes, socialistes, lliberals, demòcrates cristians ha de tarda en cristallitzar també en i d'altres tendències, col·laboració que no formes estables d'organització, equivalents a les que tenen obrers i estudiants.

La coordinació a tots els nivells entre les organitzacions i partits polítics antifranquistes, entre els antifranquistes de totes les tendències i el desenrotllament de formes unitàries d'organització dels diferents grups i capes socials antimonopolistes, constitueixen les més poderoses palanques per impulsar les accions de masses, colpejar a la dictadura i avançar cap a la democràcia.

que assegurin als treballadors una vida digna; **que res és tan urgent** com lliurar-se de la dictadura i conquerir la llibertat.

Per això la recerca de l'entesa entre tots els antifranquistes, per tal d'elaborar un pla d'acció comú i crear òrgans comuns de direcció de la lluita, constitueixen una constant de la política dels comunistes.

El proppassat mes d'abril, el Comitè Executiu del PSU de Catalunya va publicar una Declaració (1) en la qual després de fer un breu anàlisi de la situació política espanyola, s'invita als dirigents dels partits i grups polítics, i a totes les persones representatives de forces socials o corrents d'opinió, a iniciar conversacions amb vistes a l'establiment d'un acord general de l'oposició antifranquista. La Declaració esbossa una sèrie de punts que, al nostre entendre, haurien d'incloure's en el programa d'acció comú de les forces antifranquistes. Advertim no gensmenys que tals punts constitueixen únicament la nostra proposta per a la discussió i que per anticipat acceptem de discutir els punts de vista o proposicions que puguin fer altres forces.

Creiem que allò més urgent i important és asseure's junts a l'entorn d'una

taula i començar a discutir, doncs independentment de les diferències ideològiques i polítiques conegudes que originen l'existència de diverses organitzacions i partits, hi ha una àmplia base per a l'entesa entre aquests. Tots proclamem que el nostre objectiu immediat és liquidar la dictadura i retre la paraula al poble. Per què, doncs, no intentar establir un acord basat en aquests dos principis generals?

Els comunistes pensem que l'extensió de la lliuta de masses fins a la seva culminació en una gran vaga nacional és la via més ràpida i incruenta per a posar fi al regim dictatorial i que, una volta acomplert aquest objectiu, s'imposa restablir les llibertats democràtiques sense cap restricció i convocar eleccions constituents, pel sistema de la representació proporcional, a fi i efecte de determinar el caràcter del règim i d'elaborar la nova Constitució espanyola. No és aquesta la base més realista i més democràtica per a l'establiment d'un acord entre totes les forces de l'oposició?

La Declaració del PSU d'abril darrer assenyala també les transformacions econòmiques-socials que, a judici nostre, hauria de promoure el futur règim democràtic: Millora de les condicions de vida dels obrers, reforma agrària, nacio-

Els partits i grups polítics antifranquistes catalans mantenen relacions cordials, cosa que els col·loca en una situació particularment favorable per propiciar junts l'entesa general de l'oposició espanyola a la qual ens venim referint.

Causes diverses, que per raons d'espai no cap examinar aquí, porten no obstant a la majoria dels partits catalans a mantenir-se en una actitud passiva en aquest terreny, en espera de que a Madrid es faci la unitat i se'ls inviti a sumar-se a ella. El PSU ha cridat reiteradament l'atenció de les altres forces de l'oposició catalana sobre la nocivitat d'aquesta actitud. Catalunya no pot alliberar-se de la dictadura i conquistar la democràcia més que en el marc d'una acció conjunta de tots els pobles d'Espanya. Aconseguir aquesta acció conjunta és, per tant, una tasca pròpia en el mateix grau que ho és dels partits i grups polítics d'altres parts d'Espanya. L'interès de Catalunya reclama que els dirigents dels partits catalans vagin a Madrid o allà on sigui precis a buscar les col·laboracions i aliances necessàries per arribar als objectius immediats comuns als diversos pobles d'Espanya.

nalització de la banca, etc (1). Desitjariem sincerament que l'accord entre les forces d'oposició es referís, no solament a les tasques més immediates sinó també a la política a seguir des del poder una vegada conquistada la democràcia. Però si cada partit o grup es compromet a acatar la voluntat popular expressada en eleccions lliures, les divergències que puguin existir sobre el contingut de la futura democràcia no haurien d'ésser un obstacle per establir un pacte referit exclusivament a la lliuta per acabar amb la dictadura i restablir la sobirania popular.

Naturalment, si els representants de les forces de l'oposició s'asseuen a l'entorn d'una taula per tractar aquestes qüestions, hauran d'examinar quin Govern ha d'assumir el poder a la caiguda de la dictadura i presidir l'elecció constituent. El Partit Comunista d'Espanya, en una Declaració del seu Comitè Executiu datada el mes de març d'enguany, diu sobre aquest problema: « **...Els comunistes estem disposats a tractar-lo amb les altres forces, a trobar-li la solució justa i oportuna** ». El PSU comparteix enterament aquesta posició que expressa la disposició dels comunistes a discutir aquesta qüestió amb el desig de donar-li la solució més convenient,

Per altra banda, els dirigents de l'oposició catalana coneixen que el Partit Comunista d'Espanya, defensor decidit dels drets nacionals de Catalunya, Eúskadi i Galícia, ve treballant tenaçment per tal d'unificar els esforços de tota l'oposició espanyola. Es a dir, hi ha ja a Madrid forces amb les quals iniciar les gestions unitàries que proposem. A la declaració de març abans al·ludida, el Partit Comunista d'Espanya proposa iniciar conversacions « **...entre les diverses forces polítiques, sectors socials i representants d'institucions, a fi efecte de preparar les condicions per una reunió, o una sèrie de reunions, en les quals es busquin les bases de coincidència que podrien servir de solució a la crisi actual** ».

Es d'esperar que les forces polítiques catalanes acullin positivament la proposta i prenguin les mesures pertinents per a estar entre els promotors de la reunió o sèrie de reunions que el P.C. d'Espanya proposa.

El PSU ha avançat en la seva Declaració d'abril un esboç del programa que entenem haurien de proposar les forces polítiques catalanes com a plataforma a adoptar per tota l'oposició espanyola. Un

(1) Veure secció Documents

dels punts d'aquest programa reclama el restabliment de les llibertats autonòmiques a Catalunya i Euskadi, i la concessió d'un estatut autònom a Galícia. Aquesta fórmula és sense lloc a dubtes la més adient per a ésser acceptada pel conjunt de l'oposició espanyola i per tal de servir de punt de partida a la satisfacció de les aspiracions nacionals de catalans, bascs i gallecs.

La Unió Demòcrata Cristiana, i Partit Socialista Obrer Español, els intel·lectuals lliberals que publiquen « CUADERNOS PARA EL DIALOGO » i altres grups polítics s'han manifestat públicament a favor d'una o altra forma d'estatut autònom per a Catalunya, Euskadi i Galícia. Això és un reflexe de la comprensió que avui existeix en amplis sectors de l'opinió espanyola respecte de les aspiracions nacionals de catalans, bascs i gallecs.

Les persecucions franquistes contra les institucions, la llengua i les tradicions de les nacionalitats provocaren en milers d'espanyols una reacció solidària que ha cristallitzat en una actitud de comprensió i suport als drets dels pobles de les referides nacionalitats. L'emigració de cents de milers de treballadors a Catalunya i Euskadi durant els darrers anys ha contribuït també a escombrar el prejudicis i incomprendiments creats per la política centralista reaccionària de la monarquia i per les prèdiques falsament unitàries del feixisme. En aquest terreny el clima actual és molt més favorable que ho era

La Declaració del PSU d'abril precisa que l'oposició catalana hauria d'incloure en el seu programa d'acció, a més dels punts que proposem presentar a tota l'oposició espanyola com a base per a un acord general, els dos punts següents :

1er. — Constitució d'un Consell Provisional de la Generalitat de Catalunya, representatiu de tots els sectors del poble, investit dels poders assenyalats en l'Estatut.

2on — Elecció, per sufragi universal i sistema proporcional, d'un Parlament Català que designaria el President de la Generalitat i el Consejo Executiu, i elaboraria un nou projecte d'Estatut, el qual seria sotmés al re-

el de 1931-32, quan Royo Vilanova i altres polítics reaccionaris aconseguiren aixecar una part de l'opinió espanyola contra la concessió a Catalunya de l'autonomia. L'experiència històrica de l'Estatut de 1932 ha demostrat que l'autonomia no debilita sinó que reforça la unitat entre els pobles d'Espanya, per la qual cosa la fórmula « restabliment de les llibertats autonòmiques » apareix com la més desitjable als ulls de la major part dels espanyols.

A Catalunya aquesta és també la fórmula que pot acordar major nombre de voluntats. Tots els catalans de més de quaranta anys coneixen per pròpia experiència que, amb l'Estatut d'autonomia assolit amb la República, Catalunya va tenir institucions, lleis i Govern propis, sota el recolze dels quals conegué l'època d'una major llibertat, d'un més gran florir de la seva cultura i de la seva personalitat nacional. No s'ha d'oblidar, a més, que l'Estatut de 1932 fou objecte d'un referèndum i que més del 95 % dels votants li donaven llur aprovació.

Es veritat que des de 1932-39 ha passat molta aigua pel molí, que moltes coses han canviat profundament en els darrers anys. Però a judici nostre, restablir les llibertats autonòmiques no suposa un retorn al passat —impossible, per altra banda—, ni restablir mecànicament les lleis i institucions de l'Estatut, sinó de prendre aquest com a marc legal inicial per la recuperació de l'autonomia catalana i per l'elaboració d'un nou Estatut que respongui a les necessitats i les aspiracions actuals del poble de Catalunya.

ferèndum del poble de Catalunya i a l'aprovació de les Corts Constituents.

En aquests dos punts, els comunistes oferim una fórmula concreta de com hauria de procedir-se a Catalunya per tal de restablir les llibertats autonòmiques. L'aplicació d'aquestes mesures, en el període constituent del nou règim democràtic espanyol, obriria totes les possibilitats per configurar el nou Estatut autònom d'acord amb la voluntat de la majoria dels catalans i per aconseguir que en la Constitució espanyola s'inscrivís, junt amb l'autonomia, el reconeixement de la personalitat nacional de Catalunya i el dret del seu poble a l'autodeterminació. Es a dir : amb tot i arrencar del restabliment de l'Estatut de 1932, aquesta fórmula permetria per-

feccionar, d'acord amb la voluntat popular, tant les formes d'autogovern com les de col·laboració amb els altres pobles d'Espanya dins un Estat democràtic únic, de caràcter multinacional.

Fins ara cap partit o grup polític català no ha exposat públicament un pla concret per aconseguir la democràcia. Els textos programàtics que ha publicat algun d'ells defineixen — a voltes amb gran luxe de detalls— la seva visió de la Catalunya futura, però passen per alt allò que cal fer i com s'ha de fer, per a conquistar aquesta Catalunya que albiren. Amb tot, en la mesura que hi al·ludeixen, exposen idees coincidents amb les nostres. Un document del Moviment Socialista de Catalunya, publicat a EN-DAVANT de setembre-octubre del 1963, diu al respecte ; « ...la sortida deu trobar-se en un règim provisional que doni la paraula al poble i restableixi les lliber-

tats... » En un article aparegut el pròxim mes de juny en el mensual francès LE MONDE DIPLOMATIQUE, el periodista Robert Gauthier, de retorn de Barcelona, reproduïx l'opinió « d'un burgès català », en la qual es llegeix : « ...totes les organitzacions i tots els partits de Catalunya han exigít com a mínim el restabliment de les llibertats reconegudes per l'Estatut d'autonomia votat pels catalans i que va estar en vigor fins 1939... »

Com pot veure's tant la concepció del MSC, com l'expressada pel « burgès català » al qual al·ludeix R.G., quadren plenament amb les propostes que fem els comunistes. Si els altres partits són fidels als objectius que diuen perseguir i es fanressó del sentir de l'opinió pública catalana, la unitat d'acció que els proposem no tardarà a fer-se, cosa que suposaria un pas decisiu en el camí que hem de recórrer per aconseguir la democràcia.

L'acord de les futures forces polítiques catalanes sobre els dos punts en els quals hem expressat la nostra concepció del procés cap a la democràcia a Catalunya, hauria d'anar de parella amb el combat comú per tots i cadascun dels drets nacionals als quals aspirem i d'entre els quals destaquen els següents :

— Reconeixement de l'idioma català com a llengua oficial, junt amb el castellà, en el territori de Catalunya. Dret a elegir l'idioma oficial de preferència en les relacions amb els tribunals i autoritats de Catalunya.

— Llibertat completa per l'edició de diaris, revistes, llibres i altres publicacions en llengua catalana.

— Llibertat completa de servir-se de la llengua catalana a la tribuna pública, a la ràdio i a la televisió. Estacions de ràdio i televisió que emetin en llengua catalana.

— Inclusió de l'estudi de la llengua catalana en els programes de totes les institucions d'ensenyança de Catalunya. Escoles primàries, secundàries, tècniques, etc. on s'ensenyi en llengua catalana als alumnes que així ho prefereixin. Estatut d'autonomia per a la Universitat de Barcelona, que ha d'incloure entre les seves funcions el foment de la cultura nacional catalana.

— Llibertat completa per celebrar tota mena d'actes culturals, folklòrics i altres peculiars del poble de Catalunya, inclosos els tradicionals Jocs Florals de la Llengua Catalana, que actualment són celebrats a l'estranger per estar prohibits.

— Llibertat completa per la constitució i el funcionament d'organitzacions que tinguin com a finalitat el foment de la cultura, el folklore i les tradicions populars de Catalunya.

La defensa dels drets i aspiracions nacionals, és part integrant de la lluita general per la democràcia. Forma, per tant, un tot amb la lluita per l'amnistia, pel salari mínim vital, la llibertat sindical i les altres transformacions econòmiques, socials i polítiques contingudes en el nostre Programa.

En el darrer període, la defensa dels drets nacionals de Catalunya, ha donat origen a importants manifestacions de carrer com les celebrades a Barcelona els dies 11 de setembre del 1964 i 26 de març pròxim. Però en el pròxim futur, aquesta lluita pels drets nacionals haurà d'assolir proporcions encara més grans i reforçar el seu caràcter popular, atraient a ella, no solament a un major nombre d'intel·lectuals, estudiants i altres catalans pertanyents a les anomenades classes mitges, sino així mateix a obrers, camperols, dones i joves.

La defensa de les reivindicacions nacionals, com la de les altres reivindicacions incloses en la Declaració d'abril del Comitè Executiu del P. S. U., com una base de discussió per arribar a un acord de tota l'oposició antifranquista, és el teler en el qual els comunistes i tots aquells que s'orienten per la nostra política, teixeixen la unitat de les pròpies masses, aspecte important de la lluita per la unitat. L'experiència ensenya que la unitat

per dalt, a escala de les direccions dels partits polítics, només s'assolirà en la mesura en que la unitat per baix, en el moviment de masses, adquireixi un nivell més elevat.

De l'audàcia i la tenacitat dels comunistes i de tots aquells que s'esforcen per aplicar la política del nostre partit entre les masses, depèn, per tant, en gran mesura, l'entesa general de l'oposició antifranquista que propugnem.

CONFERENCIA DELS PARTITS COMUNISTES DELS PAISOS CAPITALISTES D'EUROPA

« La lluita antifranquista ha cobrat noves dimensions amb la multiplicació de vastes accions de masses d'obrers, camperols, estudiants, intel·lectuals. En solidaritat amb el poble espanyol, comunistes, socialistes, cristians, sindicats obrers i altres demòcrates s'uneixen en iniciatives comuns dintre de cada país i a escala internacional, com ha succeït en la recent conferència de Londres. Els participants en la conferència han afirmat la voluntat dels Partits Comunistes de contribuir a l'èxit de les decisions preses per aquesta conferència unitària, especialment contra la repressió, per tots els presos i exiliats polítics, pel restabliment de les llibertats sindicals. La conferència concedeix gran importància al suport al poble espanyol en la seva lluita per les llibertats democràtiques... »

(Del comunicat de la Conferència dels PP.CC. dels països capitalistes d'Europa)

A L'ENTORN DE CERTS PROBLEMES DE L'ECONOMIA DE CATALUNYA

El présent article es proposa com a finalital plantejar unicament alguns problemes relacionats amb l'economia catalana i amb els canvis d'estructura que més inquieten les àmplies masses. Aquesta és la raó per la qual el seu abast és limitat. No aborda les qüestions dels camp, ja que son l'objecte d'un altre article que es publica en aquest mateix numero.

G. A.

I. L'ECONOMIA CATALANA I L'EVOLUCIO DE LES ESTRUCTURES

No hi ha cap dubte que des de principis de segle fins als nostres dies s'han produït canvis importants en l'estructura econòmica d'Espanya, inclosa la de Catalunya. No es coneix cap país que no hagi evolucionat sensiblement en aquest lapse de temps.

A començaments de segle, l'economia espanyola es trobava feblement desenvolupada, amb fortes supervivències feudals. En l'estructura industrial predominava la indústria lleugera i les empreses petites i mitjanes. El capital estranger ocupava posicions clau en l'economia, col·locant-la en una situació de dependència. Els Bancs catalans jugaven un significat paper en el sistema bancari espanyol.

Manuel Torres, en la seva obra « **Juicio crítico de la economía española** », publicada en 1956, divideix el procés d'industrialització en aquest segle en tres períodes: el primer que abasta del 1900 al 1923, amb un increment anyal d'un 0,53 per 100; el segon, de 1923 a 1930, amb el creixement anyal d'un 8,30 per 100, es caracteritza per un augment de les produccions bàsiques; el tercer, del 1930 al 1953, amb un increment equivalent al 3,60 per 100. Senyala que, del 1929 al 1934 la producció romangué estancada, degut a la gran crisi mundial, amb la particularitat, però, de que mentre els productes bàsics baixaven, les substàncies alimentícies i els tèxtils es mostraven en alça. Més endavant el creixement qualitatiu de la producció fou defectuós, inferior a les necessitats internes, originant una disminució de la capacitat exportadora del país. (Pag. 71-80). Es pot afegir que entre 1958 i 1963, període de reanimació i auge després de la darrera crisi de superproducció, el ritme de creixement anyal acumulatiu ha oscil·lat entre el 3,76 per 100 i el 7,60 per 100, segons es prengui l'un o l'altre dels sis índex oficials existents a Espanya. (J. Gomez: « **Realidad** » n. 3, pág. 18).

No podem presentar un índex per quantitats de la producció industrial de Catalunya des de començaments de segle car no existeix.

També seria erroni transposar mecànicament l'evolució de la producció industrial espanyola a Catalunya, malgrat la seva gran incidència recíproca. La indústria catalana continua depenent més de la capacitat adquisitiva de les masses del camp i de la ciutat, a l'ensens que del progrés agrícola (tractors, camions, adobs, etc.) que no pas del creixement de les branques productives de béns de producció.

El període en el qual ha estat més intens el moviment qualitatiu en el curs del procés d'industrialització del present segle s'ha produït a Catalunya entre 1915 i 1929, entre 1930 i 1950 s'ha observat un recul i de 1950 a 1964 s'ha reiniciat de nou el moviment, però a un ritme més lent.

Després de la guerra civil existien premisses per a un important desenvolupament, però l'accentuament de l'acumulació capitalista, la qual va extremar fins a nivells inusitats l'explotació de la classe obrera, esquilà els pagesos, espremé la burgesia no monopolista i condemnà els treballadors i capes intermitges a un baix nivell de vida, a tot el qual va afegir-s'hi la contrareforma agrària, la ineficàcia industrialització autàrquica i el compliment dels compromisos contrets amb les po-

tencies de l'Eix, junt amb el terror brutal imposat per la dictadura, van minar les tals premisses fent d'Espanya la pròpia colònia del capitalisme monopolista, essent aquest el responsable del lent i feble desenrotllament.

Juan Plaza Prieto, en un treball titulat « Aportació a l'Estudi de les rendes provincials a Espanya », publicat en « De Economía » números 60 i 61 de 1959, ha calculat el ritme de creixement econòmic de les províncies espanyoles i en resulta que del 1945 al 1951 les quatre províncies catalanes creixeren per sota del promig espanyol. A Tarragona li correspon el darrer lloc de la llista. De 1951 a 1957 la declinació relativa del moviment industrial de Catalunya és també visible però més esmortuit. Els estudis del Banc de Bilbao respecte de la distribució provincial de la R.N. corroboren la declinació del pes de l'economia catalana en el conjunt econòmic espanyol fins 1957, però des de llavors fins en 1963 la tendència s'ha tornat lleugerament favorable a Catalunya. Així veiem que l'index de creixement de la R.N. en pessetes corrents, base 1955 = 100 és, per a Catalunya, el 137,50 en 1957 i el 177,79 en 1960, mentre que per **Espanya sense Catalunya** era respectivament el 138,26 i 165,41.

Els percentatges del producte interior brut espanyol assignen a la « província » de Barcelona una participació del 12,9 per 100 en 1960, un 13,1 per 100 en 1961 i un 13,5 per 100 en 1962 (A.E. de E., 1964 i « A.B.C. » 13-14/III-65). Girona segueix una evolució semblant i les dades disponibles de Lléida i Tarragona no fan ressortir cap variació.

« Actualidad Económica » del 12-6-65 afirma, referint-se a Catalunya, que el període autàrquic va afavorir **« l'anquilosament de les indústries i que l'estructura de la regió no sofreix el procés de transformació que s'hauria esperat en les nacions industrials, caracteritzant-se grans sectors de la indústria per una baixa productivitat, per preus de cost i de venda elevats, la qual cosa feia que llurs productes no fossin competitius »**.

Durant els primers anys de la post-guerra civil la producció trobava fàcil sortida per estar el mercat ple de necessitats. Això va permetre, encara que de manera feble, una certa ampliació del mercat i l'obtenció de sucosos profits a una part de la burgesia no monopolista.

Al no comptar la indústria, com en altres països, amb un procés de restructuració i mecanització del camp, amb una intensa renovació i ampliació de l'equip productiu industrial, ni tampoc amb un constant increment de la capacitat adquisitiva de la població, degut principalment als baixos salaris i sous, aviat s'esgotaren les necessitats ajornades i es frenaren les possibilitats d'un ràpid desenrotllament. Sorgiren les crisis de superproducció d'a finals de 1948, començaments del 1950 ; la recessió de 1953-54 i la crisi econòmica que s'inicià de nou en el darrer trimestre del 1958 i es perllongà a 1959 i part del 1960.

Les crisis econòmiques de superproducció constitueixen un punt de partida per a noves inversions i renovació dels equips productius, però, essencialment, han estat les lluites de la classe obrera i el moviment de masses les que han impulsat el moviment renovador de la indústria. La burgesia prefereix, en general, fer créixer els seus guanys intensificant l'explotació dels obrers i si hi introdueix maquinària moderna és per tal de reduir els preus de cost salarials i no ésser desplaçada per la competència, amb la qual cosa s'impulsa el progrés. La lluita de les masses per llurs reivindicacions econòmiques i polítiques constitueix, doncs, un dels motors més potents del desenrotllament econòmic, polític i social.

Examinem de forma concreta els canvis que s'han produït en l'estructura econòmica.

I. — EVOLUCIO DE LA POBLACIO ACTIVA :

Un exemple de les modificacions que s'han operat en la base econòmica el tenim en les variacions de l'estructura dels treballadors de la capital barcelonina. La població activa industrial ha augmentat de 1900 a 1964 en 4,2 vegades. La indústria lleugera ha passat de 69.016 persones actives en 1900 a 153.815 en 1964 es a dir, ha progressat en 2,2 vegades, mentre que la indústria pesada ha crescut de 15.501 persones actives en 1900 a 218.433 en 1964, o sigui en 14,1 vegades.

L'index qualitatiu d'industrialització ha evolucionat de 0,22 el 1900 a 1,02

el 1930, baixant a 0,98 el 1950. El 1964 ha assolit la xifra de 1,42.

El més gran salt en l'índex d'industrialització correspon al període 1900-1930. Entre 1950 i 1964 torna a iniciar-se el creixement, a un ritme, però, menor. El moviment qualitatiu de major significació a Barcelona correspon, dintre del present segle, als anys 1915-1929.

En els serveis, la totalitat del personal ha crescut de 1950 a 1964 únicament en un 16,2 per 100 i el comerç ha augmentat en 6,7 vegades de 1900 a 1964.

De les dades de l'Estudi del Banc de Bilbao podem establir que la classe obrera catalana es concentra principalment en el tèxtil, metall i construcció, que ocupen un 73,26 per 100 de tots els treballadors; segueix el grup de químiques, alimentació i materials de construcció amb un 14,6 per 100 i continuen després la resta. A Barcelona-capital, el metall emplea més obrers que el tèxtil. La indústria lleugera dona treball a un 48,2 per 100 i la pesada la resta.

El desenrotllament ha conduït, en aquest segle, a un increment del nombre absolut de proletaris, incrementant-se la massa assalariada entre la població. Ha crescut el personal ocupat en els serveis, la qual cosa té una gran significació política, degut a que moltes vegades percebeixen sous inferiors als dels obrers qualificats.

Disminueix el pes específic dels obrers ocupats a les « velles » branques de la indústria lleugera, particularment la del cotó, pell, calçat, paper, etc., en canvi hi ha un seriós avanç en les « noves » branques, metall i químiques, singularment, en la producció d'automòbils i vehicles industrials, maquinària, fibres artificials i sintètiques, plàstics, com, també, enèrgia i maquinària elèctriques, electrodomèstics construcció, etc... on generalment la concentració i grau de monopolització és més gran. Les lleis de localització condueixen a que la classe obrera es centri més en els centres fonamentals de la vida econòmica del país i en les empreses industrials més decisives.

Els canvis són encara més profunds, car la renovació de l'utilitatge eleva la productivitat i la intensitat del treball, i el salari no corre un moviment semblant. Segons l'estudi de Rull Sabater sobre « Salarios y cargas sociales de la provincia de Barcelona », aparegut en el número 9 del « Boletín Estadístico-Coyuntural de la Cámara de Industria de Barcelona », resulta que les percepcions reals netes, mitges, per treballador, en pessetes constants, prenent com a base 100 l'any 1958, experimentaren el 1959 una regressió del 8,6 per 100, observant-se després una lenta recuperació. La percepció neta real per treballador estava, en 1962, un 12 per 100 per damunt de l'any base, la qual cosa vindria a significar un augment anual del poder adquisitiu entre 1958 i 1962, d'un 3 per 100. En 1963, s'ha frenat l'augment « apuntant-se, diu l'autor, una lleugera regressió del 1,50 per 100 ». En 1964, l'alça del cost de la vida haurà imposat la mateixa tendència regressiva del 1963. Mentrestant, el rendiment del treball, segons el Servei Sindical d'Estadística, s'ha incrementat de 100 en 1958 a 160,3 de promig en 1964. (Butlletí mensual. Extebank abril 1965). Conseqüentment, el salari per unitat de producció és menor i el nombre d'obrers es redueix per un mateix volum de producció. Això es deu també a que, com asseyla el mateix estudi de Rull Sabater, les diferències de salaris entre les diverses professions han disminuït, resistint-se els patrons a modificar les categories professionals. D'aquesta manera, l'increment de la productivitat del treball, en bona part deguda a l'elevació professional de l'obrer, és apropiada pel capitalisme monopolista el qual no paga al treballador d'acord amb la seva qualificació.

Un altre canvi important consisteix en l'augment dels joves i dones assalariades entre la població activa. De 686.363 persones inscrites en el Cens de Barcelona, el 31-12-64, 216.134 eren dones, un 31,7 per 100, front a 470.229 varons.

Això planteja la necessitat de preocupar-se de les reivindicacions d'aqueixes 216.000 dones i dels joves que tenen problemes específics i constitueixen una força importantíssima.

2. — ESTRUCTURA DE L'EMPRESA INDUSTRIAL A CATALUNYA :

L'estudi preparat per A. Santos, A. Cerrolaza i J. Velarde Fuentes el 1961, titulat « La dimensión de la explotación industrial en España » (1) ens permet precisar l'estructura i grau de concentració del conjunt de la indústria catalana.

(1) No hi són compreses les empreses de caràcter menestral no incloses a la Seguredat Social, ni els treballadors autònoms o independents tampoc inscrits a l'al·ludida Seguredat Social, com tampoc les empreses i treballadors de la branca agro-pequària.

Estructura de l'empresa industrial catalana, llevat la mineria.

	Empreses		Treballadors ocupats	
	Nombre	Percentatge	Nombre	Percentatge
Menys de 100 treballadors per empresa	42.104	97,3	342.609	49,5
De 100 a 200 treballadors per empresa	653	1,5	91.077	13,2
De 201 a 500 treballadors per empresa	384	0,9	113.823	16,4
De més de 500 treballadors per empresa	127	0,29	144.245	20,9
Totals	43.268	99,99	691.754	100,00

De la simple lectura de les xifres anteriors es veu que les 127 grans empreses, que representen un 0,29 per 100 del total, ocupen un 20,9 per 100 de tots els treballadors industrials. Les empreses intermitges de 100 a 500 treballadors representen un 2,4 per 100 i ocupen un 29,6 per 100 dels treballadors. Però existeixen 42.104 empreses de menys de 100 treballadors, un 97,3 per 100 del total, que ocupen un 49,5 per 100 de la mà d'obra. En l'estructura industrial catalana predomina en xifres absolutes la petita i mitjana empresa i mostra que és una quimera la idea del capitalisme monopolista pur, car la burgesia no monopolista continua tenint un pes considerable. Més encara, les empreses industrials catalanes representen un 28,03 per 100 de les de tot Espanya, la qual cosa posa en evidència que la localització d'empreses a Catalunya és més intensa que a la resta d'Espanya i, per tant, el pes de la petita i mitjana empresa és més gran.

Vegem ara les dues indústries bàsiques de Catalunya, el tèxtil i els transformats metàl·lics.

Segons la « Estadística de la producció industrial », de 1962, a finals d'aquest any, 106 empreses de cotó i viscosilla catalanes de més de 250 treballadors, que representaven 11,7 per 100 del total, ocupaven 50.682 treballadors, o sigui un 47,6 per 100 del ram, quasi la meitat dels assalariats. En la indústria llanera, 24 empreses de més de 250 treballadors, equivalent a un 6,8 per 100 del total, ocupaven a finals del 1962 10.583 treballadors, o sigui un 34,4 per 100, més de la tercera part. Si hi afegim les de més de 100 treballadors tenim que un 23,3 per 100 d'empreses ocupa un 62,6 per 100 de la mà d'obra. Segons dades del cens efectuat pel SECEA al ler d'agost del 1961, publicats per « Economia industrial », juny del 1964, les fàbriques de més de 10.000 fusos de cotó i viscosilla concentren el 58,28 per 100 dels fusos, i el 4,9 per 100 de les fàbriques de teixits el 33 per 100 de tots els telers.

En la indústria de transformats metàl·lics el procés de creixement i concentració a Catalunya és més gran que en el tèxtil. 44 empreses de més de 250 treballadors, equivalent a 1,1 per 100 de les establertes a Catalunya, ocupaven a finals del 1962, 31.152 obrers, o sigui un 33,8 per 100. I si contem les superiors a 100 treballadors tenim que un 2,1 per 100 concentra el 51,5 per 100 de tots els assalariats.

Aquestes dades, però, no donen més que una pàl·lida idea del grau de concentració, car en quasi totes les branques, es destaca un reduïdíssim nombre d'empreses monopolistes, el poder real de les quals, polític i econòmic, no és mesurat únicament pel capital, producció i mà d'obra empleada, sino per la seva vinculació al capital financer, a l'entroncament entre les diverses societats, la seva influència en els sectors de la vida econòmica, la importància d'aquests sectors en la vida nacional, les possibilitats de pressió sobre l'aparell de l'Estat, etc. A títol d'exemple, vegem alguns casos.

La producció d'energia elèctrica es troba dominada a Catalunya per tres grups monopolistes. FECSA, de Joan March, va produir en 1960 el 69,3 per 100 de l'energia i en distribuï el 76,8 per 100. El grup d'Hidroelèctrica de Catalunya (HEC), de l'Urquijo-Hispano, en produï el 11 per 100 i en va distribuir el 15,6 per 100. ENHER, de l'INI, en produï el 13 per 100 i en distribuï únicament el 2,3 per 100. HEC acaba d'absorbir FLUIDO ELECTRICO i ha arribat a un acorb amb ENHER. Els

tres grups participen conjuntament en l'estudi i finançament de la instal·lació d'una Central Nuclear a Catalunya amb participació de capital francès.

El gas de ciutat es troba monopolitzat a quasi tot Espanya per Catalana de Gas y Electricidad, del grup Urquijo-Hispano, i Gas Lebón, ambdues barcelonines. En virtut d'un recent acord, la Catalana ha entrat a participar en el capital de Gas Lebon, segellant amb això el monopoli complet.

En 1964, la penetració de Motor Ibèrica en el mercat de tot Espanya ha estat, en camions, el 51,86 per 100 i en tractors el 53,43 per 100. De menys de 120.000 vehicles produïts el 1964, SEAT ha construït 75.000 turismes.

En altres branques com la del ciment, químiques, metal·lúrgia, navieres, cerques, aigües, etc., el grau de monopolització és elevadíssim.

En la indústria tèxtil, malgrat la gran dispersió de les empreses, el grau de monopolització és, també, molt elevat. Segons el SECEA els grups més importants eren :

	Nombre de fusos	Nombre de telers
Muñoz Ramonet (1)	137.000	2.300
Bertrand Mata	97.000	2.400
Fabra i Coats	61.500	Especialitats
Valls i Taberner (2)	43.600	1.250
Viladomiu (3)	53.000	1.200
Manufacturas Sedó	43.600	1.200
Textil Colònia Rosal	28.000	800
Industrias Burés	27.000	700
S.A. Marqués (4)	17.000	600

En realitat la monopolització és encara molt més gran del que aparenta l'enumeració que acabem de fer, car l'entrellaçament es constata en molts casos a través dels grups o capceleres bancàries.

Paral·lelament a aquest procés d'entrellaçament s'ha accelerat la concentració i centralització del capital. El 31-12-41, les societats anònimes amb capital superior a 50 milions de pesetas, que representaven un 1,04 per 100 de les societats anònimes catalanes, concentraven un 33,60 per 100 dels capitals, mentre que el 31-12-58, 67 societats anònimes, un 1,49 per 100 del total, disposaven de 14,534 milions de pesetas, o sigui, el 48,09 per 100 dels capitals de les societats anònimes de Catalunya.

L'índex de concentració mitja al nostre país, segons estudis del professor Tamames, mostra que el 83,73 per 100 de l'asmentada concentració es troba en mans de cinc empreses de cada branca i, donada la magnitud dels capitals necessaris per a la creació de noves empreses de dimensions competitives, la possibilitat de que penetrin noves empreses en una branca industrial és igual a zero en un 50 per 100 de les indústries, molt baixa en un 40 per 100. Aquest fenomen és degut essencialment a la financiació, car el 62 per 100 dels capitals que són aconseguïts fora de les empreses procedeix de la Banca.

L'estructura industrial de Catalunya, comparada amb períodes anteriors, ha experimentat canvis importants, però no tant com alguns volen donar a entendre.

El 1960, el 56,55 per cent de la producció industrial catalana correspon al tèxtil i metall, essent aquest, en bona part, auxiliar d'aquell.

Quatre grups d'indústria — tèxtil, construcció, fusta i materials de construcció — que ocupaven el 58,7 per cent dels assalariats de Catalunya donaven el 1960 una producció industrial neta per treballador inferior a les 60.000 pesetas anuals, es a dir, menys de 5.000 pesetas mensuals. Aquestes xifres són suficientment il·lustratives per a evidenciar que, amb tot i el creixement industrial no s'ha modificat substancialment el caràcter de l'estructura industrial catalana, essent baix el seu nivell tecnològic, escassa la seva productivitat i feble el desenvolupament de la indústria pesada.

La composició de la indústria catalana mostra al mateix temps que, si bé el caràcter preminentment industrial de Catalunya constitueix l'exponent del seu pes en el conjunt econòmic espanyol, les característiques i estructures d'aquesta producció industrial evidencien la relativitat d'aquest pes i, a la vegada, la seva debilitat.

Ha crescut la grandària de l'empresa i el capital, però les unitats productives continuen éssent petites, escassa la seva producció i reduïdes les seves vendes. Les empreses es troben millor util·lades, però llur nivell tecnològic és, en general, molt inferior al dels països industrialment avançats i la seva organització és deficient.

1) Detingut a Ginebra el 31 de maig del 1965, acusat de gestió il·legal i estafa i posat posteriorment en llibertat sota fiança. (A.B.C., 11-6-65).

2) No inclou « Industrias Textiles Extremeñas, S.A. », de Badajoz, de 20.000 fusos, muntada amb J.M. Bultó Marqués, ni « Hilanderias Fibro Textiles, S.A. », ni « La Montañosa Textil, S.A. ».

3) No inclou l'empresa « Jacinto Viladomiu ».

4) No inclou « Industrias Textiles Extremeñas, ni Fàbricas Marqués S.A., ni Manufacturas Estève S. A. I. M. Bultó Marqués.

No s'ha impulsat encara com a branca productiva la investigació aplicada a la creació de nous models. En aquest aspecte es depèn ara de l'estranger més que en altres èpoques. Això explica parcialment que la producció catalana trobi tantes dificultats per a mantenir-se en els mercats internacionals i que no participi en la divisió internacional del treball sobre la base de l'especialització. Adhuc, en molts casos no està en condicions de competir amb els monopolis internacionals en el mercat interior.

Un exemple il·lustratiu serà suficient. S. E. A. T., indústria moderna de l'automòbil, la major producció a Espanya, a llençat l'any passat uns 75.000 turismes. General Motors n'ha produït 6.150.000; Volkswagen, 1.410.000; Fiat 950.000 i Renault 535.000. Per altra part, el 60 per 100 de la producció final de S. E. A. T. procedeix d'elements sumministrats per la petita indústria auxiliar.

El progrés tecnològic que en països industrialment avançats s'aplica cada vegada en major escala i més rapidament, planteja amb acuitat el problema de la reestructuració de la indústria. El progrés tecnològic acreix les dimensions òptimes de les plantes productives i pressiona vers l'ampliació de la producció i dels mercats. Aquest factor accelera a Catalunya el procés de fusió ó reagrupament d'empreses i la creació entre varies d'elles de filials comuns.

Existeix un baix nivell tècnic en la indústria, l'empresa petita i mitjana poden subsistir, encara que sigui amb dificultats; això explica la gran vivacitat de la qual ha donat mostra l'empresa no monopolista catalana. Però a l'existir una tècnica avançada augmenten les dificultats de l'empresa no monopolista. La tècnica moderna resulta molt cara, requereix grans inversions, un elevat volum de producció, la qual cosa supera les possibilitats de les empreses petites i mitjanes. No és que totes vagin a ésser eliminades, ni molt menys, però la política econòmica del règim i els interessos del capitalisme monopolista estimularan llur desaparició a cadències més elevades que no pas fins ara. A l'agudització de la contradicció capital monopolista-força de treball s'afegeix l'agudització de la contradicció capital monopolista-burguesia no monopolista. El desenrotllament econòmic no és únicament increment de la producció sinó, també, creixement de les contradiccions.

II. — EL CAPITALISME MONOPOLISTA PRIVAT I D'ESTAT A CATALUNYA.

El procés de monopolització a Catalunya ha estat en línies generals l'esquema clàssic de la lliure competència al monopoli, resultat d'un llarg període de desenrotllament industrial, basat essencialment en la indústria lleugera i sota l'impuls del qual sorgiren i es desenrotllaren les altres indústries.

La gran burgesia catalana ha traït persistentment els interessos del nostre poble. Ja en el segle passat, pel seu egoïsme de classe i temor al proletariat va preferir establir un compromís reaccionari amb l'aristocràcia terratinent que no pas propiciar les transformacions democràtico-burgeses que haurien obert un ampli camí al desenrotllament de les forces productives. La gran burgesia catalana s'assegurà el monopoli del mercat interior per a les seves mercancies, però condemnà el país a l'atràs, a un lent desenrotllament i a un baix nivell de vida. Posteriorment, en tots els moments crucials de la Història en els quals es decidia l'esdevenidor del nostre poble, la gran burgesia catalana s'ha col·locat sempre al costat de la més negra reacció.

Però, per tal d'essegurar-se el subministre de la matèria prima per a la seva indústria, el cotó en rama, un mercat més ampli per als seus productes i, a l'ensens, aprofitar-se de l'explotació de les riqueses dels altres pobles, la burgesia catalana ha estat la principal propugnadora de la política colonialista espanyola. Encara avui, prop del 60 per 100 dels capitals invertits en el que resta de les colònies espanyoles pertany als oligarques monopolistes de Catalunya. La gran burgesia catalana tractà, també, d'eixamplar el seu camp d'acció imperialista amb l'exportació de capitals. La CHADE i Tabacos de Filipinas en són vius exemples. Per altra part, durant el segle passat, contribuï a finançar amb els seus propis recursos les iniciatives del capital estranger, entre les quals, la construcció de ferrocarrils.

La gran burgesia catalana s'ha distingit sempre pel seu caràcter eminentment comercial i els financers catalans s'han llençat freqüentment a operacions de borsa de caràcter especulatiu, amb els valors d'altri en dispòsit, impregnades de parasitisme.

En el transcurs del present segle s'ha anat operant la fusió del capital bancari amb l'industrial i la formació de l'oligarquia financera. Aquest procés s'ha realitzat enmig de grans lluites i ha culminat en el primer decenni del règim franquista amb l'absorció de quasi tota la banca catalana i la fusió de la gran burgesia catalana amb l'oligarquia financera-terratinent. Aqueixa fusió, però, conté en germe nombroses contradiccions, les quals han estat exacerbades per la lluita de les àmplies masses i els canvis en l'estructura econòmica.

1). — **GRUPS MONOPOLISTES PRIVATS** — A Espanya, com a conseqüència de les particularitats amb les quals s'ha produït la fusió del capital industrial i bancari, els grans bancs figuren preminentment a la capçalera dels grups monopolistes. Els « sis grans bancs », Urquijo, Hispano Americano, Central, Espanyol de

Crèdit, Bilbao y Vizcaya disposaven el 31-12-63 del 57,52 per 100 dels crèdits concedits per la banca privada espanyola. Malgrat la importància d'aquesta xifra, val a dir que el domini dels « sis grans » és molt més gran, car molts altres bancs són filials o adscrits als grups monopolistes que ells encapçalen. Es més, com assenyala la Declaració del P. C. d'Espanya, de juny del 1964, « un estudi incomplet ha mostrat que 124 consellers — molts d'ells emparentats entre si — que constitueixen els Consells d'Administració dels sis grans bancs, controlen directament 745 empreses, les més importants del país, les quals representen, per si soles, el 56,4 per 100 del capital de totes les societats anònimes ».

La gran burgesia catalana, al fusionar-se amb l'oligarquia financera-terratinent, ho ha fet integrant-se en els grups monopolistes encapçalats pels grans bancs, principalment en el Urquijo-Hispano, Central i Español de Crédito.

En el grup Urquijo-Hispano destaquen, a Catalunya, Felix Escalas, Miquel Mateu Pla, Joan Bertran Mata, Pere Duran Farrell, Narcís de Carreres, etc... Pertanyen al grup el Banc Mercantil de Tarragona, el Banc de Valls, Hidroelèctrica de Cataluña, Catalana de Gas, La Maquinista Terrestre y Marítima, etc.

En el grup del Banc Central veiem al Baró de Viver, Manuel Gari de Arana, Josep Lluís Samaranch, Josep Maria Juncadella, Comte de Godó, etc, Són del grup el « Crédito y Docks », el Banc Vitalicio de España, Macosa Ferrocarriles de Cataluña, Talleres Nueva Vulcano, etc.

El Banc Central té establerts vincles sòlids amb el Banc Popular Español, el qual gira en l'òrbita de l'Opus Dei i manté llaços estrets amb Joan March. En l'esfera d'aquest Banc ha d'incloure's al Banc Atlántico, encapçalat per Casimir Molins, cunyat de Lopez Rodó, i el Director del Popular, Josep Ferrer Bonsoms. Igualment cal considerar en el grup a la Unión Industrial Bancaria, de constitució recent, el President de la qual es Josep Ferrer Bonsoms i del Consell de la qual forma part Casimir Molins.

Uns altres dos Bancs es mouen dins de l'òrbita d'aquest grup; el Banc de Madrid, i el Banc de la Propiedad y del Comercio. El primer és presidit per Jaume Castells Lastortas, i figura en el seu Consell Porcioles. Ha constituït el Banc Catalán de Desarrollo i participa en la Societat editora de « Tele-Exprés ». El segon manté vincles amb el Popular i Joan March.

El grup Español de Crédito posseïx importants negocis a Catalunya. Pertanyen a aquest grup la Banca Garriga y Nogués, Carburos Metálicos, la Seda de Barcelona, Cros, Pirelli, etc. Entre els seus homes veiem a Josep Valls Taberner, el comte de Gamazo, Josep Gari de Arana, Noguer Suñol, Patrici Palomar Collado, etc.

Davant la impossibilitat de referir-nos a tots els grups monopolistes, per la seva significació política val la pena que ens detinguem en la Banca Catalana. Aquest Banc va sorgir de l'absorció de la Banca Dorca d'Olot. En un curt espai de temps ha aconseguit incrementar considerablement les seves activitats. En l'actualitat el President és Jaume Carner Suñol, vinculat indirectament amb el Banc Español de Crédito. En el Consell figuren Joan B. Cendrós, Victor Seix, J. Andreu Abelló, Jordi Pujol Soly, etc. Aquest Banc representa, sembla ésser, interessos d'algun grup de la gran burgesia catalana. Participa minoritàriament en « Condesa », amb l'« American Co. », per a la fabricació d'envasos, i és fundador, juntament amb capital estranger, de « Cervezas de Barcelona ».

Ultimament, dos dels seus membres, Carner i Pujol, han entrat a formar part de la Comissió constitutiva del Banc Industrial de Cataluña, que ha estat tot just autoritzat i el capital del qual serà de 750 milions de pessetes. En aquesta mateixa Comissió figuren Josep Maria Bultó Marqués, Domenech Valls Taverner, Francesc Recasens, Hermann J. Hewens, i Andreu Ribera Rovira, al qual ha aconseguit promoure al càrrec de President de la Cambra d'Indústria de la província de Barcelona.

La constitució de Banca Catalana, Unión Industrial Bancaria, Banc Industrial de Cataluña i Banc Catalan de Desarrollo, tots ells amb seu a Barcelona, amb forts capitals i posicions a la indústria, mostra que es va modificant la correlació de forces en el sí de l'oligarquia financera terratinent i que alguns oligarques es preparen per a ocupar una nova posició en concordància amb llur força. El desenvolupament condueix també a una agudització de les contradiccions en el sí de la pròpia oligarquia financera-terratinent.

2). — **CAPITALISME MONOPOLISTA ETRANGER.** — Et capitalisme monopolista estranger adquireix cada vegada un major pes en l'economia catalana, amb la particularitat de què s'hi accelera el procés de penetració. Les empreses més importants de Catalunya cedeixen importants participacions al capital estranger. Hi penetra en totes les branques, noves i velles. Acaba de concloure's l'acord Motor Ibérica-Massey Ferguson i és recent l'adquisició del 60 per 100 del capital de Cerdans per Rockwell Standard Co. dels EE.UU., l'entrada de The Borden Co. a Gallina Blanca, l'absorció per Corn Products C. de Glucosa y Derivados, S.A., Tasada y Beltrán, S.A. La Hoechst Ibérica, Cargill, Foster Wheeler, Imperial Chemical, Pruvost,

Burberrys Ltd. i moltes altres s'han establert, associades o al damunt d'empreses radicades a Catalunya. Darrerament entren a participar en els Bancs industrials i degut a que gaudeixen del privilegi d'emetre Bons de caixa, amb capitals minsos podran estendre llur zona d'influència utilitzant capital espanyol.

Una de les raons de que s'intensifiqui la dita penetració rau en la preponderància científico-tècnica del capitalisme monopolista internacional i les empreses que munta o hi esten la seva participació es converteixen en un factor competitiu que disputa el mercat interior a les empreses ja establertes. La significació de les empreses del capitalisme monopolista estranger o amb la seva participació, no pot ésser mesurada únicament pel volum de capitals o el nivell tecnològic, sinò, també, per la seva posició en les branques clau de l'economia. Les noves branques en les quals s'exigeix un alt nivell tecnològic són patrimoni del capitalisme monopolista internacional sol o associat amb el nacional.

Aqueixa situació comença a crear un cert malestar, car situa les empreses catalanes, particularment les no monopolistes, en condicions d'inferioritat i les desplaça del mercat. La penetració del capitalisme monopolista estranger contribuirà a concentrar i eliminar l'empresa petita i mitjana catalanes.

3). — CAPITALISME MONOPOLISTA D'ESTAT A CATALUNYA. — El capita-

lisme monopolista d'Estat és tot un sistema que incrementa el poder dels monopolis en totes les esferes, sense excepció, de la vida de la nació. Uneix les forces dels monopolis amb la força de l'Estat en un mecanisme únic per tal de salvar el règim capitalista i augmentar al màxim els beneficis de la burgesia monopolista intensificant l'explotació de la classe obrera i expoliant les àmplies capes de la població.

El capitalisme monopolista d'Estat participa directa o indirectament a través de l'I. N. I. en empreses industrials radicades a Catalunya, entre les quals Bauxitas Españolas, S.A., Minera Industrial Pirenaica, S.A., SEAT, ENASA, Empresa Nacional de Motores de Aviación, S.A. (antiga Elizalde), Rodamientos a Bolas SKF, S.A., la Maquinista Terrestre i Marítima S. A., Maquinària Industrial S. A., etc. La RENFE i les companyies d'aviació nacionals que presten servei a Catalunya són de l'Estat. Per concessió de l'Estat actuen els monopolis oficials CAMPSA, Telefónica i Tabacalera. La nacionalització del Banco de España i la centralització del crèdit de la Banca nacionalitzada i de les Caixes d'estalvi ha significat un reforçament de l'acció del capitalisme monopolista d'Estat en benefici dels monopolis i una mesura necessària per a la financiació del Pla de Desenvolupament. L'Institut Nacional de Previsió i les Mútues amb els enormes capitals embassats constitueix un altre element de capitalisme monopolista d'Estat que és utilitzat amb la mateixa fi. La multifacètica acció del capitalisme monopolista d'Estat en l'estructura i superestructura impregna tot el procés polític i socioeconòmic d'Espanya.

Les empreses monopolistes, entre les quals les catalanes, es beneficien de les obres estatals construïdes amb els diners dels contribuents i amb les subvencions de l'Estat. El salt del Pasteral i la conducció d'aigües a Barcelona representen un regal a HEC i a Aguas de Barcelona. ENHER subministra la major part de l'energia que produeix FECSA i HEC, estalviant-les en enormes recursos en noves inversions i cobrint-les, endemés, les necessitats de punta. El capitalisme monopolista d'Estat ha corregut i corre en auxili de les empreses monopolistes quan aquestes es troben en situacions difícils.

LA CONJUNCTURA ECONÒMICA ACTUAL

El Pla de Desenvolupament Econòmic i Social, expressió, en el terreny econòmic de la política de classe de l'oligarquia financera-terratinent, constitueix un nou pas endavant en el desenvolupament del capitalisme monopolista estatal. Amb el Pla, es tendeix a crear una perspectiva global de creixement que permeti a les empreses monopolistes acreixer l'eficàcia dels seus plans individuals. Conseqüentment, aquesta programació no canvia la naturalesa imperialista, ni la situació de les classes fonamentals en el sistema econòmic-social capitalista.

L'Estat, al concertar les seves inversions i les de les empreses monopolistes, actua de fet com el fundador d'un gran cartell en el marc del qual es conclouen els acords amb els grans monopolis. Però això engendra noves contradiccions entre els monopolis i el poble. Els monopolis veuen en la programació un mitjà que pot contribuir a reduir llurs incerteses i precisar millor la seva actuació, però a la vegada apareix una resistència a la planificació, doncs constitueix un pas més en el procés de socialització de la producció, de la preparació de la base material del socialisme.

El Pla de Desenvolupament es proposava com a objectiu central el desenvolupament dintre de l'estabilitat, però el fet de que de gener del 1964 a gener del 1965 el cost de la vida hagi experimentat, segons les estadístiques oficials, una alça del 14,7 per 100, evidencien que aquest objectiu ha fracassat rotundament. No menys sorollosament ha fracassat el Pla en el sector agrícola, havent

colocat en dificultats, no solament a l'agricultura, sinò també a les indústries de consum, tractors, fertilitzans, etc. Segons l'Informe Sobre el Primer Plan de Desarrollo, la remuneració hora-obrer ha augmentat durant 1964 en un 13,7 per 100, però com que el cost de la vida ha experimentat una alça del 14,7 per 100 i el capítol d'alimentació d'un 17 per 100, en termes reals, s'ha produït una disminució dels salaris. Ara bé, segons el mateix informe, la productivitat del treball que expressa essencialment l'intensificació de l'esforç de l'obrer, ha augmentat en un 7,8 per 100. Per tant, si el salari horari real ha disminuït i, a més, s'ha incrementat el rendiment, fàcil és deduir que s'ha intensificat l'explotació de la classe obrera i incrementat la plusvalia apropiada per les grans empreses monopolistes. uns exemples concrets : A la Maquinista Terrestre i Marítima de Barcelona, la facturació per obrer i any ha passat de 350.000 pts el 1963 a 430.000 el 1964, havent-se augmentat els beneficis de l'empresa en un 8 per 100 (F. de la P., 15-5-65). Es a dir, els accionistes, que constitueixen un reduït nombre de persones, s'han apropiat sense cap esforç una suma igual a la meitat del salari anual de tots els obrers junts. Aquests exemples mostren que la classe obrera pot arrancar sensibles millores de jornal i nogenysmenys els beneficis continuaran essent substancials.

Ullastres, Ministre de Comerç, ha tingut la barra d'exigir que es redueixi el consum, àdhuc « de un estropajo o de una bayeta ». (Discurs del 1er de juny, a Barcelona). Però se li poden formular les següents preguntes : — Si es consumeix massa ; com és que les fàbriques tèxtils de Terrassa i Sabadell treballen únicament tres dies, i algunes dos dies a la setmana ? ; — Si ha disminuït la producció d'articles alimentosos, si s'han reduït les importacions dels mateixos — tot això declarat per ell — i ha augmentat el nombre de turistes, com poden els espanyols haver augmentat el consum d'articles alimentosos ? El problema no rau en un excés de consum per part de les masses, sinò en un insuficient consum d'aquestes, encara que la situació sembla invertida a causa de la inflació. Ullastres en dedueix que, com que s'ha consumit massa i « quant més consumim menys estalviem », disminueix el ritme de la inversió, amb la qual cosa no es podran mantenir els ritmes de desenrotllament prevists en el Pla per als anys futurs. El discurs d'Ullastres es troba en la mateixa línia que el que va pronunciar al presentar el Plan d'Estabilització, el 1959, i en el qual va exigir també que les masses restringissin el consum.

El Pla preveu un augment del producte brut del 6 per 100 anual acumulatiu del consum privat. Però en el plan no hi ha cap mesura que pugui garantir aquest augment anual acumulatiu del consum en xifres reals. Aquí radica precisament l'origen de les dificultats. Marx ensenya que sense un augment de la producció no pot incrementar-se el consum, però que sense un augment del consum no té sentit cap increment de la producció. No és que no hi hagi capitals per invertir; enormes sumes es troben embassades a la Banca privada sense aplicació. El problema neix de l'incertesa que hi ha respecte del que passarà amb les inversions. Aquí està la indústria llanera de Sabadell, que una vegada renovada manté precintada la quarta part de la maquinària.

L'informe coyuntural de la Cambra de Comerç de Barcelona del mes de maig, i del de la Cambra d'Indústria corresponent als dos darrers mesos, mostren que la situació econòmica a la primavera del 1965 ha estat pitjor que la de la primavera del 1964.

« Informaciones », de Madrid, comentant la conjuntura a Catalunya, escriu :

« ...Si els promotors dels negocis augmenten els efectius dels seus moviments industrials i comercials sense que d'una manera lògica augmentin els seus beneficis, això vol dir que l'esforç que ha d'aplicar-se per tal d'aconseguir el guany és més considerable que abans.. Per altra banda, si les condicions laborals, bé sigui per disminució de les jornades, bé per la supressió de les hores extraordinàries, o bé simplement per l'elevació constant del preu de les coses no reporta beneficis d'ordre pràctic al sector laboral, podem dir que alguna cosa no rutila en l'aparent mobilitat de l'economia i àdhuc en el seu creixement... » (Reproduït pel « Diario de Barcelona » del 11-6-65).

Es cert que el 1964 el producte nacional brut ha augmentat globalment d'acord amb allò que s'havia previst, però caldria dir que ha estat per l'impuls de les inversions efectuades en anys anteriors i per l'ascens derivat del moviment cíclic. Però en el darrer trimestre del 1964 i en el transcurs del 1965, algunes indústries relacionades amb el consum de les masses i l'agricultura sofreixen certes dificultats que és encara prematur qualificar. Assenyalem únicament que és necessari seguir molt d'aprop l'evolució del poder de compra de les masses perquè, en darrera instància, determina els moviments de la producció.

L'alça dels preus continua a diari, i la causa essencial n'és la política econòmica que origina una accelerada inflació que redistribueix la Renda Nacional en benefici de l'oligarquia financera. El 1964 la circulació fiduciària ha crescut en un 17,9 per 100, i l'oferta monetària entre novembre del 1963 i novembre del 1964 en un 18,2 per 100. Altres elements han influït en l'elevació dels preus, com per exemple l'augment de la pressió tributària, accentuada amb el nou impost sobre el tràfic de les empreses, acumulat amb l'arbitri provincial i els augments establerts pels monopolis industrials i els intermediaris monopolistes. Però s'ha d'esperar nous augments del cost de la vida, doncs ho porta implícit el « Plan de

Desarrollo » i ho exigeixen els gastos improductius, el programa militar naval, i la construcció d'avions supersònics que, si bé augmentaran els guanys de les empreses monopolistes, acceleraran la inflació, l'augment dels preus, i les dificultats de l'economia nacional.

Ens trobem en un moment crucial de la història del nostre poble. L'acuitat dels problemes econòmics i socials planteja la irreversible necessitat de donar-los-hi una solució política. Per això és inaplaçable agrupar a totes les forces polítiques i elaborar una plataforma comú de transformacions democràtiques que posi en tensió les energies creadores del poble vers la seva realització. És precís edificar, com ensenya la Declaració del P.C. d'Espanya de març darrer, « **una democràcia nova, d'acord amb l'esperit i els problemes d'aquesta època, amb el sentir de les generacions actuals, de la qual ningú sigui exclòs « a priori »** ».

Nosaltres, els comunistes, propugnem i lluitem diàriament per un desenvolupament econòmic, social i polític, no com una finalitat en sí, sinó per que constitueixi la base indispensable per l'edificació de l'home nou, de la nova societat empregnada d'humanisme i d'espiritualitat.

L'anàlisi de la situació econòmica que hem efectuat corrobora l'encert de les solucions que el P.C. d'Espanya i el P.S.U. de Catalunya proposen als problemes plantejats. Per a que pugui produir-se un veritable desenrotlló es indispensable l'existència d'un ampli mercat en constant expansió. Per a això defensem la realització d'una profunda reforma agrària, que acabi amb el latifundi mitjançant el desenrotllament i la protecció d'una autèntica cooperació agrícola. Lleida i Barcelona són les « províncies » més mecanitzades d'Espanya, cosa que demostra que en les condicions actuals, la millor manera d'ampliar el mercat no és a través dels latifundis. Catalunya ja va adoptar en altre temps la Llei de Contractes de Conreu, enfilada a afavorir un ampli accés a la propietat dels cultivadors directes. Defensem igualment les reivindicacions, compreses les econòmiques, de la classe obrera de la ciutat i del camp, empleats, funcionaris i els treballadors de les professions liberals. Propugnem una política de neutralitat i de pau que possibiliti el manteniment de relacions normals amb tots els països, incloses les comercials. Proposem també una reforma tributària progressista, que desgravi el poble i gravi els alts beneficis monopolistes i les herències.

Propugnem la limitació del poder dels monopolis, la nacionalització de la banca privada i del crèdit, la regulació de les inversions de capitals estrangers de manera que no perjudiquin els interessos del nostre país, i una política de respecte, protecció i ajuda al comerç a la indústria no monopolista.

Defensem una reforma cultural i social de la Universitat i de l'ensenyança en general doncs, a més de per altres consideracions, és indispensable per a poder impulsar la producció d'acord amb les exigències de la tecnologia moderna.

La tasca central immediata consisteix en tensar les nostres forces per a posar fi a les formes feixistes de poder, creant al mateix temps les condicions més favorables per a que s'obri un procés revolucionari que permeti arrebastar el poder polític a l'oligarquia financera i dur a terme les transformacions democràtiques que exigeix el país.

Aquestes transformacions, com ja hem vist, són únicament realitzables en el marc de tot Espanya. A mesura que es desenvolupen les forces progressives a Espanya, es fa més intensa la vinculació dels seus diversos components i més forta la tendència objectiva que reforça la unitat del mercat espanyol, resultat del progrés tecnològic de la més gran especialització de la producció i de la divisió social del treball. Les forces productives ja fa temps que han desbordat els marcs estrets de Catalunya i troben la seva sortida natural en el mercat espanyol. Les produccions de Catalunya i les de la resta d'Espanya es complementen cada vegada més.

Donats els estrets llaços econòmics establerts a través d'un llarg procés històric entre Catalunya i els pobles d'Espanya, no és possible el creixement econòmic de Catalunya al marge del desenvolupament de les forces productives espanyoles. Com més gran sigui el desenrotlló econòmic d'Espanya; més s'afavorirà el de Catalunya; per conseqüent, l'interès nacional de Catalunya dicta a totes les seves forces polítiques el propiciar i participar eficaçment en les transformacions democràtiques d'Espanya que facilitin el progrés polític, econòmic i social espanyol, condició indispensable per acreixer el de Catalunya

LA SITUACION DEL CAMP A CATALUNYA

La permanència del general Franco en el poder ha anat empitjorant continuadament la difícil situació de la pagesia arreu d'Espanya.

La dictadura franquista — forma d'expressió del poder dels monopolistes i terratinents — no ha resolt els problemes seculars del camp, car ha continuat mantenint les formes feudals i semi-feudals de propietat i d'explotació de la terra. El tret característic d'aquesta situació és l'existència d'un grapat de terratinents amos i senyors de més de la meitat de la terra productiva d'Espanya i de milers i milers de pagesos sense terra o amb parcelles d'extensió insuficient per a poder viure decentment.

La injusta distribució de la terra, els salaris insuficients i l'atur forçós, les rendes crescudes, la pressió fiscal, la manca de crèdits i d'assegurances socials, els preus agrícoles ruinosos, monopoli en la comercialització dels productes agropecuaris i altres problemes, han creat una veritable crisi en el camp.

Els efectes d'aquesta situació són tan aguts que, actualment, de totes les capes de la població pagesa s'ha aixecat un clam contra la política agrària de la dictadura. Una prova conculcent la tenim en el fet de que tota la premsa d'Espanya parla obertament de la grand inquietud que existeix en el camp, i també en que els mateixos dirigents agraris franquistes estan obligats a fer-se ressó, públicament, d'aquesta situació.

El President del Sindicat Nacional de l'Oli s'esgargamella dient que « *el campo se nos va de las manos* » i que « *el año 1964 ha sido el año del apuntillamiento del campo* ». El Sr. Allende-Baxter, President Nacional de la « Hermandad de Labradores y Ganaderos » i un dels portantveus dels terratinents, ha criticat agudament a les « Cortes » franquistes la situació en el camp. Entre altres coses ha dit que « *las organizaciones agrarias y los agricultores en general de toda España expresan públicamente su preocupación y descontento progresivo por la situación general del campo* ». (« *La Vanguardia* », 28 abril, 1965). I el dia 21 de maig, Jesús Lample, President de la Junta Social Nacional d'aqueixa « Hermandad », declarava en una conferència de premsa : « *Pot dir-se que la població agrícola espanyola està, pràcticament, en estat de completa rebel·lió* ». (« *Le Monde* », 26 de maig 1965). Així parlen aquells que, sota la dictadura franquista, tenent la possibilitat d'expressar-se públicament. Caldria escoltar el que diria la massa pagesa víctima d'aquesta situació, si pogués fer entendre la seva veu.

Examinem, encara que no sigui d'una forma molt aprofundida, la situació en el camp a Catalunya.

El Ier, Cens Agrari d'Espanya (1962) publica unes dades que (escollint les que afecten les « províncies » catalanes i prenent com a base l'estudi de cada 1.000 propietaris, tinguin o no diverses finques), ens faciliten el següent quadre :

	Menys de 5 ha.	Petits propietaris 5 a 10 ha.	Propietaris mitjans 10 a 100 ha.	Grans propietaris 100 a 300 ha.	Latifundis més de 300 ha.
Barcelona	715	135	127	18,5	4,5
Girona	675	155	148	17,5	4,5
Lleida	445	205	327,5	15	7,5
Tarragona	240	500	253,5	5	1,5

Aquest quadre, encara que no dona el nombre de propietaris en xifres absolutes, mostra la quantitat considerable de pagesos que no posseixen terra suficient per a viure. A la vegada, fa aparèixer clarament, un nombre considerable de propietaris latifundistes. L'estudi de l'enginyer agrònom Sr. García-Badell « *El catastro de la riqueza rústica en España* », mostra l'existència a Catalunya de 147 latifundistes amb propietats de 500 a 1.000 ha., 67 amb propietats de 1.000 a 5.000 ha. i 7 latifundistes amb finques de més de 5.000 ha. cadascun.

A Catalunya una bona part de la terra

està concentrada en mans de l'aristocràcia absentista. Els noms d'alguns propietaris com els Marquesos de Camps, de Sentmenat, de Castellarnau, Santa Coloma; els Barons d'Alpicat, Terrades, de Viver i de Montoliu, el Duc d'Almenara Alta, etc., al costat dels quals trobem les grans propietats dels frares Cartoixants i del monjos de Montserrat, en són una demostració palesa.

Una particularitat del camp català és que al costat de l'aristocràcia absentista, apareixen com a propietaris de la terra els grand industrials i comerciants i homes de professions liberals com Mateu i

(1) Amb la col·laboració de Jaume Roca i J. Vidal.

Espona, Jorba i Beltrán, Valls, Soler i Mata, Roig i Ostenbech, Castellví, Mora.

Els pagesos petits propietaris en les diverses « províncies » catalanes (calculem els que solament posseïxen fins a 10 ha. i d'acord amb el quadre que hem presentat), son una massa considerable: sobre 1.000 propietaris, 650 a Lleida i 850 a Barcelona. La revista « *Hermanidad* » (1956) en dona la xifra aproximada de 84.000 en el conjunt de Catalunya.

Aquestes dades fan aparèixer les condicions difícils en que han de viure aquests pagesos que no tenen prou terra per a poder donar una vida decent a la seva família. Sobre d'ells la política agrària franquista carrega nombrosos i feixucs impostos, a més de que depenen de la xarxa de comercialització de la producció agrària que està en mans dels monopolistes que dicten els preus que s'han de pagar a la producció. La conclusió és que la vida d'aquestes famílies pageses catalanes no po ser gaire xiroia.

La particularitat que més diferencia el camp català de la situació general a Espanya, és l'existència d'una massa més gran d'arrendataris i parcers (a l'entorn de 105.000 (1) segons « *Hermanidad* » abans citada). Tot i tenint en compte que a Catalunya hi han certes aparceries i arrendaments que son rendables, el tret més general, és l'existència d'una massa considerable de pagesos que s'esllomen i suen treballant les propietats dels terratinents i latifundistes.

Bona prova n'és el fet de que, abans de la guerra, era molt corrent que el pagès remetès al propietari un terç de la seva collita i avui, sota el franquisme, aquest pagament s'ha transformat en molts casos en la remesa de la meitat. I les rendes en diners han estat apujades considerablement.

Un exemple de com són explotats els arrendataris i parcers el tenim a la zona del Monnegre, on 12 propietaris es reparteixen 2.646 ha. de terres cadastrades a l'ajuntament de Sant Celoni, dedicades en bona part a la producció forestal. Una part dels pagesos d'aquesta zona ocupen la terra en condició de masovers i l'únic pacte amb el propietari és un acord verbal. El masover no té altre dret que el de quedar-se amb una part de la producció agrària de la finca. Ell, però, ha de pagar l'alimentació del bestiar, els adobs i fins i tot el salari dels jornalers que necessita. El propietari es beneficia de tota la producció forestal i de la part que li correspon de la producció agrària. Amb raó pot dir-se que aqueix tipus de relació de producció en el camp català té un caràcter semifeudal.

La política agrària del règim franquista estimula els grans propietaris i latifundistes a expulsar els masovers i arrendataris de les terres que ells han millorat i

enriquit, per tal de muntar explotacions capitalistes agropecuàries. El desnonament és l'espasa de Damocles que els latifundistes fan planar continuadament damunt dels masovers, arrendataris i parcers.

En el camp català existeix una massa important d'obriers agrícoles; aproximadament uns 70.000 — incloses unes 15.000 dones —, dels quals solament son fixos uns 18.000. (Dades publicades a « *Hermanidad* », febrer 1956).

Els salaris des treballadors del camp són força desiguals car varien entre les diverses comarques i treballs de temporada. Els jornals de les dones son pagats a l'entorn d'un 40% de menys que els dels homes. Els treballadors agrícoles están mancats de les més elementals assegurances socials i quan arriba la vellesa reben un subsidi miserios de 250 a 300 pts. mensuals.

Els salaris dels jornalers agrícoles de Catalunya son una mica més alts que en alguns altres indrets d'Epanya. La manca de terra, l'explotació a que están sotmesos i la dependència de l'amo de la terra és, però, el tret essencial que uneix tots els pagesos assalariats d'arreu d'Epanya.

La situació descrita quant a la distribució de la propietat de la terra en el camp català, mostra que es falsa l'idea de que a Catalunya la terra está ben repartida. Aquesta idea, que la gran burgesia i els latifundistes catalans han propagat i en certa manera han fet arrelar entre el poble, ha estat i és una cortina de fum per amagar l'amarga realitat.

Els latifundistes de Catalunya, colze a colze amb els finacers catalans i l'oligarquia d'arreu d'Epanya, han mantingut ferriament la propietat de la terra en llurs mans i, a l'ensem, han distribuit entre els pagesos un treball explotador a més no poder, que mai els ha deixat aixecar el cap.

La necessitat d'una veritable Reforma Agrària i de que la terra sigui entregada al pagès que la treballa, ha estat sempre molt sentida per la massa de pagesos catalans; per ella han lluitat durant molts anys. La Llei de Contraces de Conreu, aprovada pel Parlament de Catalunya en abril de 1934, va ésser un pas positiu per a satisfer l'ànsia de terra de la pagesia catalana, puix que facilitava l'accés a la propietat dels pagesos arrendataris i rabassaires. Aquella llei, però, era insuficient, car no tenia en compte la necessitat d'entregar la terra als jornalers agrícoles i obligava els pagesos a pagar el valor de la terra als propietaris.

Nogensmenys, la dictadura franquista suprimí les lleis de la República i restablí els vells, anacrònics, sistemes de la propietat de la terra.

Epanya necessita una Reforma Agrària que posi fi a l'estructura semifeudal de l'agricultura espanyola, i limiti el poder dels monopolis en el camp la qual cosa interessa d'una manera capital el conjunt de l'economia del país. El veritable desenrotllament de la indústria i el comerç

(1) Aquesta xifra inclou els 30.000 arrentaris i parcers que « *HERMANDAD* » qualifica de patrons perquè empleen un jornalero més de 90 dies l'any.

a Catalunya i a tot Espanya, està condicionat a l'augment de la capacitat de consum del mercat interior. Això no serà possible mentre les terres d'arreu d'Espanya no assegurin pa i treball als milions de braços que resten improductius.

Per a conquerir una veritable Reforma Agrària és necessari enderrocar la dictadura franquista i instaurar un règim democràtic que faci canvis urgents en l'estructura agrària del país; es precis que els jornalers agrícoles puguin obtenir la terra necessària per a viure dignament i que els arrendataris, rabassaires, parcers i masovers passin a ser els amos de la terra que cultivent. L'expropiació de les grans propietats latifundistes donarà als pagesos petits propietaris la terra que els manca per a menar una vida digna.

Segons un informe del Consell Econòmic Sindical, a Espanya es perden tots els anys més de 250.000.000 de jornals malgrat que existeixen immenses extensions de terra erma o insuficientment cultivada. Per altra part solament en l'any 1964, l'emigració rural ha assolit la xifra fabulosa de 215.000 persones. (El Pla de Desenrotllament havia previst una emigració de 85.000 persones). D'aquí que augmenti el nombre de les terres ermes i dels poblats totalment abandonats.

Si la terra fós del qui la treballa, l'esforç creador dels pagesos contribuiria a elevar de manera substancial la renda nacional i el nivell de vida de tot el poble. Amb l'augment de la capacitat de consum del mercat interior, creixerien les possibilitats de desenrotllament de la indústria, la qual, progressivament, participaria en l'absorció dels excedents de mà d'obra que es fan sentir en el camp. Aquest camí permetria donar solució als problemes socials i humans del desenrotllament econòmic que hi ha plantejats a Espanya.

Una Reforma Agrària com la que venim defensant els comunistes és una mesura raonable a l'entorn de la qual altres forces i grups polítics de l'oposició antifranquista s'han manifestat favorables. El Partit Socialista Obrer Espanyol i l'Aliança Sindical Obrera (ASO) recolzen aquesta solució. I l'Unió Demòcrata Cristiana (partit darrerament constituït a Madrid) ha inclòs en el seu programa la mesura d'una Reforma Agrària basada en el principi de que la terra ha d'ésser del qui la treballa.

A Catalunya, surten veus que demanen aquesta solució pels problemes que tenen plantejats els pagesos. El senyor Josep Ma. Vallés, professor mercantil, escriu a « UNION », butlletí informatiu de l'organització agrària cooperativa de la « província » de Tarragona (agost 1964), que « *la tendència natural de l'home a posseir quelcom, ha de recolzar-se, en l'ordre agrícola, facilitant l'accés a la propietat, car la millor forma de crear una corrent d'afecte vers l'agricultura ES LA POSSESSIO DE LA PARCEL·LA A LA QUE DEDICA ELS MILLORS ESFORÇOS* ». (El subratllat és nostre).

Els comunistes catalans defensen fermament la política agrària del nostre partit car estem segurs de que és la que millor correspon als interessos de la pagesia i de tot el poble de Catalunya.

ALGUNS ELEMENTS SOBRE LA PRODUCCIÓ AGRÀRIA A CATALUNYA

El desenrotllament de la producció agrària a Catalunya no presenta cap progrés veritablement important en aquests 26 anys de franquisme. I en relació a l'augment demogràfic de la població — que en aquest període ha estat d'un 29% — la producció agrària es presenta disminuïda.

La crisi en aquest sector de l'economia espanyola adquireix proporcions desastroses durant l'any 1964. El Consell d'Economia Nacional ha declarat a primers de març passat, que l'índex de la producció agrària de 1964 ha disminuït d'un 9'7% en relació a 1963.

En situar l'importància de la producció agrària de Catalunya, hem de notar que, en valor absolut, aquesta representa el 8'5% del volum total de la renda agrària de tot Espanya. A l'interior de Catalunya, la producció agrària, que ocupa el 16 % de la població activa total, representa el 10% de la renda total de les quatre « províncies ».

Examinem-ne alguns aspectes malgrat que, la manca d'espai, no ens permeti d'aprofundir-los degudament.

LA VINYA I EL VI. - El Conreu de la vinya a Catalunya ocupa el 18% de la superfície cultivada. Malgrat ésser un cultiu de fàcil adaptació a terrenys àrids resistents a les inclemències del temps, l'extensió s'ha reduït de 258.128 ha. el 1935 a 193.000 ha. el 1962. I la producció de vi ha passat de 4.167.356 hl. a 3.651.300 en el mateix període.

Dintre dels principals cultius clàssics de Catalunya, la vinya és, potser, el que més sofreix de les consèquències d'una crisi de sobreproducció i de la competència monopolista. Una de les causes més importants d'aqueixa crisi és el fet de que el consum de vi dels espanyols ha disminuït considerablement; de més de 90 litres per any i per habitant en el període de 1930/35 ha passat a 30/35 litres actualment.

L'OLI. - La producció de l'oli d'oliva, de grand importància en l'agricultura catalana, es manté en els mateixos nivells de fa 30 anys.

L'extensió del cultiu oliverer a Catalunya, ha passat de 181.658 ha. en 1935 a 170.910 en 1962. (En menys de 20 anys en la comarca de Tortosa han estat arrencades més de 14.000 oliveres). La seva producció fou de 320.253 Qm. l'any 1935 i de 247.100 l'any 1962.

ELS CERALS. - L'extensió del seu cultiu a Catalunya ha sofert una disminució en passar de 350.000 ha. en 1935 a 337.000 en

1962. La producció cerealista ha estat de 545.586 tones i de 598.000 en el mateix període. Aquest augment es produeix, doncs, per un increment dels rendiments.

El blat és a Catalunya, el més important dels conreus cerealistes car ocupa el 60% de la superfície cerealista cultivada. La producció catalana ha estat de 329.680 tones amb una superfície cultivada de 189.300 ha. en 1962.

L'ARROS. — La « Província » de Tarragona ocupa el tercer lloc de la producció arrossera d'Espanya

Aqueix cultiu que fins fa 4 anys havia observat un progrés relativament important comparat amb l'evolució del conjunt de l'agricultura, està travessant una crisi de sobreproducció.

La producció catalana d'arròs que de 1935 a 1960 havia passat de 789.438 Qm. a 1.026.230, tornava a baixar en 1962 a 960.900 Qm. i, d'acord amb la premsa de Tarragona, la collita de 1964 es valora a 750.000 Qm., es a dir, menys que en 1935.

Elements importants d'aquesta disminució són els « cupos » i la manca de rendibilitat de la producció. Un estudi de l' « Agrupació de Antiguos Miembros del Frente de Juventudes », d'Amposta, explica que els pagesos arrossaires del Baix Ebre han tingut un dèficit de 302 pts. per cada jornal de terra en l'any 1963. (El jornal del país son 22 àrees, aproximadament).

I malgrat la reducció de la collita, els pagesos acumulen estocs importants. Això ha fet que en la darrera campanya, en el Baix Ebre, per exemple, s'hagin deixat de cultivar més de 15.000 jornals d'arrossal.

A Catalunya segueixen en importància com a cultius cerealers l'ordi, el blat de moro i la civada.

LES PATATES. - La superfície sembrada de patates a Catalunya ha passat de 51.172 ha. a 30.500 del 1935 al 1962. En la comarca de la Maresma, la zona més important de la producció patatera a Catalunya, una part de les terres dedicades a aquest cultiu han estat dedicades a plantacions de flors i cedides per a construccions turístiques. Són doncs, moltíssims els pagesos que han abandonat aqueix cultiu.

LA FRUITA. — El cultiu de la fruita és gairebé l'únic que ha observat un cert desenrotllament. La producció més important és fornida per la « província » de Tarragona, seguida de Lleida i Barcelona. Lleida és, però, la que més s'ha desenrotllar en el període dels darrers 20 anys. Segons la Memòria de la Caixa d'Estalvis Provincial, de la Diputació de Barcelona, le producció de fruita lleidatana ha estat multiplicada par 4 des de 1945 a 1960. En canvi, el desenrotllament de la « província » de Tarragona ha estat només d'un 66 % en el mateix període i, principalment, en el Baix Ebre. En aquests darrers quatre anys s'ha continuat incrementant la producció de fruita, en particular a les terres lleidatanes.

Amb aquest desenrotllament els pagesos tenen plantejat el greu problema dels preus a la producció, car, en la passada campanya el quilo de pera llimonera, per exemple, els ha estat pagat al preu ruinós de 3 pessetes, mentre el consumidor tenia que pagar-lo entre 15 i 20 pessetes.

Les autoritats franquistes han desfermat una gran campanya de premsa tractant de fer creure que amb la construcció de grans cambres frigorífiques i fàbriques de conserva, els pagesos productors assoliran una millor rendabilitat de la producció fruitera.

Es evident, que millores d'aquest tipus són convenientes i poden contribuir a fer més profitable la comercialització de la fruita. A condició, però, de que els pagesos en siguin llurs beneficiaris. Es clar que el govern franquista no s'orienta vers aquest objectiu. La veritat és que les cambres frigorífiques i fàbriques de conserva muntades pels grans capitalistes no estaràn al servei dels cultivadors de fruita, sinó que seràn nous instruments dels grans monopolistes que comercialitzen la fruita per tal d'assolir més fabulosos guanys.

Uns dels problemes principals de la fruita així com d'altres productes del camp, és, actualment, el subconsum del poble espanyol. Les xifres més optimistes estiment la collita de pera llimonera a Espanya en unes 70.000 tones durant l'any 1964, és a dir, una mica més de 2 quilos per espanyol i per any.

LA FRUITA SECA. - El cultiu d'ametlles i avellanes a Catalunya, és, també, un dels més importants. La producció d'ametlles, de 25.000 tones de gra, representa el 17% de la producció espanyola. La producció d'avellanes, centralitzada al Baix Camp, es xifrada en 15.000 tones i representa el 80-90% de la producció espanyola.

La producció dels fruits secs, malgrat la seva importància per l'economia dels pagesos, és abandonada a l'eventualitat de l'exportació i, per tant, sotmesa a la carència del govern. Malauradament pels productors des de 1963 les perspectives de l'exportació s'han reduït considerablement i actualment molts pagesos es troben amb 2 collites als magatzems sense possibilitat de venda, a menys de fer-ho a preus ruinosos.

EL COTO. — Aquest conreu, desconegut completament de la producció catalana abans de la guerra, comença a desenrotllar-se veritablement a partir de 1952, per assolir el punt culminant en 1962. L'importància d'aquest cultiu és molt reduïda: 1.900 ha. i una producció de 1.600 tones representant el 0,5 % de la producció espanyola.

LA REMOLATXA. — A Catalunya, el cultiu de la remolatxa de sucre està limitat, principalment, a la « província » de Lleida. I malgrat la seva reduïda importància —menys de 1,1 % de la producció espanyola—, del 1935 a 1963, l'extensió del cultiu i la producció han disminuït de la meitat: 2.650 ha. en 1935

i 1.300 en 1962-63. La producció ha passat de 55.650 tones a 26.000 en el mateix període.

LA RAMADERIA. — El caràcter més generalitzat de la producció ramadera a Catalunya, és el de la petita explotació complementària de l'explotació agrícola. Això fa que, a part d'algunes empreses dedicades més especialment a la producció de llet, la cria de bestiar es practiqui d'una manera rudimentària i en petites quantitats.

La situació dels ramaders, que sempre ha estat difícil, es troba agreujada per diferents factors. En primer lloc, la desproporció cada dia més gran entre els preus que se'ls paga per llur producció i els preus elevats dels articles industrials necessaris al desenrotllament de l'explotació. I, en segon lloc, per la política comercial de caràcter monopolista. D'un costat la pràctica de les importacions massives de carn (les importacions decidides pel govern franquista solament en el mes de desembre de 1964, s'elevaren a 4.500 tones), de l'altre l'encaïment constant dels pinsos, dels serveis que necessita el bon funcionament de l'explotació i l'augment dels impostos; Tot això converteix l'explotació ramadera en una empresa cada vegada menys rendable.

Amb la pretensió de millorar aquesta greu situació, el govern franquista projecta l'establiment d'una acció concertada de cara a l'explotació de l'espècie bovina, per a la qual s'acorden facilitats creditícies a les empreses dedicades a la cria en gran escala. Aquestes avantatges ne poden ésser benèfiques més que per algun gros ramader i d'una manera segura contribuirà a accentuar la ruina dels petits productors.

L'AVICULTURA. — Es conegut el considerable desenvolupament a Catalunya d'aquesta branca de la ramaderia que també és complementària de la migrada economia familiar de la pagesia.

Aquesta progressió no ha constituït un major benestar per a la pagesia. La crisi de sobre-producció de la primavera de l'any passat, aproximadament d'uns 30 milions de dotzenes d'ous, va ocasionar una veritable catàstrofe entre la pagesia degut a que els productors es vegeren obligats a vendre la dotzena d'ous entre 12-15 pessetes —amb una pèrdua d'unes 10 ptes— mentre els preus als consumidors baixaren de ben poca cosa.

Les conseqüències d'aquesta crisi han estat ben greus pels avicultors. Molts propietaris de petites explotacions (i fins i tot granjes amb 3.000 caps d'aviram) van arruinar-se o van abandonar l'avicultura malvenent gallines, pollastres i pollada. Molts d'aquests pagesos han passat a la condició d'assalariats.

Mentrestant, el govern franquista ha importat uns quants milions de dotzenes d'ous i de tones de carn de pollastres

congelada dels EE.UU que han proporcionat bons guanys als monopolistes importadors i distribuïdors.

ALGUNS ELEMENTS SOBRE LA PENETRACIÓ I EL DESENVOLUPAMENT CAPITALISTA EN EL CAMP

En aquest període de govern franquista han aparegut empreses amb formes d'explotació capitalista en el Baix Ebre, on grans propietaris han convertit llurs finques en empreses d'aquest tipus. Algunes societats han adquirit, a baix preu, terres abandonades o semi abandonades pels pagesos en les quals, després d'arrencar la vinya, les oliveres o els garrofers, han plantat tarongers o arbres fruiters per a explotar-les en forma capitalista. Empresa d'aqueix caràcter és, per exemple, la MIAMI S.A., amb 300 jornals de terra.

Empreses d'explotació de tipus capitalista són les grans finques « Els Suquets », « Novella Alta », « Castell del Remei » i altres a la « província » de Lleida, i certes explotacions d'horticultura i floricultura a la « província » de Barcelona.

A la « província » de Lleida s'han muntat diverses empreses capitalistes com la fàbrica DEVESA per a la deshidratació d'hortalisses amb una inversió de 60 milions de pessetes; la fàbrica de conserves i llegums de Balaguer, la fàbrica de Raymat, i altres. Entorn de la ciutat de Lleida s'han instal·lat empreses frigorífiques per a la fruita i altres productes de les comarques lleidatanes. En diversos indrets de Catalunya s'han muntat empreses per a pasteuritzar i embotellar la llet, encara que algunes d'elles amaguïn el seu veritable caràcter sota el nom de cooperatives.

Una de les formes del desenvolupament capitalista en el camp de Catalunya és la gran extensió presa per l'avicultura, car certes explotacions s'han desenrotllat de forma espectacular, principalment, en els darrers anys. Vers el 1950, Tarragona, amb 230.000 caps d'aviram, era la darrera « província » catalana. I d'acord amb el 1er. Cens Agrari del 1962, Tarragona ha esdevingut la primera « província » d'Espanya amb 2.271.319 caps d'aviram.

Aquesta gran extensió de l'avicultura ha estat deguda a la transformació de certes explotacions en granjes altament desenrotllades tècnicament, que produeixen races d'aviram selectes, que han renovat l'utilitatge i s'han convertit en veritables empreses de tipus capitalista. Un exponent d'aquestes transformacions és Reus, que ha esdevingut un dels primers centres mundials de l'avicultura, amb una capacitat de producció de 960.000 ous diaris. (La producció total de Catalunya era de 150 milions d'ous anuals entorn del 1950). I per via de conseqüència la producció de pinsos s'ha desenvolupat considerablement.

En la comarca de la Maresma s'ha intensificat la mecanització per a pre-

parar la sortida de la collita de patates a l'estranger i al mercat nacional. A Matarò s'ha instal·lat maquinària que permet rentar, triar i pesar les patates automàticament.

Igualment que arreu d'Epanya, el capital estatal està penetrant en el camp català. Aquesta penetració es manifesta en la monopolització de la transformació dels productes del camp i de llurs preus, a través dels serveis oficials del blat, de l'arròs, del cotó, de la remolatxa, de la comissaria d'absteixements i altres organismes d'aqueix tipus; en la protecció oficial als preus elevats dels adobs i les llavors, dels tractors i altres productes industrials necessaris a la pagesia.

El capital bancari penetra en el camp a través de la política franquista de crèdits. Els bancs concedeixen crèdits amb interès elevat a les Germandats i la pagesia per tal de que puguin adquirir adobs, maquinària, productes contra les plagues, etc., és a dir, per a finançar les despeses essencials de la collita. D'aquesta forma el capital financer escanya els pagesos petits, mitjans i, també, els rics que tenen necessitat, molt sovint, de crèdits bancaris per tal d'impulsar la marxa de les seves explotacions.

Actualment, i segons la premsa franquista, es projecta augmentar l'actual interès dels crèdits que les Caixes d'Estalvi venen cobrant als pagesos de 3,75 a 5,25 %.

Un altre element a tenir en compte en relació amb el desenvolupament del capitalisme en el camp és l'augment de la mecanització. D'acord amb l'estadística del Ministeri d'Agricultura, a la fi del 1964 i sobre un total de 130.152 tractors a tota Espanya, la « província » de Lleida és la més mecanitzada, amb 8.928 tractors.

El progrés de la mecanització del camp, (per a la qual el franquisme no ha donat cap facilitat), està fent-se amb la suor de la pagesia. Així, certs pagesos, empenyuts per les difícils condicions de rendabilitat de les seves explotacions, han fet grans esforços per adquirir un tractor que han tingut que pagar a preus molt elevats, i encara a crèdit i cercant influències. (Un pagés de la comarca de la Maresma ens explicava que un tractor de 20 HP costa entorn de 120.000 pessetes i un petit motocultor, 28.000).

Tot darrerament el govern franquista ha augmentat el preu del gas-oil en 0,17 ptes litre. Aqueix augment significa, només pels pagesos lleidatans (que compren més de 52 milions de litres anuals del gas-oil subvencionat pel govern), una nova despesa de més de 8,8 milions de pessetes a l'any.

Si es considera que un tractor comença a ser rendable a partir d'una explotació de 50 ha., i es té en compte que sols un nombre molt reduït de pagesos reuneix aquestes condicions, apareix amb evidència les enormes dificultats que representa per a multitud d'agricultors la mecanització del camp. Així

trobem, a la « província » de Lleida, propietaris absentistes de grans finques arrendades que s'han dedicat a la constitució d'un parc de maquinària que lloguen als pagesos imposant-los preus elevats.

Mentre estigui en el poder la dictadura franquista, pot assegurar-se que la mecanització no resoldrà els greus problemes que afecten a milers de famílies pageses.

EL GOVERN FRANQUISTA I ELS SERVEIS MONOPOLISTES RESPONSABLES DELS PREUS RUINOSOS A LA PRODUCCIÓ

A l'augmentar els preus del blat per la campanya del 63, el govern declarava que aquests augments no repercutirien en el preu del pa. Però, en el mes de juny del 1964 i sota el pretexte d'una nova revalorització dels preus per a la campanya bladera de 1964-65, el govern decretava l'augment dels preus del pa immediatament, es a dir, del pa fabricat amb la farina de la collita del 1963. El govern s'apropiava, així, d'una quantitat considerable de milions sotrets als consumidors i robats als pagesos bladers.

El preu de garantia oficial del vi és de 32 ptes. grau i hl. que equival a 3'85 ptes. el litre de vi de 12 graus, venut a les capitals a 6 i 8 pessetes. El govern franquista fa beneficiar els grans industrials consumidors d'alcohol dels preus ruïnosos a que la Comissió de Compres d'excedents adquireix el vi als pagesos.

Degut a l'extraordinària collita de l'any passat, els pagesos han estat obligats a vendre quantitats considerables d'oli a la Comissaria d'abasteixements al preu oficial de 27 ptes quilo. I conseqüència de les dificultats per a cobrar les quantitats d'oli entregades, molts pagesos s'han vist obligats a vendre al mercat lliure a preus inferiors, fins a 24 ptes quilo.

La premsa d'Espanya ha explicat que la Comissaria havia emmagatzemat entorn d'unes 300.000 tones d'oli. Pocs mesos després, aquest oli ha estat posat al mercat al preu de 40-50 ptes quilo. Aqueixa simple i escandalosa operació ha permès al govern i als monopolistes embutxacar-se una fabulosa quantitat de milions de pessetes a les costelles de les economies dels pagesos.

L'oli d'oliva és l'objecte dels tràfics més escandalosos. El govern i la Comissaria autoritzen la fabricació i la venda pública de tota mena d'olis vegetals, (cacaet, cotó i sobretot « soja » importada dels Estats Units) i cobreixen totes les barrejes inimaginables practicades pels grans comerciants sense escrúpols. A la vegada, el govern posa tota mena d'obstacles a l'exportació de l'oli d'oliva.

La Cambra Nacional Arrosera exigeix del pagés productor l'entrega del « cupo » obligatori en un terç aproximadament de la collita, sota el pretexte de destinar aquest contingent a l'exportació. La rea-

litat és que la major part d'aquest arròs pagat al pagès a 3,50 ptes el quilo, és venut a l'entorn de 12 pts en el mercat nacional. El pagès arrossaire ha de vendre la resta de la collita a una mica més de 6 pts el quilo.

Conjuntament amb els elements que hem facilitat podríem continuar donant exemples de l'ensorrament dels preus de molts altres productes del camp. I mentrestant, la població consumidora els paga en el marcat a preus astronòmics. D'aquesta forma i disposant de la multitud d'organismes monopolistes i amb la xarxa comercial a les seves mans, el govern explota els pagesos i el poble en benefici de l'oligarquia financera i terratinent.

LA PRESSIÓ FISCAL ACLAPARA LA PAGESIA

La nova reforma fiscal adoptada en 1964 i aplicable a partir del 1 de gener del 1966, és un cop molt dur de la dictadura contra el camp.

Per a millor fer acceptar aquesta reforma, el govern ha anunciat que durant un període de 5 anys, els contribuents no satisfaran més que el 50 % d'allò que els correspondrà pagar. Però es reserva el dret d'anul·lar aquesta exoneració en el moment que cregui convenient.

Si bé en la nova llei tributària la contribució territorial per quota fixa passa de 17 % a 10 % del líquid imposable, el mateix govern anuncia que la revalorització d'aquest líquid serà augmentada de 3, 4 ó 5 vegades, amb la qual cosa, la contribució es trobarà més que doblada. Per la contribució per quota proporcional, el tipus de pagament serà del 17,5 % sobre els líquids estimats o declarats.

Les repercussions tributàries d'aquesta llei seràn considerables. Ho mostra el fet de que, d'acord amb els càlculs aproximats publicats per la premsa local, a la « província » de Lleida, d'un líquid imposable de 240 milions anuals, es passarà a uns 1.000 milions de pessetes aproximadament.

Però, demés, aquesta nova llei comporta un nou impost sobre el tràfic que grava tots aquells productes a serveis que siguin objecte d'una transmissió del producte al fabricant o comerciant o entre aquests darrers.

Aquest nou impost tindrà repercussions sobre la pagesia : en la venda dels productes del camp ; en la compra dels productes industrials ; maquinària, adobs, llavors, etc. ; en els arrendaments, en la prestació de serveis mitjançant un pagament o contraprestació ; la realització d'obres o treballs fets per empreses especialitzades. Les importacions de béns, mercaderies o productes i l'ulterior transmissió o entrega d'aquests productes ; totes les exportacions qualsevol qui sigui l'exportador ; els crèdits acordats als pagesos.

Es a dir, tots els productes del camp venuts a la indústria o al comerç seràn gravats amb un impost suplementari. I totes les eines, materials, maquinària, instal·lacions, etc., necessàries a les explotacions agràries, seràn encarits amb l'imposició d'aquesta nova taxa.

I no es tracta solament de les contribucions ordinàries, que tota hora es bona per apujar-les : Quan el govern ordena un tractament contra una plaga a una zona determinada, és el pagès que ha de pagar ; tot pagès que tingui un pou en la seva propietat ha de pagar un impost anomenat « *Indemnizaciones al personal facultativo del Cuerpo de Minas por los servicios derivados de la Minería en general* » ; amb el cànon d'Higiene Pecuària el govern percep un impost de 40 ptes per cada cap de bestiar i per any sense gastar un cèntim en la pràctica d'aquesta higiene ; la vacunació d'una vaca costa de 60 a 100 ptes i la d'una ovella, 15.

En canvi el propietari latifundista gaudeix d'unes avantatges exorbitants a l'hora de pagar impostos front a la pagesia i tot el país. Segons dades de l'ajuntament de San Celoni corresponents al 1958, el líquid imposable de les 2.646 ha. de la zona que hem esmentant al començament, era de 302.800 pts, es a dir, 114 pts per hectària. Solament la venda de la llenya d'un parell d'arbres ja dona molt més !

PROPOSTES DEL PARTIT SOCIALISTA UNIFICAT DE CATALUNYA

Front a la greu situació en que es troba avui el camp català, conseqüència de la política agrària del govern del general Franco, el P.S.U. de Catalunya proposa les següents solucions :

1. — Una veritable Reforma Agrària en la qual l'Estat entregui la terra al pagès que la treballa.

Això significa que la terra dels latifundistes, les grans propietats incultes, mal o insuficientment conreuades, seràn entregades, en propietat, als jornalers, arrendataris, rabassaires, parcers, masovers i els petits propietaris que no tinguin terra suficient per a menar una vida decent. Els comunistes proposem realitzar una política d'indemnitzacions pels propietaris que tinguin que ser expropiats. Aqueixes indemnitzacions haurien d'aplicar-se amb formes i escala diferents, d'acord amb la quantitat i la qualitat de la terra expropiada, i afavorint els propietaris expropiats menys forts econòmicament.

La propietat dels petits i mitjans pagesos ha d'ésser respectada. Així mateix ho serà la propietat dels pagesos considerats generalment com a rics, però que conreuen directament les terres.

2. — L'entrega de la terra al pagès que la treballa ha d'anar acompanyada per part de l'Estat,

d'una àmplia política de crèdits barats a llarg terme, amb adobs, llavors, productes anticriptogràmics i estris de treball. L'Estat realitzarà grans inversions de capital en el camp per tal d'assegurar el desenvolupament d'una agricultura moderna i pròspera.

3. — Els pagesos han de tenir plena llibertat per a decidir si volen treballar la terra en sistema d'explotació familiar a be en forma col·lectiva. Els comunistes respectarem i defensarem la lliure decisió dels pagesos.

En defensar el dret dels pagesos a mantenir llurs explotacions familiars, els comunistes fomentarem i recolzarem totes les formes de cooperació en el camp i, en particular, les cooperatives d'explotació agrícola, i lluitarem perquè l'Estat els asseguri ajut material de tota mena.

4. — Establiment de preus mínims de garantia pels productes del camp, tenint en compte el cost de la producció en una explotació de treball normal.

El P.S.U. considera que els organismes com el Sindicat Nacional del Blat, Cambres Arrosseres i altres de tipus monopolista, s'han de transformar en elements reguladors que adquireixin, a preus remuneradors, els productes que voluntàriament els ofereixin els pagesos.

5. — Llibertat de cultiu i comerç per a tots els pagesos.

MESURES EN FAVOR DELS OBRERS AGRICOLES

1. — Salari mínim vital amb escala mòbil per 8 hores de treball. Salari superior en el treball de temporada. Jornada de 7 hores de treball, com a màxim, pels treballs penosos. Les hores extraordinàries seràn pagades dobles.

2. — A treball igual salari igual per les dones i els joves. Prohibició d'empresar dones en els treballs penosos i nocius a la seva salut.

3. — Aplicació de les assegurances socials al camp, tant pels treballadors assalariats com pels treballadors autònoms. Assegurances de malaltia, vellesa i invalidesa, maternitat, defunció, accidents de treball Subsidi familiar. Assegurança d'atur forçós.

4. — Els obrers fixos gaudiràn de les mateixes avantatges que els obres industrials, incloses les vacances pagades.

MESURES EN FAVOR DELS ARRENDATARIS MENTRESTANT NO S'APPLIQUI LA LLEI DE REFORMA AGRARIA

1. — Supressió de tots els desnonaments.

2. — Revisió general dels contractes d'arrendaments i disminució dels preus de les rendes i les parts a pagar al propietari.

3. — El contracte d'arrendament podrà ésser prorrogat sempre que l'arrendatari ho desitgi. El propietari indemnitzarà a l'arrendatari del valor de les millores fetes a la finca quand es consideri acabat l'arrendament.

4. — Supressió de totes les contribucions i impostos que repercuteixin sobre els arrendataris, rabassaires i parcers, quan el rendiment de la finca, deduida la renda, no superi allò que ha de constituir el salari familiar.

5. — Supressió total del preu de la renda i tota mena d'impostos en els casos de calamitats climatològiques. Ajut de l'Estat per a tornar a posar les terres en condicions de cultiu.

MESURES EN FAVOR DE LA RAMADERIA

1. — Supressió dels monopolis comercialitzadors en els escorxadors, conserveries, centrals lleteres i altres. Supressió des monopolis dels pinsos i aplicació d'una política que posi a disposició dels pagesos ramaders pinsos abundants i barats.

2. — Creació d'una xarxa de frigorífics al servei exclusiu dels pagesos ramaders.

3. — Plena llibertat per a que els ramaders puguin comerciar directament amb els centres consumidors.

4. — Regulació dels preus a la producció de la forma més favorable als pagesos ramaders.

5. — Una política de lluita contra les epizoòties i altres malalties, que sigui subvencionada íntegrament per l'Estat.

LA LLUITA EN EL CAMP DE CATALUNYA I LES COMISSIONS UNITARIES D'OPOSICIÓ PAGESA

Les accions pageses contra la política agrària del règim franquista s'han manifestat en formes diverses. Durant l'any 1964 els pagesos lleidatans han obtingut una gran victòria en aconseguir, després d'una lluita que ha durat anys, que els hagi estat entregat el Canal d'Urgell que rega les terres de més de 30.000 famílies, i que per llei els corresponia. Una manifestació de 350 pagesos regants ha protestat davant l'ajuntament de Lleida per-

què les deterioracions del Canal de Pinyana els impediéssin regar, i han aconseguit que es fessin algunes reparacions.

Una altra manifestació de més de cent propietaris arboricultors, que protestaven per la prohibició de la seva fira anyal, va obligar a intervenir la guardia municipal motoritzada de Lleida.

En una assemblea de la Cambra Arrosera d'Amposta, els pagesos van manifestar-se contra els « cupos » que els imposa el govern franquista. Per primera vegada van escoltar-se, en una assemblea d'aqueix caràcter, els crits indignats dels arrossaires : « !Fora els cupos' ». Aquesta protesta va ampliar-se i més de 400 pagesos d'Amposta i Sant Carles de la Ràpita, passant a l'acció, s'han negat a entregar els « cupos » de la passada collita.

Els jornaleros agrícoles del Baix Ebre han arrencat als patrons arrossaires un jornal de 225 ptes, per a plantar i segar, i 175 per a escardar i birbar. I pel treball a l'horta, 175 ptes. ; a la garriga, a les carreteres i camins veinals, 150 pts. Tots aquests jornals han d'ésser pagats sobre la base d'una jornada de 7 hores. I pel treball a l'aigua, 125 ptes per una jornada de 4 1/2 hores.

L'astronòmic impost de 20.000 ptes per tona d'oli destinada a l'exportació, que fa pocs mesos va imposar el govern, ha fet sorgir la gran protesta dels pagesos, comerciants, fabricants, exportadors, delegacions de les Cambres de Comerç i alcaldes dels pobles lleidatans afectats, fins al punt de que a les comarques de Les Garrigues i La Segarra s'ha originat, una situació molt alarmant entre els 30.000 oliverers, segons escriu « El Correo Catalán » de l'11 de maig. Els pagesos de les comarques oliveresques tarragonines han estat solidaris dels pagesos lleidatans.

L'oposició pagesa ha obligat el govern franquista a modificar les seves disposicions i a dictar unes normes que ordenen retornar als pagesos oliverers de Lleida i Tarragona la quantitat de 20.000 ptes per tona que han imposat.

Aqueixes normes obliguen els pagesos a fer una quantitat de gestions burocràtiques que venen a accentuar el control i l'intervenció governamental de l'oli per a exportar i, a la vegada, dificulten i allarguen la possibilitat de que el pagès pugui cobrar el producte de les seves vendes. D'ací que, amb justa raó, el descontent no s'hagi acabat.

Un gran crit de protesta surt d'arreu del camp contra la nova llei tributària que ha de començar a aplicar-se el 1966. El President del Sindicat Nacional de la Ramaderia, Manuel Mendoza, ha declarat a la Televisió Espanyola, que a certes províncies d'Espanya han sorgit fins a 50.000 protestes individuals contra l'augment a pagar degut a la revisió del líquid imposable.

Es evident que el nombre d'aquestes accions no està en relació amb el descontentament creixent que existeix entre

la pagesia catalana. Mostren, però, les grans possibilitats existents per a organitzar la lluita de les masses pageses contra la política agrària del règim franquista i la disposició dels pagesos a mobilitzar-se i actuar per tal d'assolir llurs reivindicacions. Ens ensenyen i proven la seriosa descomposició del franquisme reflexada en el camp.

La situació actual planteja als pagesos comunistes i altres demòcrates la necessitat d'ampliar el moviment unitari d'oposició pagesa i de lluitar amb la participació de les més àmples capes de la pagesia. D'ací la conveniència d'organitzar àmplies comissions unitàries d'oposició pagesa en tots els pobles, per tal de defensar els interessos econòmics i lluitar per la democràcia i la llibertat, amb la participació de tots els pagesos anti-franquistes.

Els pagesos també estan interessats en l'establiment de la democràcia perquè aspiren a que Catalunya gaudeixi de les seves llibertats nacionals. Els nostres pobles i viles han estat de sempre una expressió molt representativa de les nostres costums i manifestacions catalanes. Per això, volen veure, quant abans millor, desaparèixer totes les restriccions que actualment les impossibiliten.

Les comissions d'unitat pagesa poden organitzar-se i actuar, també, a les Germandats i altres organitzacions on els pagesos estan obligats a afiliar-se en virtut de les disposicions governamentals.

Moltes més possibilitats existeixen de que es creïn comissions dins les organitzacions legals, cooperatives, comunitats de regants, etc., on els pagesos estan organitzats per la seva voluntat.

Les comissions unitàries de la pagesia han d'utilitzar totes les formes legals i extra-legals de lluita per tal de portar al carrer la protesta antifranquista com han fet els pagesos de l'horta lleidatana. Aquestes comissions haurien d'organitzar-se amb la participació dels pagesos més decidits en la defensa dels seus interessos, tant si són pagesos pobres, o mitjans propietaris, com pagesos rics.

Els obrers agrícoles poden formar comissions que lluitin per majors salaris ; per escurçar la jornada de treball en les tasques més penoses ; per jornals més remuneradors en el treball de temporada ; per assegurances socials efectives i eficients. Els treballadors de la terra, amb les seves comissions al cap, han de resoldre els problemes de la seva lluita reivindicativa directament amb els pagesos patrons i al marge dels dirigents franquistes de les Germandats. Aqueix moviment de les comissions dels pagesos treballadors pot ser l'element iniciador del futur sindicat dels treballadors del camp, independent del govern i dels patrons.

Les comissions unitàries d'oposició pagesa s'organitzaran i enfortiran mitjançant la lluita i l'acció dels pagesos, amb

l'iniciativa creadora dels més decidits i entusiastes. Cap pagès d'avanguardia ha de restar inactiu. Avui, donat el grau avançat de la descomposició de la dictadura franquista, un grup de pagesos decidits poden fer reunir els seus companys en els locals de les Germandats, cooperatives, sales recreatives, cafès i cines i, en assemblees lliures, fer que els pagesos plantegin i acordin llurs reivindicacions, i estableixin les formes d'acció per assolir-les.

Un element important de la lluita de la pagesia contra la dictadura pot ser el moviment cooperatiu. Aquest, de vella arrel a Catalunya, s'ha mostrat relativament impermeable a l'acció del franquisme. Malgrat els intents del règim per liquidar el seu caràcter democràtic, moltíssimes cooperatives han conservat al seu front homes honestos, liberals, pagesos que han gaudit de la confiança de la massa pagesa cooperadora. En altres casos els dirigents imposats per la burocràcia franquista o els representants dels cacics, han estat esbandits pel rebifament antifranquista de la pagesia tant bell punt s'ha presentat la primera possibilitat.

En aquests darrers anys s'han creat noves cooperatives que, en bona part, no son altra cosa que associacions creades per la burocràcia franquista al servei dels monopolis i com un mitjà per a enganyar els pagesos i embutxacar-se els milions de pessetes dels préstecs i subvencions que s'arrenquen a l'Estat.

El moviment cooperatiu ha d'ésser un moviment democràtic per essència, on les portes estinguin obertes a tots els pagesos qui hi vulguin participar, on els representants siguin elegits lliure i democràticament per la massa pagesa afiliada. Així s'assolirà que el moviment cooperatiu no estigui dirigit per terratinents i latifundistes com Domingo Solís Ruiz, germà del ministre secretari del « Movimiento » i, a l'ensem estretament lligat a l'oligarquia financera espanyola.

Els pagesos catalans están interessats en esbandir de les direccions de totes les cooperatives, com de totes les organitzacions del camp, els elements franquistes, car l'immensa majoria son un grapat de gent compromesa en negocis bruts i lladrònics, que s'han enriquit a força de robar als pagesos. Els dirigents i representants dels pagesos han de ser homes honrats de cap a peus !

Un dels avantatges de la vida dels pobles pagesos és que tothom és coneix a fons. Això fá que la barrera artificial entre « rojos » i « nacionales » engendrada per la guerra civil, hagi practicamente desaparegut per deixar pas a una divisòria natural, creada per la realitat de la vida : d'un costat els latifundistes i els aprofitadors del règim, que son una petita minoria ; de l'altre les víctimes de la política franquista que componen l'immensa majoria del poble.

Les Germandats no han estat creades per a servir d'instruments de defensa de la pagesia, sinó que han servit els inte-

ressos dels grans terratinents, propietaris capitalistes i cacics locals. Son ells i els jerarques del règim els que han monopolitzat els càrrecs dirigents.

En tals condicions, les accions de protesta per la defensa dels interessos de la pagesia no poden lliurar-se únicament en el sí de les Germandats. Tot i intensificant llur acció per exigir que els dirigents de les Germandats siguin elegits democràticament i llurs càrrecs ocupats per homes dignes, els pagesos han de reivindicar amb força el seu dret a disposar d'organismes independents, representatius dels interessos de les diferents capes de la pagesia.

En aquest sentit, el que cal es menar l'acció **des de dins i des de fora de les Germandats**, concentrant, però, l'esforç en la creació de les comissions unitàries d'oposició pagesa a les Germandats, en els pobles i arreu on hi hagi possibilitats.

La solució als problemes de la pagesia i la necessitat vital d'una veritable Reforma Agrària solament podran resoldres definitivament liquidant la dictadura del general Franco i el poder de l'oligarquia financera i terrinent. Per això la pagesia catalana ha de lluitar unida contra el seu enemic comú i dotar-se d'organismes de direcció com les comissions d'unitat pagesa que orientin la seva acció.

La pagesia catalana necessita assimilar les experiències de les seves accions i aquelles que es desprenen del magnífic moviment de les comissions obreres que estan dirigint la lluita de les masses treballadores contra la dictadura. Els comunistes i altres lluitadors d'avanguardia de la ciutat i del camp han d'ésser els millors propagadors d'aquestes experiències entre la massa pagesa per tal d'ajudar-la a organitzar-se i intensificar el moviment pagés unit contra el règim franquista.

Les grans accions de la classe obrera iniciades el 1962 pels heròics miners asturians, les continuades manifestacions al carrer que hem vist produir-se en els grans centres industrials i el magnífic moviment general a Espanya de les masses universitàries, ens mostren que la dictadura està molt més corcada del que sembla : Ens ensenyen les grans possibilitats existents per a posar dempeus un moviment general que acabi amb el règim franquista. Aqueix moviment serà una gran vaga nacional que, unint la protesta al carrer de les diverses capes de la població de la ciutat i del camp arreu d'Espanya, dongui pas a una situació de democràcia i llibertat per a tots els pobles d'Espanya.

D'ací la necessitat de que la pagesia catalana desenrotlli el seu moviment d'oposició i de lluita de que s'incrementin les accions de protesta i de que aquesta surti al carrer. Aqueix és el millor camí perque la pagesia catalana pugui defensar els seus drets i prengui la part que li correspon en la futura vaga nacional antifranquista.

EL MOVIMENT DE LES COMISSIONS OBRERES A CATALUNYA

A Catalunya, com a tot Espanya, la instauració de la dictadura feixista va representar la repressió brutal de totes les llibertats. La classe obrera es veié privada dels seus sindicats independents. Milers de dirigents obrers fóren afusellats o condemnats a penes de presó monstruoses. Els altres es veieren obligats a exiliar-se.

Al llarg d'aquest 26 anys de franquisme, s'ha perseguit brutalment als treballadors que han encapçalat i dirigit les lluites obreres. A les presons de Franco sofreixen condemna lluitadors veterans i joves combatents. Homes que van dirigir moviments reivindicatius fa 10 o 15 anys i homes que han organitzat i dirigit les darreres vagues i manifestacions. Tots ells son testimonis vius d'aquest lent, però constant, tenaç i heròic esforç de la classe obrera per organitzar-se, unir-se, trempar les seves forces en lluites que van des de la petita acció reivindicativa fins a les grans accions de masses que avui commouen a Espanya tota, obrint àmplies vies a la lluita unida de tot el poble per la liquidació de la dictadura.

En aquest difícil procés, teixit dia a dia d'èxits i de revesos, d'ensopegades i d'avanços, la classe obrera ha anat trovant formes pròpies, originals, d'unitat i d'organització.

El gran moviment de les comissions obreres, que avui fa irrupció en la vida nacional amb força i autoritat, és el resultat de l'experiència acumulada pels treballadors en llur lluita pels drets econòmics i polítics. Es la plasmació en organismes de direcció de la força, de l'organització, de la combativitat que els obrers han adquirit a través del desenvolupament i ascens de llurs pròpies lluites.

Els militants comunistes, amb el seu exemple, encapçalant les lluites i amb un infadigable esforç d'explicació i d'organització, han ajudat en gran manera a fer que la classe obrera trobès el camí per les roderes del qual transcorre avui tota la seva acció en defensa dels seus interessos vitals.

En emprendre el camí de l'aprofitament de les possibilitats legals tot i conjugant aquestes amb l'acció extra-legal, els treballadors començaren a bastir un nou tipus d'arma reivindicativa, un moviment d'oposició sindical que no era la versió clandestina dels vells sindicats. Pel 1962 el partit prevèia amb claredat el desenrotllament d'aquest moviment. En un article titulat « A l'entorn de l'enquesta sindical de NUESTRA BANDERA », apare-

cut en aquella revista el IV trimestre del 1962, el company Santiago Carrillo deia al respecte :

« ...les comissions obreres i els grups d'enllaços, jurats i vocals socials, trobaran en la vida, en la pràctica, els mitjans d'anar lligant i fonent la seva acció. Si abans d'abril i maig era impensable que Solís i altres autoritats tractessin amb les comissions obreres, per damunt dels sindicats verticals, ¿ qui s'atreveria a negar la possibilitat de que un dia, potser aviat, a favor de la intensificació de la lluita i de la més gran feblesa del règim puguin celebrar-se assemblees locals de les Comissions Obreres d'empresa, en les quals s'elegeixin òrgans superiors democràticament ? »

El desenrotllament d'aquest principi de democràcia obrera que és l'Oposició Sindical, en un període d'ascens de la lluita i de descomposició del règim, presentarà facetes i experiències noves algunes d'elles difícils de preveure « a priori », que enriqueiran l'arsenal d'experiències del moviment obrer i que crearan — ¿ per què no ? — noves i valuoses tradicions... »

En aquests darrers anys, el desenvolupament de les comissions obreres ha confirmat plenament les previsions del nostre partit. La fluidesa d'aquest moviment fa que les vies seguides en cada indret, les iniciatives desplegades, els resultats obtinguts, difereixen d'una regió a l'altra, d'una localitat a l'altra, moltes vegades d'una empresa a l'altra.

Podria dir-se que cadascú camina pels seus propis passos el camí que condueix a un mateix objectiu.

Catalunya, com Astúries, Madrid, Biscaia, Sevilla, etc., aporta les seves pròpies peculiaritats a l'arsenal d'experiències acumulades pel moviment de les Comissions Obreres.

L'EXEMPLE D'ASTURIES, TELÓ DE FONTS DE TOTES LES LLUITES

La vaga dels miners asturians del 1962 fou secundada a Catalunya per 50.000 treballadors.

La classe obrera catalana, seguint l'exemple d'Astúries, va mostrar la seva decisió de lluitar per trencar el bloqueig de salaris imposat per la dictadura. La unitat i la combativitat assolides en aquelles jornades, van armar poderosament a la classe obrera per les lluites que havien de desenrotllar-se posteriorment.

El mes de setembre del 1962, dirigida per una comissió obrera, esclata la vaga

dels 3.000 treballadors de la SIEMENS. Aquesta gran vaga i la manifestació que van organitzar els treballadors pels carrers de Cornellà amb el suport de la població, va constituir i constitueix encara avui un gran exemple d'unitat, d'organització i de combativitat pels obrers de Catalunya.

El grandios moviment vaguistic del 1963 al qual els miners d'Astúries van donar un caràcter molt més polític, va despertar l'adhesió i l'admiració de la classe obrera catalana. « **¡ Aquest és el camí !** », era la frase pronunciada i sentida pregonament per milers de treballadors. La vaga d'Astúries constituïa el millor exemple de com era possible preparar i realitzar la vaga general política.

En aquest ampli i combatiu moviment els treballadors catalans hi veïen reflectit el paper exercit per les comissions obreres. Amb autoritat, amb el suport dels miners, amb plena independència front dels sindicats verticals, aquestes comissions anaven imposant-se com els únics organismes dirigents representatius dels treballadors. Les comissions convoquen grans assemblees, discuteixen amb la patronal, amb les autoritats locals, amb els ministres.

Inspirant-se en aquest gran exemple i en aquell que les seves pròpies lluites oferien a la classe obrera catalana, es tractava d'anar estructurant també a Catalunya un moviment d'oposició sindical que unís en una ampla xarxa de comissions obreres, que ja existien embrionàriament, a treballadors comunistes, socialistes, catòlics, cenetistes, sense tendències definides, a tots els treballadors, per la defensa de llurs interessos econòmics i polítics.

Aquell mateix estiu, orientada pel nostre partit i pels treballadors més conscients, la classe obrera catalana dúu a terme una important batalla donant a les eleccions sindicals un caire netament antifranquista. Desballestant els plans i maniobres dels jerarques, a l'immensa majoria de les empreses les candidatures d'oposició sindical s'emporten els vots dels treballadors. Contràriament a allò que volia el Govern, aquelles eleccions no van representar una treva en l'acció. Els obrers van preparar les seves candidatures en plena batalla reivindicativa.

El mes de setembre del 1963 els obrers de la Hispano Olivetti van iniciar un moviment de treball lent que va durar 7 setmanes. Presidida per la unitat més completa, aquesta acció tingué com objectiu aconseguir un salari de 160 pts pel peó, per 8 hores de treball; escala professional a partir d'aquesta base; pagament de primes i plusos en més; revisió del conveni i que cap obrer fós represaliat.

Els treballadors, units, reemprengueren el treball després de que la direcció va prometre que no hi haurien repressàlies contra cap obrer per la seva participació en el moviment i que s'iniciaria la discussió per examinar les peticions obreres.

Els miners de Sùria van sostindre també una vaga que durà tres setmanes.

Simultàniament es desenrotllaven desenes i centenars d'accions de treball lent per a la renovació dels convenis. Els treballadors, estimulats per la nova situació que ha creat Astúries, no esperen a que aquests convenis caduquin per demanar augment de jornal. Aquesta és l'actitut que s'adopta a la SEDA, a la HOSA, a l'ENKALENE, a LA PAPELERA del Prat i moltes altres.

Per tal de manifestar llur protesta contra uns accords presos per una part del Jurat de Madrid, a la SEAT, el dia 2 de gener, els obrers més conscients i combatius decidiren començar el treball lent; el dia 8 s'havia extès a la totalitat de les línies de muntatge, baixant la producció del model 600 en uns 45 cotxes diaris, i la del 1400 en uns 15 cotxes. Es va deixar de fer hores extraordinàries. Per la fàbrica corria una cobla escrita per un obrer:

**« Obrero... con lo que me dan me muero
Hay que aprender a luchar
Como hacen los mineros ».**

El Comitè de Barcelona del PSUC orienta la lluita dient:

« ...s'ha de trencar amb la trampa del « legalisme » ; d'esperar a que s'acabi el conveni actual per a plantejar la lluita. Les necessitats de les nostres llars no tenen espera, i pel que fa dels patrons i del Govern, ells no esperen a que els convenis s'acabin per elevar els preus... »

El recórrer i confiar exclusivament a les gestions legals prop del sindicat, retarda, en algunes empreses, l'obtenció de les reivindicacions demanades. Però, al igual que tota medalla, aquesta també té el seu revers; si per un costat constitueix un fre momentani per a l'acció, per un altre ensenya, demostra, que no és aquest el camí més eficaç.

La pròpia experiència ensenya als treballadors que les possibilitats legals cal utilitzar-les per impulsar la lluita extra-legal, que és la decisiva i la que culmina, en molts casos, amb l'obtenció d'augment de jornals substanciosos.

Així, per exemple, amb llur lluita els obrers de la MONTESA van aconseguir un augment de 1.300 pts mensuals pels peons, de 1.400 i 1.500 respectivament per les altres categories, i una prima anual i uniforme per tots; els de l'AIMSALIBAR i FORD MOTOR IBERICA, 150 pts diàries pel peó per 8 hores de treball; i els de la CEMSA, CASTELLÓ i d'altres, fan anular les sancions i menaces d'acomiadament que planaven sobre llurs companys. En altres fàbriques s'arrenquen augment de 300, 500 i 800 pts.

Al calor d'aquestes lluites van sorgint o es consoliden comissions obreres, que desapareixen generalment una vegada que l'acció s'ha acabat. Però que reapareixen tan aviat com es planteja la necessitat d'organitzar la lluita de nou. Amb els mateixos, o amb altres dirigents obrers

Els treballadors saben qui són els companys que estan en millors condicions de defensar-los; aquells que han encapçalat la lluita, els han representat i de-

fensat front a la patronal, als jerarques i la policia.

De fet, independentment del grau de consolidació que aquestes comissions adquireixen en cada moment, els homes que les constitueixen són el cap dirigent de tota l'acció reivindicativa. Els treballadors busquen en ells l'orientació, el consell. Els treballadors s'agrupen a l'entorn de llurs millors representants per tal de defensar llurs interessos. Però a mesura que es desenrotlla el moviment reivindicatiu, la continuïtat de les comissions apareix com una necessitat més aguda.

Els obrers més conscients comprenen que l'acabament d'una acció no ha de representar la desaparició de la Comissió, sinó ans al contrari el seu afinament amb els homes que més s'han destacat, extraient noves forces de la unitat i experiència aconseguïdes. En definitiva fent de cada lluita un nou punt de partida des del qual preparar en millors condicions nous moviments. Un dels dirigents de la Comissió Obrera de la MONTESA deïa justament del paper de les Comissions Obreres :

« ...No n'hi ha prou amb que els obrers es revoltin contra la injustícia, no n'hi ha prou amb que estiguin decidits a lluitar per llurs reivindicacions ; es imprescindible que s'organitzin creant llurs comissions obreres i que aquestes agafin en les seves mans la direcció de la lluita, estudiant detingudament les reivindicacions més sentides pels treballadors, i que estiguin amatents a qualsevol brot de protesta per convertir-lo en una acció massiva. »

En la revisió d'alguns convenis es plantejen per primera vegada peticions de caire més polític. A les darreries del 63 el 95 per cent del personal de la SEAT, en la petició de revisió del conveni, demana que els representants obrers tinguin llibertat per a complir amb el seu mandat.

En altres empreses es lluita contra els atemptats a la dignitat obrera, arribant àdhuc a parar el treball per protestar contra una injustícia o maltracte envers un company de treball.

El cop demoledor que han sofert els sindicats i el mateix Govern amb els grandiosos moviments vaguístics, i la generalització de la lluita reivindicativa, creen un ambient polític que impulsa a nombroses personalitats, entre elles a l'Abat de Monserrat, a pronunciar-se per las llibertats democràtiques. El nostre partit, a Barcelona, a través del seu organ « UNITAT » senyala :

« ...Totes aquestes reaccions en cadena, i d'indubtable transcendència política, que s'estan produint a conseqüència de la vaga d'Astúries, han creat un clima polític molt favorable per a unir i mobilitzar a la classe obrera a l'entorn de reivindicacions que el desenvolupament de la lluita va col·locant en primer pla. Entre elles destaquen :

La necessitat cada vegada més sentida per la classe obrera de posseir

el seu propi sindicat separat del Govern i de la patronal i en el qual tots els càrrecs siguin elegibles democràticament.

Que els obrers puguin convocar una vaga quan l'amo es nega a satisfer llurs legítimes reivindicacions.

Que siguin reintegrats als seus llocs tots els repressaliats per llur participació en accions reivindicatives.

Que s'acabi d'una vegada amb l'intervenció policíaca i amb les represàlies de la patronal en els conflictes laborals.

Que els obrers tinguin llibertat per reunir-se en assemblees amb llurs comissions obreres, enllaços i jurats per a tractar de llurs problemes, tal com ho fa la patronal. »

COORDINAR LA LLUITA

En tot el curs de l'any 1964, a Barcelona, la necessitat d'unir, d'aglutinar les accions disperses, apareix pels obrers d'avantguarda com el proper pas a donar per tal d'elevat tot el moviment obrer.

La generalització de les accions en moltes indústries per reivindicacions econòmiques similars, com per exemple un salari mínim de 160 a 200 pts pel peó, per 8 hores de treball, escala mòbil que elevi els salaris a mesura que augmenten els preus, vacances pagades de tres setmanes a un mes, unides a les de caràcter polític, abunda en la necessitat d'aquesta coordinació. I així, en els rams d'indústria on el desenrotllament de la lluita ha assolit un grau considerable, apareix que aquesta coordinació no és un simple desig, sinó una necessitat que es desprèn del propi moviment reivindicatiu.

Aquesta preocupació, que comparteixen milers de treballadors, un obrer del metall l'expressava de la següent manera :

« ...Si examinem el que passa quan l'acció es desenrotlla isoladament — com ha estat el nostre cas o el de la Hispano Olivetti, SEAT, etc — veiem que li manca eficàcia, malgrat la fermeza i combativitat dels obrers.

Puix que els salaris de fam i les necessitats són comuns, han d'ésser comuns també les accions que es realitzin

« Concretament en el nostre ram, el de la metal·lúrgia, les reivindicacions que tenim plantejades són semblants en totes les empreses.

Una acció conjunta de vàries empreses, tenint en compte sobretot l'actual clima polític, serà molt més eficaç. »

A plasmar en la realitat aquesta justa orientació dediquen llurs millors esforços centenars i milers de treballadors d'avantguarda. Els enllaços i jurats de diverses empreses, junt amb altres obrers d'avantguarda d'un mateix ram, estableixen contactes, aprofiten les reunions sindicals o lluiten per a que siguin convocades, per tal d'intercanviar experiències i pendre acords.

El clima polític i reivindicatiu puja de to. A Barcelona, Terrassa, Sabadell i altres centres industrials de Catalunya, existeix un gran malestar. L'augment constant del cost de la vida absorbeix les millores salarials que els treballadors han arrencat amb llur lluita.

Les noves i vigoroses vagues d'Astúries i Riotinto, las manifestacions del ler de Maig a Bilbao i a San Sebastià, la concentració davant de la casa sindical a Madrid, estimulen i impulsen el moviment que ja està en marxa.

Es declaren vagues i altres accions a l'AIMSALIBAR, a la fabrica de vidre MASSIP, a FILATURES TORNE, de Ripollet, i també als dipòsits de tranvies de Luchana, Lesseps, Horta, Levante i als tallers de Sarrià; a la PAPELERA del Prat, a la SEDA, HISPANO OLIVETTI, MANUFACTURAS CERAMICAS, Metro, SIEMENS, BIANCHINI, METACAL, RIBIERE, ELIZALDE, BOSUGA, SEAT.

A Barcelona es distribueixen desenes de milers de fulles de l'Oposició Sindical cridant a intensificar la lluita i a solidaritzar-se amb els heròics miners asturians. I el 26 de maig, convocada per crides paralel·les de l'oposició sindical obrera i del PSU, i recolzada pels diversos grups polítics de la Universitat, té lloc al carrer Pelai una concentració en la qual participen els obrers més conscients de Barcelona per tal d'expressar llur solidaritat combativa amb els seus germans miners.

Pel seu cantó, els obrers de diverses empreses importants del ram de l'aigua, inicien a primers de juny un moviment de lluita per augment de jornal i, a la vegada, denuncien el conveni col·lectiu.

A les assemblees convocades pels jerarques — amb la clara intenció de frenar la lluita — fan cap centenars de treballadors a exposar llurs demandes, denunciar el sindicat i dir el que cal fer per tal d'obtenir satisfacció a allò que demanen.

En una d'aquestes assemblees, un jurat, després de denunciar la maniobra patronal, diu:

.. Ni el sindicat, ni la Delegació del Treball, ni el Ministeri donaran solució als nostres problemes; qué ens queda per fer?

La resposta la dona un obrer, el qual s'adreça als seus companys dient:

— **Companys; tot això és una comèdia — assenyalant a la Presidència — ens estan prenent el pel. A salaris petits, treball petit. Si hi esteu d'acord, a partir del dilluns, poc treball.**

En el dia convingut, les fàbriques Perchas y Aprestos, Parsus, Bertrand y Serra, Illa y Berenguel, Figueras, Quera Medin, realitzen treball lent o es declaren en vaga.

A llur torn les assemblees del metall prenen un caire combatiu desconegut fins aleshores.

A finals d'any, en una d'aquestes assemblees a la qual assistien 150 enllaços i jurats d'empresa, es van dir coses com aquestes:

« ...El sindicat és una organització al servei de l'Estat i no dels treballadors,

i per tant no es pot tenir confiança en ell... », digué un treballador. « Allò que necessita un treballador, » digué un altre, « es el dret de vaga. » Tots els assistents van aixecar el braç en signe d'aprovació a aquestes paraules i el treballador prosseguí: « Demano a l'advocat que aquesta declaració consti en acta ».

« Companys tots », parlà un altre dels obrers presents, « aquí s'ha parlat molt sobre convenis; que si els uns són dolents, que si els altres pitjors; que si uns amos paguen més que altres; que ens veiem obligats a treballar dotze i quatorze hores diàries per a poder mig viure; que les primes i preus-fets ho estan posant tot de manera que no es pot arribar « al tope ». Doncs bé; això és allò que no podem consentir. Demanem tots unànimement, i que això consti en acta, que tots els aquí presents demanen a aquest sindicat que els obrers per nosaltres representats no volen cap mena de conveni, sinó un jornal base que ens permeti viure tal i com en justícia ens mereixem. »

L'esperit ofensiu i de lluita que regna en aquestes assemblees ajuda a desenrotllar l'acció a les empreses.

A la CERDANS, de Gavà, els treballadors aconseguen que una assemblea convocada pel jurat per tal de discutir del nou horari, canviï de ruta i es discuteixin altres problemes més urgents. Després d'intervindre nombrosos treballadors, el jurat hagué de llegir una cartapetició que circulava per la fàbrica i en la qual es demanava: 200 pts. pel peó per 8 hores de treball, escala mòbil i professional, setmana de 45 hores.

Aquesta petició, que fou aprovada per tots els obrers, el jurat va tindre que presentar-la a la direcció.

Els empleats de Banca, des de 1963 havien donat passos molt importants en la creació de comissions amb empleats de totes les tendències en diferents banques. Aquestes comissions duieren a terme diverses accions per la renovació del conveni i altres reivindicacions, utilitzant de manera molt eficaç les possibilitats legals a través d'enllaços i jurats.

L'activitat permanent d'aquestes comissions va permetre trobar les formes d'unificar la seva acció a través d'una comissió local. Però, amb un criteri just i com a resultat de llur pròpia experiència, els membres d'aquesta comissió no vacil·len en estendre a una escala superior els organismes coordinadors, l'orientació clara i combativa dels quals, es posa de manifest en un document del mes d'octubre, signat per les comissions obreres de Banca d'Andalusia, Aragó, Catalunya, Centre, Llevant, i Nord. Aquest document, després d'afirmar que,

« ...el Sindicat Vertical ha demostrat la seva completa nul·litat en tant que òrgan representatiu dels interessos dels treballadors... », assenyalava: « ...Davant d'aquesta perspectiva, s'imposa una actitud de lluita decidida en

la qual es plantejin, tant les nostres reivindicacions econòmiques, com els mitjans per a aconseguir-les i assegurar-les. No existeixen altres mitjans que llibertat sindical, dret de vaga i llibertat d'associació, doncs solament a través d'aquests drets mundialment reconeguts podrem fer la pressió suficient per aconseguir que cedeixin aquells qui, durant vint-i-cinc anys, ens han negat tots els drets. »

L'ACCIÓ SURT AL CARRER

Analitzant la situació política, marcada per l'ascens considerable de la lluita de masses, el nostre partit mostra la possibilitat de treure la protesta i la lluita dels treballadors al carrer. L'experiència no tarda en demostrar que aquestes previsions eren reals: El 24 d'agost del 1964 més de 1.000 empleats dels tramvies es manifesten davant les oficines del carrer Borrell per protestar contra el conveni i demanar un augment de jornal. Dies més tard tornen a manifestar al mateix temps que iniciaven una acció de treball lent que va durar varies setmanes i a la qual s'uniren els empleats d'autobusos d'extra-radi. Aquesta gran lluita unida va aconseguir arrencar part de les peticions exigides.

El 17 de setembre, els 500 obrers de la firma CALTEX desfilen pels carrers d'Olesa de Montserrat amb pancartes que diuen : « **Volem salaris dignes.** » Tres obrers són detinguts, però davant la resolta manifestació que té lloc front a la caserna de la Guardia Civil les autoritats es veuen obligades a posar-los en llibertat.

El dia 3 de novembre, els obrers de l'ESPAÑA INDUSTRIAL, vist que la direcció no donava satisfacció a llurs demandes, surten també en manifestació de la fàbrica per anar a les oficines de l'empresa. « — **Volem parlar amb el Director** », responien els obrers als policies que volien parar-los. « **Tenim la nostra Comissió Obrera i és ella la que ha de pujar** ». I, efectivament, conseguiren que la Comissió fós rebuda per la direcció de l'empresa.

Aquest mateix mes, el dia 14, tenia lloc a Terrassa una gran manifestació popular en la qual participaren més de tres mil persones. En una de les fulles que circulaven convocant a la manifestació es deia :

« **Treballadors i mares de família: Amb el salari de 60 pesetas no n'hi ha ni per mal viure: Protestem! Contra la carestia; contra la crisi; per un sindicat obrer. Solidaritat amb els 10 treballadors detinguts per defensar el pa dels seus fills** ».

Enfront de l'Ajuntament, milers de boques cridaven **Volem treball ! Que baixin els preus! Abaix la carestia de la vida !**

Tant aquesta manifestació com la que va tenir lloc dies més tard davant dels locals de la CNS, van donar els seus fruits : Les autoritats es veieren obli-

gades a obrir varies fàbriques tancades « per expedient de crisi ». En altres en les quals es previen acomiadaments, no es va acomiadar a ningú.

El dia 27 de febrer tornava a celebrar-se una altra manifestació amb més de tres mil persones que de nou cridaven ; **Pa i treball! Prou acomiadaments! Llibertat sindical! Llibertat pels presos!** Com la gent comentava després de la manifestació, ha estat aquesta una manifestació política en tota l'extensió de la paraula.

A Badalona, més de 500 treballadors es manifesten davant del local dels sindicats, el 31 de desembre, a reclamar la readmissió d'un obrer de la PHIER, acomiadat per la seva activitat sindical.

A primers d'any es produeixen les magnífiques manifestacions dels bancaris en plena plaça de Catalunya i Passeig de Gràcia, durant varis dies, per recollir llurs peticions amb vistes a la renovació del conveni.

Com no podia ésser d'altra manera, el mateix desenvolupament de l'acció ha anat creant les condicions per elevar a un estadi superior la coordinació del moviment obrer, fonamentalment a Barcelona.

Allò que a primers de 1964 semblava només un objectiu que estimulava a avançar, a les acaballes de l'any era ja una possibilitat real. Es tractava de fer els primers passos per donar-li forma...

SORGEIX LA COMISSIÓ PROVISIONAL DE BARCELONA

I el pas es dona. De quina manera? Deixem que ho expliquin els mateixos dirigents obrers:

« ...Un grup d'enllaços, jurats d'empresa i altres obrers, conscients dels nostres drets, vam veure la necessitat de reunir-nos per tractar dels nostres problemes... Per fer-ho, ens vam convocar nosaltres mateixos al sindicat de la Via Laietana, a principis d'octubre. El sindicat no ens va permetre reunir-nos en els seus locals (que haurien de ser els nostres). Pocs dies després, per segona vegada, vam repetir la prova i va tornar a fracassar... »

Finalment conseguiren reunir-se, però no al sindicat, sinó al teatre d'una parroquia.

A la Primera Assemblea, celebrada el mes de desembre, hi van assistir uns 250 obrers, representants de desenes de fàbriques. La Presidència es va formar amb els membres de la comissió obrera provisional de Barcelona i els treballadors que havien iniciat el treball a les empreses i primeres comissions d'indústria.

En aquesta reunió, autèntica assemblea obrera, es va aprovar una petició exigint :

—salari mínim de 200 pts; pel peó, per 8 hores de treball.

—establir l'escala mòbil per tal de garantir el poder adquisitiu.

—la llibertat sindical; que sigui reconegut el dret a tindre els nostres propis sindicats obrers.

Cadascun dels assistents va sortir de l'assemblea entusiasmat, fermament decidit a treballar per aconseguir l'adhesió de milers de treballadors al peu d'aquesta petició.

« ...L'experiència d'aquesta assemblea —deia un obrer— és interessantíssima i ens ha donat perspectives per projectar a les fàbriques, de manera viva, la necessitat d'aconseguir la llibertat sindical i, cosa que és més important, la possibilitat de conquerir-la a base d'organitzar-se i coordinar la lluita... »

El document aprovat a la primera assemblea obrera és acollit amb entusiasme arreu on arriba.

En poques setmanes es recullen més de 9.000 signatures. Per primera vegada, una petició d'aquestes característiques circula obertament en nombrosos tallers i fàbriques.

Com un graó superior en l'ascens de la lluita i de l'organització dels treballadors, s'arriba a la segona assemblea de les comissions obreres de Barcelona, celebrada el 10 de febrer.

Assisteixen a ella uns 300 obrers, L'entusiasme i la confiança de tots aquells que hi assistiren es va reflectir en el contingut dels acords allí presos. El quadre de reivindicacions que es va aprovar en aquella assemblea fou molt més ampli que el de l'anterior.

Es van formular les reivindicacions següents :

—salari mínim de 200 pts. diàries pel peó.

—escala mòbil de salaris.

—escala professional.

—igualtat de drets per les dones.

—setmana de 40 hores.

—retir obrer amb el 100 % del salari i amb escala mòbil.

—un mes de vacances pagades sobre la base del salari real.

—dues pagues extres anuals del salari real.

—participació als beneficis amb un 33 % i creació de comissions obreres d'empresa pel control dels beneficis, elegides pels mateixos treballadors.

—dret de vaga. Llibertat sindical, Reconeixement i respecte de la comissions obreres. No intervenció de la policia en els conflites laborals.

Aquella llista de reivindicacions anava encapçalada per una nota adreçada al Delegat Nacional de Sindicats, en la qual es deia :

« Reunida a Barcelona una assemblea obrera representativa de varies empreses i rams d'indústria, després de discutir els nostres pressants problemes econòmics, i vist al llarg de força temps l'esterilitat de les vies que ofereix l'organització sindical i autoritats laborals per la solució dels mateixos, es va acordar transmetre les reivindicacions que acompanyem, refrendades amb nou mil signatures, que expressen el veritable sentir dels treballadors... »

Es va acordar igualment nomenar una comissió per entregar aquest document i les signatures recollides en el curs de la manifestació obrera convocada pel 23 de febrer.

La assemblea va viure moments d'intensa emoció. Va assistir-hi una delegació d'estudiants que va explicar la lluita que els estudiants de Madrid i de Barcelona estaven sostenint per un sindicat independent, a l'ensem que expressaven llur total solidaritat amb les lluites obreres.

Una dona va proposar que en la lluita i en la manifestació no s'oblidés de donar un lloc a les dones.

Va intervindre una comissió obrera de fàbrica per plantejar la necessitat de defensar a Justo López. Amb prou feines començà a parlar dient que s'havia enterat de que es volia fer un Conseil de Guerra contra un abnegat dirigent obrer, que captà l'atenció de tots els que estaven presents. I quan va cridar a no tolerar-ho i fer tot els possibles per salvar-lo, pronunciant el nom de Justo López, es produí un gran i emotiu aplaudiment de tots els assistents. Estava clar que l'assemblea de les comissions obreres de Barcelona havia fet seva la defensa del nostre camarada Justo López.

De l'entusiasme, la força, la gran confiança, que es va extreure d'aquesta II Assemblea, en parlen la rapidesa amb la qual es va extendre la nova de la seva celebració per tot Barcelona, així com dels acords presos. Cadascun dels 300 assistents trasmitia, contagiava el seu entusiasme als companys de treball, als seus familiars, als seus veïns.

Comentant aquesta essemblea, i respondent als qui acusen a la classe obrera d'estar despolititzada, un obrer comentava : « —Cal veure allò que som capaços de fer quan aconseguim només una espurna de llibertat; qué no serem capaços de fer els treballadors el dia en que poguem disposar de llibertats democràtiques ? »

I el dia 23 va arribar.

No hi ha cap dubte de que la veu més autoritzada per a fer el relat d'allò que fou aquella jornada, és el propi òrgan de les Comissions Obreres « COMISION OBRERA » ,el segon número del qual apareixia després de la manifestació.

Heus aci el que deia en el seu Editorial :

« ...Convocats per llurs comissions obreres, més de 15.000 obrers i obres, empleats i empleades, als quals es van unir estudiants i mestresses de casa, es van manifestar el 23 d'aquest mes a la Via Laietana i carrers adjacents, per tal de recolzar l'entrega al sindicat del document aprovat en les assemblees públiques dels treballadors, en el qual constaven llurs reivindicacions més sentides i que estava refrendat per 9.000 signatures.

« Les autoritats franquistes van intentar fer fracassar la manifestació, cometent l'arbitrarietat i la injustícia de fer detenir per la brigada polític-social

a nombrosos treballadors d'avantguarda, entre els quals es trova la nostra Comissió Obrera Central i membres d'altres comissions d'empresa, que havien estat elegits democràticament pels treballadors. I després desplegant prop de 2.000 policies, els quals van bloquejar els accessos, impedit l'entrega del document.

« Nogensmenys, i malgrat les detencions que la policia va practicar durant la manifestació, els treballadors barcelonins han demostrat una gran consciència i maduresa, no deixant-se atemorir i sabent trobar, amb audàcia, les formes de reorganitzar-se ràpidament i de manifestar-se pacífica però valentment, fent front a la policia i mantenint-se durant més de dues hores en el lloc de la manifestació.

Amb aquesta manifestació, la classe obrera barcelonina ha donat un gran pas per tal de recolzar les seves justes, legítimes i impostergables reivindicacions. Ha demostrat amb ella, que està disposada a seguir fins a la fi pel camí emprès, puix que se'ls nega qualsevulla altra via per a satisfer les seves pressants peticions i drets... »

Després de la manifestació del dia 23 es van produir vagues a la MONTESA, a la HISPANO OLIVETTI i a l'ALSMALIBAR, per exigir la llibertat de la Comissió Obrera, al mateix temps que en diverses fàbriques s'organitzaven recaptos per adjudicar a les famílies dels detinguts.

El dia 16 de març, tornava a tindre lloc una altra manifestació davant dels locals de la CNS; milers de treballadors, dones, estudiants, intel·lectuals, empleats, manifestaren malgrat el gran desplegament de policia que hi havia a la Via Laietana i les seves rodalies.

Al cap de 40 dies, les autoritats s'han vist obligades a posar en llibertat als membres de la Comissió Obrera detinguts, així com també a altres antifranquistes, la qual cosa constitueix una important victòria. Però la batalla iniciada a l'entorn d'aquest homes i d'allò que ells representen no ha acabat. La mateixa força que ha conseguit arrencar-los de la presó, ara ha d'imposar que puguin dirigir l'acció dels treballadors que els han elegit, sense noves repressàlies.

Avançar pel camí de la llibertat sindical, representa en primeríssim lloc aconseguir que els autèntics representants dels treballadors pugin acomplir llur missió sense amenaces ni empresonaments. I això, com tot allò que s'aconsegueix sota la dictadura, cal arrancar-ho amb la lluita. La « democratització », la « reestructuració », promeses pels jerarques sindicals i el Govern, no són sinó paraules per endormir i frenar la lluita.

No hi haurà altres canvis sinó aquells que imposen amb la nostra acció. En la defensa de les seves reivindicacions, la classe obrera compta amb suports cada vegada més amplis i decidits :

Particular importància té en aquest ordre el document signat per 1.161 personalitats de tot Espanya, adreçat a Fraga

Iribarne, demanant entre altres coses :

1.) .—la llibertat d'associació i molt especialment la llibertat sindical plantejada avui com a problema candent tant en el camp obrer com en l'universitari.

2.) .—El dret de vaga.

3.) .—La llibertat d'informació i expressió.

4.) .—La llibertat per aquelles persones que sofreixen condemna pels fets mencionats, el reingrés als seus llocs de treball de tots els acomiadats i la rehabilitació de tots els estudiants expedientats, així com la cancel·lació de qualsevol tipus de responsabilitat per fets succeïts durant la nostra guerra civil.

En un altre document dels intel·lectuals catalans, adreçat al rector de la Universitat, a més de solidaritzar-se amb les lluites dels estudiants, manifesten llur suport total « ...amb les peticions de la classe obrera... »

De tots són conegudes les declaracions públiques de sacerdots asturians i bascs en defensa dels miners i obrers perseguïts o repressaliats.

A Terrassa, el dia 14 de març, a les parròquies de Sant Llorenç. Les Arenes i del Sagrat Cor, fou llegida un homília durant les mises celebrades en el transcurs del matí, en la qual es diu :

« ...A Terrassa concretament, hi ha hagut dues manifestacions en tres mesos, demanant el dret de vaga i la llibertat sindical. Amb tot, ni la TV ni la premsa no n'han dit res d'això, ni de com fóren tractats per la Guardia Civil. La llibertat sindical, el dret de vaga i manifestació, són drets naturals dels treballadors proclamats i defensats pels Papes Pio XII i Joan XXIII. Els obrers tenen dret a la llibertat sindical i a utilitzar l'arma de la manifestació i de la vaga contra tot abús. »

El dia 1 de març, entre els acords de l'assemblea lliure dels estudiants de la Facultat de Dret, n'hi haguè un que reclamava « ...la llibertat dels treballadors detinguts en la manifestació del 23 de febrer, davant dels sindicats... »

Tot això crea condicions polítiques favorables per a lluitar per la legalitat de les comissions i, quan es produeixen detencions, convertir la defensa dels obrers repressaliats en una bandera que uneixi, organitzi i mobilitzi junt a la classe obrera a altres capes i forces socials de Catalunya interessades en acabar amb l'actual situació.

PRESERVAR L'UNITAT

En la tasca desplegada per les comissions obreres a Catalunya tot al llarg d'aquests anys, han anat creant-se vincles d'estreta col·laboració i camaraderia entre obrers comunistes i catòlics, cenetistes i altres obrers combatius, sense filiació política. Aquesta és una característica molt positiva de l'actual moviment obrer.

Ho és en particular la participació activa et entusiasta a les comissions obreres

¡MAS LUCHAS! ¡MAS COMISIONES OBRERAS!

Unidad
ORGANO DEL COMITE DE BARCELONA DEL P.S.U.C.
AÑO XIII Nº 6 Noviembre 1964 Precio UNA Pta.

LA LUCHA ES UNICO CAMINO
TRABAJADORES DE AISCONDEL!

ASTURIAS DE NUEVO SEÑALA EL CAMINO
SIGAMOS SU EJEMPLO!

¡Obreros, trabajadores de Barcelona!
OS mineros y metalúrgicos de Asturias, tras varios semanas de lucha, han comenzado una gran huelga el día 4 de Mayo que alcanza ya a 35.000 trabajadores. En Bilbao, después de las manifestaciones del 1º de Mayo, los obreros han realizado un paro total de 4 horas y se disponen a ir a la huelga general. 20.000 jornaleros gaditanos iniciaron una huelga el 20 de Abril —primer aniversario del asesinato de nuestro entrañable Julián Grimau—, en apoyo a sus justas demandas. En Puerto Rico, Riotinto, en Tolosa, en Sagunto, en Linares, en El Ferrol, en Madrid y en otros lugares de España se ceden los paros de trabajo, las manifestaciones en la calle y los huelgas.

Con su huelga los mineros se solidarizan con sus compañeros injustamente represaliados, defiendo al mismo tiempo sus legítimas demandas de un salario mínimo de 150 pts., de una auténtica legislación, protección y asistencia contra los estragos de la silicosis; por una verdadera legislación del Estatuto de la Minería, que reconozca y recompense como se merece el duro trabajo de la mina, y el derecho de huelga —que en la práctica están ya imponiendo— y por la libertad sindical.

Los obreros de Bilbao se solidarizan con sus compañeros miembros de la Comisión Obrera de Asturias, defendiendo el ejemplo de la gloriosa Asturias, se extiende la lucha por un salario mínimo de 150 pts., por el derecho de huelga, por un sindicato independiente, en defensa de la amnistía.

COMPAÑEROS DE HISPANO OLIVETTI S. A.

Una vez tras otra la empresa hace caso omiso a nuestros reclamos de aumento de salario, cosa que no debemos seguir tolerando. Nuestros compañeros del Ramo del Agua del Textil, de S. A. que se manifestaron con pancartas ante la casa Sindical, nos enseñan el camino.

¡Luchamos como los obreros de Oléza de Monserrat, principal ejemplo de la clase obrera que se reivindica!

Por nuestros reivindicaciones:
100 - 200 Ptas.
Escala progresiva

Unidad
ORGANO DEL COMITE DE BARCELONA DEL P.S.U.C.
AÑO XIII Nº 1 Enero-Febrero 1964 Precio UNA Pta.

¡BARCELONESES! ESCUCHAD
RADIO ESPAÑA INDEPENDIENTE
(Estación Pirenaica)

EMITE TODOS LOS DIAS DE 7 A 7,55 Y DE 14 A 15 H. POR CAMPOS DE ONDA DE 21, 25, 27 Y 30 M. Y DE 17 A 24,30 POR CAMPOS DE ONDA DE 30, 39, 42 Y 48 M.

HABLA UN OBRERO DE LA "MONTESA"
NUESTRAS NECESIDADES SON COMUNES...
NUESTRA LUCHA DEBE SER COMUN

El día 2 de Diciembre último los obreros de la MONTESA fueron a la huelga total al no contestar la dirección a su petición de revisar el convenio colectivo. Los días 10 y 11 del mismo mes se repite la huelga total en vista de las ofertas ridículas de la empresa.

Nos entrevistamos con uno de los obreros de esta fábrica

¿Cuál ha sido el resultado de vuestra valiente acción? ¿Qué papel juegan las comisiones obreras en estas luchas?

La dirección se ha visto obligada a hacer con... —Su papel es fundamental. No basta que lo...

Compañeros:
De nuevo nos encontramos ante un convenio Colectivo de Banca.

El último nos demostró que el aumento concedido no solucionó absolutamente nada. El coste de vida ha subido a marchas forzadas, en especial los artículos de primera necesidad, arrollando el "parche" del último Convenio Colectivo, escindible del empleo.

LA VOZ DE LOS TRABAJADORES
ORGANO DEL MOVIMIENTO DE OPOSICION SINDICAL DE BARCELONA

AÑO I - NUMERO 2
DICIEMBRE de 1964

- EDITORIAL**
- En el número anterior señalamos las siguientes demandas:
- Salario mínimo de 200 pts. diarios.
 - Escala móvil que garantice el nivel de vida.
 - Derecho de huelga.
 - Libertad sindical.
 - NO INTROMISIÓN.
 - Libertad de asociación.

COMISION OBRERA
BOLETIN INFORMATIVO DE LAS COMISIONES OBRERAS DE BARCELONA Nº 2
FEBRERO DE 1965

AÑO - I

Pese a la injusta y arbitraria detención de la Comisión Obrera de Barcelona, y al enorme despliegue de la policía armada y secreta, **MAS DE 15.000 TRABAJADORES Y TRABAJADORAS SE MANIFESTARON EL 23 DE FEBRERO EN VIA LAYETANA Y EN LAS CALLES CONTIGUAS, A LOS Gritos DE LIBERTAD! DERECHO DE HUELGA! 1200 PESETAS DIARIAS! AMNISTIA!**

EDITORIAL

Convocados por sus Comisiones Obreras, más de 15.000 obreros y obreras, estudiantes y amas de casa, se manifestaron el 23 de este mes en la Vía Layetana, para apoyar al Sindicato del documento de las Asambleas públicas de Barcelona, en el que constaban las reivindicaciones más sentidas y urgentes de la clase obrera.

TRABAJADORES DE RENFE
El 3 de Diciembre de 1.963, fué enviada una carta al Ministro del Trabajo referente a nuestras más sentidas reivindicaciones.

El 13 de Enero de 1.964 se reunieron los enlaces y vocales de la RENFE en el local de la CNS de Barcelona para convocar una reunión de todos los vocales Nacionales de la RENFE y enviaron al Jefe Nacional de Sindicatos una petición para resolver el problema de nuestros salarios. Nos comprometieron que nuestras reivindicaciones fueran aceptadas.

Unidad
ORGANO DEL COMITE DE BARCELONA DEL P.S.U.C.
AÑO XIII Nº 7 15 Diciembre 1964 Precio UNA Pta.

¡ORNADA de solidaridad internacional para todos los proletarios!
Fiesta para millones de trabajadores que ya se han librado del yugo opresor del capitalismo más perfecto, que hoy construyen una civilización más humana.

Jornada de lucha contra los vestigios del colonialismo y del fascismo en el mundo; de vigilancia revolucionaria del movimiento internacional para mantener la paz que garantiza el desarrollo de su lucha, trabajo y sacrificios por la humanidad progresista.

1º DE MAYO

(continúa en la página)

SOLIDARIDAD CON ASTURIAS
El martes día 26, a las 7:30 de la tarde, **ACUDAMOS TODOS** a la concentración solidaria de la calle de PELAYO

Con documentos paralelos, os invitan a manifestar pacíficamente, la solidaridad de Barcelona con la heroica Asturias, las organizaciones siguientes: U.G.T.; C.N.T.; S.O.C.; La Oposición Sindical; S.C.; F.L.P.; el P.S.U. de Catalunya y otras organizaciones asturianas.

¡SOLIDARIDAD CON ASTURIAS!
CONCENTRACION EN LA CALLE DE PELAYO

El Partit Socialista Unificat de Catalunya convoca a todos los trabajadores de Barcelona a concentrarse el próximo martes, día 26, en la calle Pelayo a las 7:30 de la tarde, para manifestarnos pacíficamente, solidarios con los mineros de Asturias, Bilbao, Puertollano, etc., y reivindicar a la vez, nuestros propios derechos.

—Un salario base de 180 a 200 pts por 8 horas de trabajo.
—Amnistía para los detenidos por causas sindicales o políticas.
—Además, en cada fábrica o centro de trabajo, atirremos nuestra voluntad en conseguir estos objetivos, solidarizándonos en acciones concretas de: bajo rendimiento, brazos caídos, huelgas parciales y totales.

¡LA UNIDAD HACE LA FUERZA!
¡¡ Todos los obreros con un objetivo común: LA CONQUISTA DE NUESTROS DERECHOS !!

Después de haber conseguido el viejo convenio textil no podemos consentir que se pague a pagar el nuevo, cuando, por otra parte, los empresarios, únicos que tienen libertad de acción, convertirla en un acuerdo de no pagar, al reducirlo en la mayoría de las empresas establecidas, reduciendo en la mayoría de los casos, el "diálogo vertical", interminable gestión, que niega a cumplir los deberes legales y éticos.

Unidad
generalicemos y coordinemos las luchas obreras

1º DE MAYO

Jornada de solidaridad internacional para todos los proletarios. Fiesta para millones de trabajadores que ya se han librado del yugo opresor del capitalismo más perfecto, que hoy construyen una civilización más humana.

Jornada de lucha contra los vestigios del colonialismo y del fascismo en el mundo; de vigilancia revolucionaria del movimiento internacional para mantener la paz que garantiza el desarrollo de su lucha, trabajo y sacrificios por la humanidad progresista.

(continúa en la página)

de nombrosos treballadors catòlics, les creències religioses dels quals no són avui, com ho fóren en el passat, un obstacle per a unir llur voluntat i energies a les dels seus germans de classe per tal de conquerir una Espanya millor.

La unitat sense exclusives forjada en aquest moviment, considerem que és fonamental, no solament per lluitar amb èxit avui, sinó per a que en un demà democràtic la classe obrera mantigui la seva unitat i la seva força en un sindicat únic.

Les comissions obreres poden ésser el ferment d'una futura central sindical única, de classe, independent i democràtica, dels treballadors espanyols.

La unitat sindical és indispensable als treballadors per defensar-se de l'explo-tació capitalista i per lluitar per un món millor.

Per això els comunistes considerem contrari a l'interès dels treballadors pretendre muntar sindicats clandestins de grup, partit o tendència, darrera les sigles UGT, CNT, SOC y ASO.

Aquest intent interposa un obstacle més a la mobilització dels obrers en la lluita antifranquista i —si tingués èxit— conduiria, en el pervindre, a una atomització del moviment sindical, a la proliferació de sindicats supeditats als partits polítics, cosa que deixaria als treballadors desunits davant dels capitalistes i desbarataria la possibilitat que la classe obrera té de jugar un paper dirigent en la futura democràcia espanyola.

Per fortuna, aquest intent no troba ressó entre els treballadors, l'instint de classe dels quals els porta a rebutjar tot allò que tingui tendència a dividir llurs forces.

Per altra banda, els treballadors senten repugnància devers les especulacions propagandístiques de la ASO, que acostuma atribuir-se el mèrit d'accions obreres en les quals no té art ni part.

Els comunistes hem dit repetidament que el moviment de les comissions obreres no és una creació del nostre Partit, sinó dels propis treballadors.

Els comunistes recolzem aquest moviment perquè constitueix una forma viva, sorgida en la lluita, d'organització unitària dels treballadors. Els comunistes ens esforçem i ens esforçarem per a que els socialistes, els catòlics, els sindicalistes i tots els obrers antifranquistes treballin junts en aquest moviment, que no ha d'estar supeditat a cap partit o grup polític sinó que han de regir i governar els propis treballadors.

AVANÇAR, ESTIMULATS PER ALLÒ ACONSEGUIT I ALLÒ QUE ENS QUEDA PER FER

Les manifestacions de milers de treballadors els dies 23 de febrer i 16 març, exigint en ple carrer la llibertat sindical i el dret de vaga, les concentracions de Terrassa pels mateixos objectius, les accions vaguístiques que es succeeixen en nombroses empreses, així com la coordinació assolida a distints nivells, de-

mostren els passos importants que s'han donat en el desenrotllament de les comissions obreres. Però la consolidació i extensió d'aquestes a altres moltes fàbriques, promovent i dirigint la lluita unida dels treballadors en cada lloc de treball, continua essent la base de tots els èxits que el moviment obrer es proposi aconseguir.

Per això, a la vegada que es valoren el avanços assolits, convè veure i corregir les deficiències que la propia lluita destaca.

En el desenrotllament d'algunes accions reivindicatives, per exemple, s'observa insuficient unitat i coordinació. En empreses importants de Barcelona i d'altres indrets, s'han sostingut accions de treball lent i vagues, a vegades de varies setmanes de durada, pels obrers d'una o dues seccions, o tallers, sense que la resta dels treballadors es sumés a l'acció.

En alguns casos, aquesta falta d'unitat en la lluita és deguda a la carència d'un programa reivindicatiu ben estudiat, que reculli les aspiracions més sentides dels treballadors. En altres a la impaciència per a que l'acció « arrenqui » amb els obrers més combatius. Succeix també que el treball de la comissió obrera queda circumscrit a un o dos tallers i allí es decideix l'acció general, sense buscar abans l'opinió i la coordinació amb les comissions o amb els treballadors dels altres tallers. En algunes ocasions això ha conduït a que en una mateixa empresa es presentessin dos o més programes reivindicatius, amb la subseqüent dispersió de forces i criteris.

En més d'una ocasió, per tal « d'assegurar l'èxit » d'una acció s'ha recorregut exclusivament a la distribució de fulles que, si bé són útils per a popularitzar les consignes i orientacions, difícilment poder suplir el treball polític i d'organització.

En aquestes condicions, quan s'aconsegueix arrencar una acció, per molt combatius i sacrificats que siguin els treballadors que participen en ella, no poden fer front a les maniobres i menaces de la patronal i la policia com és possible fer-ho quan es va a la lluita formant un bloc unit. Al fallar l'arma fonamental: la unitat i la solidaritat, son menys les possibilitats de que l'acció acabi victoriosa. Però, a més a més, aquestes simptoms de nerviosisme i d'impaciència que s'observen en la preparació d'algunes accions, si es repeteixen poden arribar a cansar a l'avanguardia i, cosa que encara es pitjor, poden arribar a isolar als obrers més conscients i abnegats dels més endarrerits, quan justament del que es tracta, avui més que mai es de que, amb un bon treball polític i una tàctica adient, sapiguem unir en un front cada vegada més compacte aquesta avantguarda resolta i combativa amb els sectors més endarrerits —que en algunes ocasions seria més just dir; menys organitzats—, de la classe obrera.

Aquestes experiències, que destaquen la necessitat de preparar curosament cada

acció, rebutjant la improvisació i el sectarisme, aconsellen també que tot el treball dels organismes superiors de les comissions obreres, estigui presidit pel respecte a les opinions i decisions dels organismes unitaris de base, i per la preocupació permanent **d'unir** en l'acció **al més gran nombre possible** de treballadors, a nous milers d'obrers sense l'incorporació dels quals a la lluita son impensables les grans accions de masses que han d'acabar amb la dictadura.

Per això té tanta importància, en el moment de decidir una acció, estudiar meticulosament les reivindicacions particulars de cada empresa i saber lligar-les amb les generals, tant econòmiques com polítiques. Actualment, per exemple, quan l'augment del cost de la vida fa tantes maleses en les llars humils, un problema capital pels treballadors es el de l'augment del jornal. Les millores de jornals aconseguides en aquest darrers temps han estat eliminades per l'augment escandalós dels productes de primera necessitat. Això fa que la protesta i l'exigència d'un salari digne, amb escala mòbil, guanyi terreny en nombroses empreses. Amb raó, en algunes d'elles els treballadors comencen a exigir un salari de 250 pts. Heus aquí una gran qüestió. Et to polític que han adquirit ja algunes lluites i manifestacions en aquest últim període, no significa que hagin de desatendre's les reivindicacions econòmiques. Al contrari. La petició de llibertat sindical i dret de vaga, les llibertats democràtiques, seran molt més compreses i defensades obertament, en la mesura en que sigui més gran la lluita dels treballadors en tots els terrenys. Al lluitar per un salari digne i altres demandes, els treballadors s'afronten i colpejen al Govern i les seves estructures, que són l'obstacle fonamental per a la conquesta dels interessos de les masses treballadores. Aquest enfrontament, a més, avui es produeix amb una virulència mes gran degut al grau de politització adquirit ja per amplis sectors de la classe obrera, i perquè al posseir aquesta organismes d'unitat i d'organització propis, des del seu inici, tota acció porta implícita la resolució d'imposar la llibertat sindical, el dret de vaga, la legalització de les comissions obreres.

Actuant així, crearem condicions cada vegada més favorables per dur a terme moviments parcials units, que puguin ser generadors d'altres més amplis. Una acció generalitzada, com ho demostren múltiples exemples, pot arrencar en alguns casos d'una lluita concreta, els objectius de la qual fan seus milers de treballadors en un moment determinat. Els comunistes pensem que aquesta possibilitat està estretament lligada al grau d'organització i unitat de les comissions obreres en cada empresa, en tant que organismes permanents de direcció que cadascuna de les lluites ha d'enfortir en

unitat, en experiència i capacitat per seguir al front de l'acció dels treballadors i per objectius cada vegada més elevats.

En aquests moments pot ésser un element impulsor de les accions en curs l'avant-projecte del conveni del metall que la comissió obrera d'aquest ram d'indústria ha elaborat, com ho demostren les reunions i assemblees que en distintes fabriques metal·lúrgiques han tingut lloc per tal d'examinar-lo junt amb les demandes concretes de l'empresa.

A Barcelona, Sabadell i en altres indrets es compten per milers els obrers sense treball. La crisi efecta fonamentalment a la indústria tèxtil. El propi Director General d'Empleu del Ministeri del Treball ha hagut de reconeixer que la crisi a la indústria tèxtil ha fet desaparèixer 22.000 llocs de treball el 1964. El 1965, nous milers de treballadors s'han quedat en atur forçós.

La protesta i la lluita davant d'aquesta situació, ha d'organitzar-se en el marc de l'empresa, però també treure-la al carrer sempre que sigui possible, com es va fer a Terrassa. Només l'acció unida i decidida dels treballadors pot impedir que milers d'entre ells es vegin condemnats a l'atur forçós i les seves llars sotmeses a la misèria més espantosa.

L'experiència ha demostrat en alguns llocs, que coordinant el treball de les comissions obreres amb el d'organismes unitaris de barriada, es possible unir en un programa comú reivindicacions obreres com la de l'augment del jornal i la lluita contra els acomiadaments, amb altres com la de la protesta contra l'encariment de la vida, i organitzar amplies manifestacions populars.

Tenint en compte la gran quantitat de dones que treballen a la indústria, s'ha de dedicar especial atenció a la seva organització. Només a la província de Barcelona hi treballen 278.000 dones; hi ha 3.391 enllaços dones; 431 són jurats d'empresa; 114 vocals provincials, i 34 vocals nacionals.

Recolzant en les dones més decidides i capaces que destaquen en les lluites actuals, amb o sense càrrecs sindicals, s'ha d'impulsar la creació de comissions obreres a les empreses amb personal exclusivament femení. I s'ha de fer participar més a les dones en el conjunt de les comissions allà on el personal és mixte.

El desenvolupament de la lluita i l'organització a les empreses on treballen dones, l'intercanvi d'experiències aprofitant reunions legals o extra-legals, hauria de permetre avançar en una qüestió tant important com la de l'elaboració d'una plataforma reivindicativa que recollís les

reivindicacions més sentides de les dones treballadores.

L'actitud decidida i abnegada de milers de dones en totes les accions la valentia i iniciativa demostrades en les darreres manifestacions de Barcelona i de Terrassa, no fa més que confirmar la força considerable que constitueixen les dones en la lluita contra la dictadura. Organitzar millor aquesta gran força, mobilitzar-la a l'entorn d'objectius concrets, particulars, a més a més dels generals, ha d'esser una preocupació permanent del moviment de les comissions obreres.

VERS LA VAGA NACIONAL

Tot aixó que està passant a Catalunya, a Asturies, a Biscaia, Madrid, Sevilla..., mostra que hem entrat en un període de grans accions de masses a la capdavantera de les quals marxa resoltament la classe obrera. Junt amb ella lluiten de manera admirable els estudiants i tot el millor de la intel·lectualitat. L'impuls creixent d'aquesta lluita, que ha adquirit dimensions nacionals, fa que forces que recolzaren la dictadura s'esqueixin d'ella per a incorporar-se al camp de l'oposició activa.

La possibilitat d'anar a la vaga nacional apareix avui com un objectiu real. Però la marxa envers aquesta fita requereix que no hi hagi treva en la lluita. En la lluita de la classe obrera en primer terme.

El treball polític, la unitat més ampla, el treball organitzatiu, pacient i profund, en cada lloc de treball i a d'altres nivells, és fonamental per a superar tots els obstacles que la dictadura oposa als nostres avanços, i constitueix l'ariet per a noves embestides al règim franquista. Cal preveure, així mateix, que l'agudització de la lluita contra la dictadura convertirà cada vegada més les comissions obreres en organismes de lluita per la democràcia.

La iniciativa de grans manifestacions polítiques, com està passant a Madrid, Asturies, Barcelona, Biscaia i altres llocs, arrenca del moviment de les comissions obreres. El paper de direcció d'aquestes no es circumscriu ja exclusivament als marcs de l'empresa. A través dels seus òrgans superiors, aquest moviment compleix ja funcions de direcció de la lluita **antifranquista de masses, a escala local, provincial, i comencen a sorgir iniciatives nacionals com la del Consell Obrer de Biscaia amb motiu del 1er de maig.**

Això indica que les comissions obreres poden ser, no solament l'eina principal per a la preparació de la vaga nacional, i l'embrió de la futura central sindical independent dels treballadors espanyols, sinó també els òrgans que assegurin la participació dirigent de la nostra classe obrera en la conquesta i consolidació d'un Estat democràtic.

EL DRET DE VAGA

« ...Es urgent i important reivindicar aquest dret, protegit per la majoria de les delegacions dels països estrangers. La suspensió concertada del treball, dintre d'un ordre pacífic, és essencial com a mitjà per a resistir als poderosos, encara que moltes vegades invisibles, mitjans de coacció de que disposa el sector patronal. I si la vaga ha de produir-se, en tant que fenomen natural que és, a despit de tot, és molt millor per tothom que estigui reglamentada. Per tant, ha de restablir-se un dret que els treballadors espanyols tingueren ja reconegut en els texts legals i que als treballadors dels països democràtics d'arreu del món ningú s'atreveix a regatejar. »

(Del document de reivindicacions presentades per las Comissions Obreres de Barcelona)

LA PROPERA ETAPA : EL CONGRES NACIONAL D'ESTUDIANTS

El primer trimestre de 1965 és un període de grans lluites obreres i populars al carrer, entre les quals figurent en lloc destacat les accions dels estudiants arreu d'Espanya. La gran manifestació dels obrers de la Construcció i marxa sobre Madrid dels metal·lúrgics de Villaverde, és la campanada al retruny de la qual arrenquen les poderoses accions de masses de l'any en curs : milers d'antifranquistes de Barcelona, Tarrassa, Deusto, Sevilla, Mieres, Sama de Langreo, Bilbao, etc., etc..., es posen en moviment, surten al carrer, hi duen mil vegades repetit el crit de **Llibertat Sindical !** que no poden acallar les matraques dels grisos. Obrers, estudiants, empleats, capes mitjes, intel·lectuals, sacerdots..., tothom hi participa. Les accions dels estudiants, repetim, ocupen a tot arreu un lloc destacat junt amb les accions obreres. Les reivindicacions dels estudiants entorn de la llibertat sindical i la reforma universitària, constitueixen un dels problemes polítics centrals del moment, i en més d'una ocasió passen a ésser el centre mateix de l'acció contra la dictadura. Aquesta constatació destaca la importància del canvi qualitatiu que s'ha produït en l'acció universitària.

A la Universitat de Barcelona, seguint immediatament a la de Sevilla, s'acaba el curs 63-64 havent votat quasi totes les Facultats i Escoles el no-reconeixement dels Jerarques designats.

Les manifestacions i altres accions dels estudiants madrilenys creen un clima propici per a passar per damunt de les prohibicions últimes de celebrar reunions i actes culturals. Les Facultats i Escoles ho aprofitent, es reuneixen malgrat la prohibició, reafirmen la postura adoptada de trencament amb el SEU, cerquen el camí per a passar a una acció massiva. L'òrgan dels estudiants comunistes de Barcelona, « UNIVERSITAT », escriu el mes de gener :

« No deixem sols als estudiants de Madrid. Unim-nos a la lluita obrera per la llibertat. Llitem per

a eliminar els residus d'un SEU que no representa res, i per a suprimir tota ingerència de les autoritats acadèmiques. Llibertat Sindical ! Madrid, Si ! SEU, No ! »

La prohibició de « Viridiana », és el catalitzador que precipita els estudiants de Barcelona al carrer en una primera, encara tímida sortida. A l'endemà, la Facultat de ciències Econòmiques convoca Cambra oberta. S'invita a pujar a la Presidència a tots els Delegats d'altres Centres que es troben a la sala i la Cambra de Facultat es transforma en Assemblea lliure d'estudiants del Districte de Barcelona. El dia 8 de febrer és presentada al Rector una carta de protesta aprovada pels Delegats de totes les facultats i Escoles. A la sortida s'inicia una manifestació qu'uns seixanta grisos dispersen a cops de matracca ; és la tercera manifestació en pocs dies dels estudiants de Barcelona.

L'important, però, a més de la combativitat creixent que això palesa, és l'elevació del contingut polític de la lluita. Com queda citat més amunt, el plantejament que ara fa via és « ... **eliminar els residus d'un SEU que no representa res... i suprimir tota ingerència de les autoritats acadèmiques** ». En els dies que segueixen a la prohibició de « Viridiana », es consuma, a la Universitat de Barcelona, el foragitament del SEU. El nou Cap, que havia esta frescament designat — Tarragó, Jerarca professional — amb prou freines si pren possessió del càrrec. Els estudiants de Barcelona criden a tots els altres districtes a seguir el seu exemple i obren via a l'estructuració formal dels nous organismes universitaris; en l'Assemblea del 5 de febrer i a proposta d'un dels assistents, s'aprova no reconeixer altra autoritat superior a les Cambres de Facultat que la Junta de Delegats del Districte ; el 12 de febrer, reunits en el hall de Dret tots els Delegats de Centre i constituïts en la primera assemblea democràtica de Districte,

s'aproven uns principis-base per a una ulterior elaboració d'Estatuts : S'està elaborant l'estructura concreta de les noves formes sindicals adoptades pels estudiants. Els comunicats de les nombroses Cambres de Facultat que es celebren, abunden en mesures en aquesta direcció, es a dir, regulant el funcionament, les atribucions dels organismes creats.

Un procés similar es segueix a la Universitat de Madrid, on ja del 25 de gener, a la Cambra de Filosòfiques es discuteix dels punts programàtics « **...que han d'orientar a la Comissió de Delegats en la seva tasca de representació de totes les Cambres separades...** » La IV Assemblea Lliure de Madrid, el 20 de febrer, aprova, ultra una sèrie de punts que afecten al seu propi funcionament, la decisió de declarar-se Assemblea Constituent i elegeix una Comissió de treball que « **...prepararà els projectes sobre reforma del Sindicat i de la Universitat per a ésser sotmesos a l'aprovació de l'Assemblea...** ».

Resumint : el mes de febrer, plenament a Barcelona i poc n'hi falta en l'àmbit nacional, s'ha donat un nou pas irreversible en la creació del Sindicat dels estudiants : l'establiment de les Juntes de Delegats, de l'Assemblea de Districte, com a organismes superiors la Direcció dels quals és l'única reconeguda pels diversos Centres que el formen. Això significa una conquesta d'apreciable magnitud ; els estudiants han passat a **exercir la direcció política oberta dels respectius districtes.**

Ja l'exercien en la pràctica, però era a través de llurs organitzacions clandestines, subterràniament : Ara s'han instal·lat de ple en els organismes naturals de la Universitat — Facultats, Escoles, Districte — i han elevat a ells llurs dirigents electes, foragitant-ne l'autoritat formal del SEU. Han instal·lat llur propi poder en tot el Districte, estructurant-lo, definint-lo, legalitzant-lo, a despit de la « llei ».

A mesura que els estudiants avancen, és fa més visible el retrocès del Govern. Des de finals de febrer, Jerarquies, Ministres, la premsa, la ràdio, parlen de « reestructuració », de « representativitat ». Herrero Tejedor munta la reunió de Villacastin a la que es neguen a assistir els estudiants de Barcelona, i Solís

anuncia haver presentat al Govern un Projecte de Llei de Bases...

El número 2 d'UNIVERSITAT - març del 1965 - comenta :

« ...és evident que hem obtingut ja una gran victòria amb el sol fet d'obligar al règim a reconeixer la necessitat d'una reestructuració del nostre Sindicat, i de que aquest reconeixement s'hagi fet de manera totalment pública a través de la premsa i ràdio del país. (...) Ara bé, tot i que la victòria és evident, encara estem a mig camí i ens falta bon troç per arribar al nostre objectiu final : la llibertat sindical ».

En el terreny de la lluita, de la solidaritat, si no formalment sí pràcticament, existeix una certa coordinació a escala nacional : Les Facultats editen Butlletins, fulles, comunicats sobre el que passa a les altres Universitats, especialment a Madrid i a Barcelona, informació que constitueix una base, un guia hàbilment aprofitat pels estudiants per a desenvolupar la lluita en cada lloc concret.

Les Juntes de Delegats actuen amb plena autoritat i representativitat. A Barcelona, a finals de febrer, s'han elaborat les línies generals dels Estatuts de l'Assemblea Lliure de Districte, que són presentats i aprovats el 4 de març en el que podriem anomenar una « sessió solemne » de la III Assemblea ; assisteixen i ocupen un lloc a la Presidència els més destacats Catedràtics i Professors de la Universitat de Barcelona, alguns dels quals s'adrecen a l'Assemblea. Està també present el President de la Unió Nacional d'Estudiants Francesos, vingut expressament a Barcelona a portar als estudiants l'expressió de la solidaritat ardent dels estudiants de França i del món.

Un estudiant de Barcelona assisteix el dia 5 de març a una de les sessions de la IV Assemblea Lliure de Madrid. Informa dels acontèiments a Barcelona, de la gran unitat que allí existeix de llur alta moral i del convenciment que tenen de que cal seguir lluitant :

« ...En l'actualitat — diu la referència d'aquella intervenció recollida per un estudiant madrileny — el problema no és « democratitzar » el SEU. El SEU està ja de passat. El que volem és un Sindi-

at nostre, independent, democràtic. Nosaltres, a Barcelona, hem ja elaborat unes bases d'aquest nou Sindicat. Elaboreu-les vosaltres. Després, amb els companys de tot Espanya, ens reunirem i trobarem entre tots les bases definitives del Sindicat dels estudiants, lliure, per el qual tots lluitem... »

Els dies 22 i 23 de març, nou pas endavant : La Primera Reunió Coordinadora Nacional de Delegats de Districte es reuneix a Barcelona, en la més estricta clandestinitat, amb l'assistència de representants pràcticament de tot Espanya, puix que els dos o tres Districtes que falten es degut a causes no previstes. La Reunió Nacional aprova un manifest que conté una Declaració de principis sobre la necessitat d'un Sindicat dels estudiants ; dedica un capítol a les condicions bàsiques de la seva estructura i la precisa concretament a nivell de Districte assenyalant-ne òrgans i funcions respectives, i formula, finalment, un Pla a escala nacional, veritable programa d'acció en el qual s'assenyalen objectius i vies per assolir-los.

Ha estat creat l'organisme nacional de direcció del moviment dels estudiants. La seva autoritat és acceptada per tots els Districtes sense excepció. La seva Reunió s'ha protegit de la búsqueda furiosa de la policia amparant-se en la clandestinitat ; immediatament, però, d'acabada la reunió, els Delegats s'han presentat obertament com a tals a les assemblees, han donat compte de llur gestió, han publicat i fet circular obertament el manifest, acceptat pels universitaris sense vacilació.

La situació política nacional és de gran efervescència. A Barcelona al dia 26 de març s'hi desenrotllen successivament tres manifestacions de diversos continguts. Els estudiants, pràcticament, estan tot el dia al carrer.

N'han acudit 3.000 a la V Assemblea Lliure del Districte. La policia té ordre d'impedir-la ; grisos, motoritzats, càrregues de cavalleria ; per primera vegada, actuació repressiva dels Mossos d'Esquadra ; tota la brigadilla del Creix en moviment.

L'Autoritat Acadèmica, fent funció de força repressiva, clausura les Facultats de Dret i Econòmiques, sanciona a la pèrdua de la matrícula als seus alumnes ; tots els altres Centres es solidaritzen amb els seus companys ; el dia 29 de

març tornen a sortir al carrer ; les Cambres de totes les Facultats decideixen anar a la vaga, i el dimecres, 3 de març, per primera vegada en vint-i-cinc anys de franquisme, 17.000 estudiants fan vaga per decissió d'una Assemblea Lliure, corroborada per les Cambres no menys lliures de les Facultats. Ràpidament comencen a produir-se moviments de solidaritat a tot Espanya, en aplicació dels acords de la Primera Reunió Coordinadora Nacional... El darrer curs de Medicina acorda posar a disposició dels sancionats 40.000 pts. dels fons comú destinat a pagar el viatge de fi de curs ; un industrial català ofereix 50.000 pts. per a la mateixa finalitat ; el Col. legi d'Advocats de Barcelona pren jurídicament l'assumpte en mans i ofereix, si fos necessari, pagar tots els drets d'immatriculació.

No pot ser més clar que la sanció, ultra la seva il. legalitat, és altament impolítica. Finalment, Tena Artigues, el Secretari Nacional Tècnic del Ministeri d'Educació Nacional, es desplaça a Barcelona a buscar una solució que pari el xàfec que s'els ve al damunt, senser fer semblant de cedir. Arriba a extrems ben baixos : proposa, per sortir del pas, interposar recurs... al Ministeri d'Hisenda !, per il.legalitat de la sanció, infractora del Decret del 17-XII- 1964, interposició que deixaria la mesura en suspens. Li fan veure que el remei seria pitjor que la malaltia i acaben per trobar, al cap d'unes hores de discussió, una mesura que, creuen, els permetrà salvar la cara : ordenen la clausura de tota la Universitat per causa de la vaga general. Tractant-se d'una mesura general i més severa, anul·la la de les sancions econòmiques i no caldrà parlar-ne més de les ditxoses matrícules. No serà dit que retrocedeixen puix que castiguen més severament clausurant tota la Universitat... a dos passos de les vacances de Pasqua !

Ens hem extés en el relat d'aquestes accions a Barcelona doncs ens semblen representatives del nivell assolit per la lluita : Lluita oberta, altament polititzada, amb un notable contingut combatiu i nogensmenys pacífica, popular, de masses, que arrossega cada dia a capes més àmplies de la població (recordem l'escrit dels mil set-cents intellectuals, obrers, estudiants, etc., a Fraga Iribarne ; el dels 168 intellectuals de Barcelona al Rector de la Universitat (1), les posicions cada vegada més obertes de les

(1) Veure secció Documents

forces progressives de l'església, les esquerdes a l'interior del **Movimiento** que s'amplifiquen brutalment sota la pressió a que son sotmeses, etc.), lluita que propícia i afavoreix la unitat de totes les forces de l'oposició, y que obstaculitza en grand mesura — més, com més creix — l'utilització de l'aparell repressiu. Si afegim que ni l'ambient ni les accions son exclusius de Barcelona, sinò que s'estan donant en els principals centres del país alhora, comprendrem facilment la incomoda situació del règim : A aquestes altures és del tot evident que no és capaç de deturar pels mitjans habituals l'escomesa de les masses en general, dels estudiants en particular. El règim ha de cedir : Ha de recular procurant no deixar plomes timoneres en mans de l'adversari.

Això és el que fa amb el Decret de 5 d'avril del 1965, « Regulant les Associacions Professionals dels Estudiants », que fa comentar pels serveis de propaganda com si vingués a donar satisfacció a les exigències dels estudiants.

La publicació d'un Decret modificant les estructures del Sindicat universitari, en plena acció dels estudiants, amb l'Universitat de Barcelona en vaga i múltiples altres accions de protesta o solidàries en tot el país, és una nova derrota del règim, una important derrota política ; encara que el Decret no serveixi, encara que no respongui ni a les necessitats ni als anhels dels estudiants.

Si la propaganda d'una pretesa « representativitat », sobre la « concessió de l' « electibilitat » àdhuc a escala nacional », hagués despertat algunes illusions, el text del Decret s'encarregà rapidament d'allul·larles : Bilbao, Barcelona, Madrid, en denúnciant desseguida el contingut, el rebutjen y prenen posicions cara a prosseguir l'acció. A esfera nacional, es reuneix la II Reunió Coordinatòria i, en una Declaració elaborada per les tres Comissions de treball en que s'ha constituït, es fa l'estudi del Decret, s'el rebutja oficialment i es traça un pla d'acció que té com a perspectiva immediata la celebració d'un Congrés Nacional que s'encarregarà d'elaborar els Es-

tatuts del veritable Sindicat que volen i pel qual lluiten els estudiants.

El Govern té pressa : Ha publicat el Decret el 5-4-65 i exigint que la Reglamentació sigui elaborada en no més de dos mesos. Justos : el 5-6-65 publica el B.O. l'Ordre del Ministeri d'Educació Nacional establint el funcionament i atribucions de les « Associacions Professionals d'Estudiants ».

Tan insòlita puntualitat i rapidesa en materia de legislació per a uns organismes contra l'existència dels quals ha posat en moviment tot el que avui li és possible mobilitzar, és un element més que ve a afegir-se als ja nombrosos palesant quin és l'estat de la dictadura. Es posa en evidència quan urgent és pel règim trobar elements de defensa, guanyar temps, encara que sigui a canvi de concessions importants.

Podem estar segurs que des de Fraga a Lora Tamayo, des de Solís a Herrero Tejedor, ningú creu que els estudiants s'empassaran el Decret i es posaran a dormir. El Decret, però, és l'única solució que ha estat capaç de trobar la dictadura : Els estudiants **s'han prés** un conjunt d'atribucions. **Ja que no poden evitar-ho, cal fer** quelcom per posar-les sota control. Reconèixer, **ja que no queda altre remei**, part d'allò que els estudiants s'han prés, i a continuació isolar-ho, sotmetre-ho a un nou tipus d'autoritat, podria ser una forma de guanyar temps i no cedir en materia essencial com és abandonar el Principi d'Autoritat. La pressa de la dictadura en amanir la « Reglamentació » és un dels aspectes de la necessitat absoluta que té de disposar d'una plataforma legal de repressió, plataforma de que l'ha privada l'esbocinament del SEU. Les concessions de forma, el reconeixement d'una certa representativitat, l'electibilitat a escala nacional, el reconeixement d'una part del dret de gestió econòmica — el reconeixement **legal** que significa el Decret —, serien les concessions inevitables a l'establiment del neo-verticalisme de la Comissaria de control de l'Autoritat acadèmica.

A l'establir la Reglamentació, els especialistes del **Movimiento** han tingut bona

cura de deixar salvada l'autoritat de les noves jerarquies, han plantat per tot arreu barreres restringint els límits dels organismes dels estudiants, i han pres precaucions per a que l'apertura del proper curs sigui força complicada pels estudiants : És significativa la norma fent obligatòria la participació en les eleccions sota pena de sancions i l'exigència de que aquest Reglament sigui aplicat el proper curs ; Què bé li vindria al règim que els estudiants s'enfanguessin en el batibull d'unes complicades leccions, en la interpretació d'unes normes fetes confoses a consciència !

Les intencions maniobreres de la dictadura son clares.

Les posicions dels estudiants també. Han aventatjat d'un mes al Govern en la presa de posicions ; la Declaració de la II R. C. N. (4-5 Maig 1965) conté tots els elements sortint al pas de la maniobra governamental i les previsions necessaries per a prosseguir endavant i reduir a papers mullats aquest Decret i Reglamentació — que no valen gran cosa més.

« Els estudiants — diu la Resolució de la Comissió 2a — tenen ja unes estructures que son seves, que essent totalment autònomes, defensen llurs interessos. Des d'aquestes estructures, ja creades, fent-nos forts en elles, consolidant-les, els estudiants plantejen llurs reivindicacions. »

El Govern, que no ha pogut impedir-ne llur neixença i extensió, és impotent per arrebastar aquestes estructures als estudiants. Amb el Decret les reconeix implícitament — que explícitament, no — i tracta de tutelar-les, esterilitzar-les, dominar-les des del control de la Comissaria i l'Autoritat acadèmica. És tant visible el parany que caldria estar cec per no veure'l. Les resolucions de la Comissió 2a el preveuen i constitueixen una base inicial adequada per a la defensa dels òrgans ja creats pels estudiants i per a posteriors avanços.

L'obertura de Curs és per al mes d'octubre i d'ací a allà es produiran encara no pocs aconteixements polítics que influiran sobre la situació. Els acords de la II R. C. N. front al Decret assenyalen

clarament el camí que pensen seguir els estudiants : Enfortits per la valuosa experiència de les victòries d'aquest curs passat, avançar cap a la celebració del Congrés Nacional en el qual elaboraran, ells, les estructures de llur sindicat ;

« ... Està clar — afirmen, i és cert — que el cadàver del SEU no pot servir-nos per edificar sobre d'ell un nou sindicat... »

No est pot admetre que les Cambres, Assemblees lliures, Juntes de Delegats, Reunió Coordinadora, Comissió per a la preparació del Congrés, conquerides a través del sacrifici i l'esforç de la lluita, passin a mans d'una Comissaria seuista i siguin reduïts a organismes menors d'edat. Les estructures que s'han creat, que son seves, les defensaran amb ongles i dents.

La Reglamentació no l'han feta els estudiants, sino la dictadura. I és inadmissible, insultant, el seu contingut. Creure que es pot acceptar, mal sia com una solució momentània, el traspàs dels poders de l'enterrat SEU a la Comissaria, es fer prova, per part del règim, de massa optimisme : Els universitaris seguiran endavant, lluitant contra els emblanquinats sepulcres seuistes amb superior energia.

El proper pas serà la celebració del Congrés Nacional, quina preparació està encomanada a la Comissió Permanent Preparatòria elegida en la II R. C. N. i detalladament definida per la Comissió 3a. Com diu UNIVERSITAT en el número 4, del mes d'abril.

« ... La nostra posició davant el Decret no pot ser altra que la següent : Continuar exercint la nostra activitat sindical a través dels òrgans democràtics que els mateixos estudiants hem anat creant: Assemblees de Centre, Junta de Delegats, Assemblea de Districte i Reunió Coordinadora de Delegats, demostrant que es tracta d'organitzacions sòlides i eficients a les quals no estem disposats a renunciar, i deixant clar, alhora, que no necessitem cap Decret per a que el nostre Sindicat funcioni : Continuar les activitats culturals ; exigir el fons monetari de les fa-

cultats i escoles ; muntar els òrgans de co-gestió universitària mitjançant la constitució de Comissions de Catedràtics, Professors no - numeraris i estudiants i, finalment, preparar pel començament del proper curs un CONGRES NACIONAL D'ESTUDIANTS, que, com han dit diversos catedràtics, entre ells un Degà, és l'únic organisme capacitat per a donar una solució dels estudiants als problemes actuals del sindicalisme universitari a Espanya. »

En aquesta via, com en les passades lluites, marxaran junt amb ells els treballadors. Les accions reivindicatives a les fàbriques, la lluita per la llibertat sindical i el dret de vaga, mobilitzaran en noves, cada vegada més poderoses accions a la classe obrera. El camí de la vaga nacional, de la mobilització de cada vegada més amplis y més actius sectors del nostre poble, camí en l'obertura del qual està jugant un destacat paper l'acció universitària, és l'únic camí viable « **per a conseguir satisfacció plena a les demandes populars i nacionals. »**

MISSATGE AL VIETNAM

A la representació del Front Nacional d'Alliberament del Vietnam del Sud a la Unió Soviètica :

El Partit Comunista d'Espanya, amb un pregon sentiment de respecte i d'admiració envers els patriotes vietnamites que al Sud del Vietnam lluiten per la llibertat i la independència de la seva pàtria contra els agressors americans i llurs servidors reaccionaris, expressa, a vos-tès, representants d'aquest heroics combatents, la nostra cordial solidaritat i la nostra adhesió i suport fraternals a aquesta justa lluita que, estem segurs, serà coronada per la victòria que farà del Vietnam del Sud un país democràtic, lliure i independent.

Reiterant-los-hi el nostre respecte, preguem transmetin als combatents del seu país la salutació apassionada i fraternal dels comunistes espanyols, que per haver viscut tres anys de guerra nacional revolucionària contra la reacció espanyola i els intervencionistes alemanys i italians, comprenen i senten com a pròpia l'heròica lluita del poble del Vietnam del Sud.

En nom del Comitè Central del Partit Comunista d'Espanya,

DOLORES IBARRURI

Moscú, el 21 de maig del 1965

LA DEFENSA I L'ORGANITZACIO DE LA PETITA I MITJANA EMPRESA

El problema de la representativitat de la petita i mitjana empresa en el país, topa de front amb les estructures polítiques i econòmiques del sistema actual.

Els esforços que les empreses petites i mitjanes han desenrotllat cercant una via professional representativa independent, s'han vist obstaculitzats per l'actitud adoptada per l'organització sindical, la qual, defensant a l'extrem les seves posicions exclusivistes, no solament respon a l'orientació política estatal, sinó que facilita, també, la defensa de les seves prerrogatives pròpies en tant que grup de pressió nascut al rescalf del sistema actual.

En aquest sentit, la política de l'organització sindical ha estat radical: qualsevol síntoma d'organització independent ha estat combatut en el seu embrió.

Dins d'aquest quadre, la lluita per l'anul·lació efectiva de les Cambres Corporatives ha esta tenaç, havent-se enfrontat l'organització sindical, no solament amb les empreses petites i mitjanes, sinó també, a voltes, amb personalitats representatives dels grans grups bancaris i industrials importants. Es a dir, que si en línies generals la posició adoptada per l'organització sindical beneficia als grups òligo-polítics del país, no poques vegades la lluita d'influència, personalitats i interessos (mateix ideologies), enfronta els organismes verticalistes a personalitats i sectors que, raonadament, no poden incloure's entre la mitjana burgesia.

Son, preponderantment, aquests homes, els que, designats durant un període per a les Cambres Corporatives han volgut animar aquestes entitats, o almenys mantenir-les en vida, per tal d'utilitzar-les com a propis grups de pressió.

Sembla ésser que el Ministeri de Comerç ha recolzat aquests sectors i ha prés posicions favorables a les Cambres, representades pels sectors als quals hem fet esment, enfront de la Secretaria General del Movimiento.

El comerç català, que és fonamentalment de petita i mitjana empresa sembla haver reaccionat contra ambdues coses, que li tancaven pràcticament qualsevulla via específica de representació.

El 1946 crearen una Federació pròpia, la qual fou ben aviat dissolta sota la pressió de l'organització sindical i l'evolució dels esdeveniments. Els homes representatius de la mitjana empresa eren els qui formaven el nucli principal.

Lluitant sempre contra els obstacles de l'organització sindical, el primer pas

que fou donat —després d'aquest intent frustat— fou la legalització dels gremis, i, una vegada que aquests foren obtinguts, procurar que els dirigents dels dits gremis ho fossin també de les Juntes Econòmiques dels Sindicats.

Així mateix, els gremis han proposat i aconseguit que alguns dels seus Presidents siguin vocals-cooperadors de la Cambra de Comerç, amb la qual cosa es donava un pas en aquella direcció. Aquestes designacions, encorbertes, en una paròdia d'eleccions, foren fetes, naturalment, « a dit ».

Doncs, el gremi apareix com la primera forma organitzativa del comerç, que, encara que emparat en l'organització sindical, té una inspiració independent i ha dut a terme una tasca per tal de consolidar aqueix objectiu.

Un segon pas, més transcendent encara, ha estat la idea de desenvolupar una Federació de Cicles de Comerç. Idea igualment nascuda a Barcelona i que trobà —naturalment— l'oposició inicial de les jerarquies sindicals, però que, al final, ha prés cos a l'escaló nacional (fins ara exclusivament), dins del camp d'acció de la Vice-Secretaria Nacional d'Ordre Econòmic.

La seva extensió a les províncies troba encara resistència, amb tot i que, en l'òptica sindical aquestes agrupacions tendeixen a jugar un paper antagònic front a les Cambres, raó principal per la qual han acceptat llur creació.

Naturalment, aquest no és l'objectiu dels seus inspiradors, els quals desitgen un organisme d'estudi dels problemes comuns que garanteixi la lliure expressió de llurs preocupacions.

Acaparada la Cambra de Comerç per una minoria no representativa del comerç en general, i limitada a l'extrem la seva acció per les obstruccions dels uns i la desconfiança dels altres, la Federació de Cicles de Comerç apareix com una segona força que pot tenir davant la Cambra una posició antagònica front a les personalitats i l'acció que aquestes duen a terme, però que no pot jugar un paper contradictori en allò que és fonamental, es a dir, la defensa dels interessos del comerç.

Malgrat tot, la Federació de Cicles de Comerç, representa una reacció positiva en allò que suposa una separació de fet dels grans armadors i majoristes que

avui regeixen la Cambra, i un enfrontament explícit a les estructures polítiques.

A la vegada, la Federació de Cicles de Comerç, pot continuar i elevar en grau i resonància la política seguida pels gremis, de penetració en la Cambra, sobre unes bases més àmplies i objectives, concretament a través del plantejament d'unes eleccions obertes.

La Federació de Cicles de Comerç pot arribar a ésser una organització àmpliament representativa de la petita i mitjana empresa, que en el sector comerç suplanti i amplii en el moment oportú la tasca que es pugui efectuar avui a l'interior de la junta inter-professional de la petita i mitjana empresa, organisme igualment sorgit a l'ombra de l'organització sindical, però de quina poca personalitat direm més tard dos mots. Sintetitzant, pot observar-se una doble peculiaritat en el problema de l'organització i representativitat dels empresaris:

1.) Un antagonisme que podriem anomenar estructural i que enfronta els clàssics organismes representatius de l'empresariat a l'organització sindical.

2.) Una agudització en l'enfrontament entre la petita i mitjana empresa en el pla de la direcció dels organismes clàssics de representació de l'empresariat.

En el pla de la representativitat, del qual ara tractem exclusivament, aquesta segona contradicció es conseqüència de que fins al present el conjunt de l'empresariat ha tingut uns òrgans únics de representació en els quals la gran empresa, normalment, tenia la direcció dels mateixos. Aquests òrgans, preponderantment a les Cambres, es veien « doblats » per altres grups de pressió de naturalesa distinta: Ens referim als gremis, i, d'altra banda, agrupacions del caire del « Fomento del Trabajo Nacional ».

Sembla evident que amb el desenvolupament monopolista a Espanya molt inferior al que s'ha aconseguit sota el règim actual, i en unes condicions econòmiques nacionals i internacionals diferents, els problemes de l'empresariat foren temps enrera més uniformes i menys contradictoris, cosa que fa que la petita i mitjana empresa es trobava més o menys identificada en organitzacions generals comuns a totes les empreses.

D'altra banda, la gran empresa, malgrat haver jugat un paper preponderant al front de les organitzacions comuns, es donà a ella mateixa altres formes d'organització — oficioses o oficials — entre les quals la més representativa, a Catalunya, ha estat sense cap dubte el « Fomento del Trabajo Nacional », veritable grup de pressió de la gran empresa catalana.

Es doncs, naturalment, lògic que el reforçament de les estructures oligarcolítiques, així com l'evolució de l'economia mundial hagin fet aguditzar els problemes de la petita i mitjana empresa,

l'enfrontament de la qual amb els interessos de les noves estructures econòmico-polítiques, planteja — sobre bases diferents — el problema de la representativitat d'aquestes capes i dona un caràcter definit i específic a la defensa dels seus interessos.

El control de l'economia pels grups monopolistes, ha desplaçat substancialment el front de batalla que tradicionalment ve sostenint la petita i mitjana empresa.

Si per a la classe obrera, la contradicció principal segueix essent el seu antagonisme amb la burgesia en general, per al petit i mitjà empresari ha aparegut una amenaça imminent més perillosa, com a conseqüència del control que exerceixen els grups monopolistes sobre l'economia i l'Estat. En afecte, el control d'aquest sobre les matèries primeres, l'energia, els medis de financiació, etc..., impossibiliten el desenvolupament de la petita i mitjana empresa.

Però, a mesura que es consolida la seva influència, el capital monopolista (tant el privat com el de l'Estat) tendeix a reforçar la tenalla que empresona la petita i mitjana empresa, fins a posar en joc la seva supervivència, utilitzant el seu poder de pressió i l'aparell legislatiu de l'Estat.

La natura d'aquesta nova situació per a la petita i mitjana empresa, és molt més perillosa per a ella, en aqueixa conjuntura, que la que li planteja el proletariat.

Front als grups monopolistes de tota índole, la petita i mitjana empresa tenen plantejat un problema de supervivència, alternativa aquesta que no li planteja el proletariat.

D'aquesta situació en resulta que la defensa immediata de la petita i mitjana empresa, deu traduir-se, per a ésser efectiva, en una lluita oberta antimonopolista, cosa que implica organismes propis de defensa i una recerca d'aliances amb forces interessades en aquesta lluita i, en primer lloc, amb la classe obrera.

Mentre la classe obrera troba en la seva aliança amb les classes mitjanes una forma àmpliament democràtica i accelerada d'avanç social, la burgesia no monopolista, ha de lògicament, trobar-hi el camí de la seva supervivència primer i del seu desenvolupament després, doncs sense el suport decidit de la classe obrera, per molt tenaç que sigui la seva resistència, difícilment podrà aconseguir els seus objectius econòmics i polítics.

Aquesta realitat implica que les classes mitjanes estan més interessades, si això es possible, que la classe obrera en una aliança amb aquesta, i que sense ella la consolidació definitiva de llurs posicions es veu compromesa.

LES FORMES D'ORGANITZACIÓ DE LES CAPES MITJES

La situació que venim analitzant, duu la vegada, com a primera conseqüència, el que la defensa de la petita i mitjana empresa es situï, fonamentalment, en el terreny de la lluita antimonopolista i les seves formes de poder polític.

Una clara manifestació d'això ho tenim en alguns estudis i conclusions emesos durant la VIII Assemblea regional de la petita i mitjana empresa, que si bé fou preparada en forma i fins aliens a les aspiracions reals de la petita i mitjana empresa, durant el transcurs de la mateixa es plantejaren i denunciaren algunes situacions que cal retenir.

Censurant la competència deslleial establerta contra la petita i mitjana empresa, s'advocava per la supressió o administració lleial a la indústria dels oligopolis de l'energia elèctrica, productes colorants, explosius, sucre (adquisició de la remolatxa) i grups econòmico-sindicals que tendeixen a evitar l'apertura de nous establiments.

Igualment en el sector agrari es denunciava el Servei Nacional del Blat (S.N.T.), així com als grups monopolistes de les llavors selectes i tèxtils, de les herbes, dels pasturages i rastrolls, de la Tabacalera, etc... Es denunciava la Companyia Telefónica, la CAMPSA, els assentadors i entradors d'aliments, etc., etc.

Es denunciava el control del mercat minorista, on « valent-se de la creació de relacions de dependència econòmica, o facilitant marges de benefici o ventatjes de caire privat superiors a les normals en el comerç », es deia : « Aquesta és una modalitat típica d'actuació de la gran empresa, en perjudici de la petita i mitjana ».

Aiximateix es denunciava l'actual sistema tributari i la facilitat amb que la gran empresa consegueix l'evasió fiscal, i concretament, « el sistema electoral de les comissions (d'evaluació), que duu, com a conseqüència difícilment evitable, en molts casos, la formació de grups de pressió que obtenen situacions privilegiades per a l'assignació individual de quotes ».

Parlant de la necessitat de la recerca de nous mercats es deia en aquella Assemblea que era precís diversificar-los puix que « vuit països (els « sis » del Mercat Comú, la Gran Bretanya i els EE. UU.) adquireixen el 65 % de les nostres exportacions », indicant-se a l'ensens que « El crèdit a l'exportació no ha beneficiat a la petita empresa, exceptuat si estava adscrita a algun grup bancari ».

Al·ludint a les garanties « reals » exigides per a la concessió de crèdits (a més de distribuïts en quantitats insignificants), s'afirmà : « I tot això en un mecanisme fins ara centralitzat a Madrid en definitiva gairebé impossible d'arri-

bar-hi pels petits i mitjans, fora casos excepcionals ».

La llista de les observacions crítiques fetes en aquesta Assemblea pot encara allargar-se. Es tracti del problema de que es tracti (ja sigui l'associació, financiació, competència, etc.), totes tenen una característica en comú : els grups monopolistes estan marcats d'una forma més o menys oberta com a responsables de la situació.

I no pot ésser d'altra manera, mateix en una assemblea on les formes de discussió, les ponències, la participació, etc. han estat controlades estretament, per evitar, sense cap dubte, que els problemes plantejats no fessin sortir les discussions del seu quadre conformista, i, sobretot, no es pogués arribar a les conclusions sorprenents a les quals s'arribà.

En efecte, en les conclusions d'aquest tipus d'assemblea, no solament el sindicalisme es presentà en suposat defensor de la petita i la mitjana empresa (vocació aquesta que sembla ha tardat 25 anys en descobrir), sinó que, a més, ha reivindicat l'administració i la direcció de qualsevulla fórmula que es pogués adoptar par a pal·liar les dificultats de la petita i la mitjana empresa.

Resumint els objectius de l'organització sindical, una de les ponències de la darrera Assemblea de la petita i la mitjana empresa, deia : « L'Ordre No 84 de la Delegació Nacional apunta a la creació o instrumentació d'òrgans adequats que, insertats en les estructures de les entitats sindicals, serveixin de camí a les actuacions que siguin precises per a la revitalització de les empreses petites i mitjanes ».

Quines son, doncs, les principals lliçons que es precís treure d'aquest estat de la situació ? Al nostre parer, les següents :

1) Es evident, que àdhuc un plantejament incomplet dels problemes de la petita i la mitjana empresa, ha de trobar com a primera causa dels mateixos, la situació creada per l'acaparament econòmic i polític dels grups monopolistes.

2) L'Organització Sindical pretén, a partir de la situació crítica creada, controlar la inquietud d'aquestes capes, servint d'aqueixa manera un doble objectiu :

a) L'un indirecte : la política del règim de mantindre sota les seves pròpies concepcions i objectius qualsevulla presa de consciència d'un sector determinat.

b) L'altre directe: consistent en vivificar la pròpia situació de la desprestigiada organització sindical, canalitzant al seu través els subsidis o suports, per reduïts que aquests siguin, que obtinguin la petita i la mitjana empresa.

Els projectes i conclusions a que s'ha arribat no van més enllà de recomanacions, les quals difícilment poden prendre cos, quan es precisament el sindica-

lisme vertical qui, per les seves formes, ha impedit a la petita i mitjana empresa defensar-se i obtenir satisfacció en necessitats menys importants i apremiants.

Es, justament, descartant les vies que els grups monopolistes i llurs formes de poder polític ofereixen a la petita i mitjana empresa que sorgeix la possibilitat de trobar les fórmules genuïnes de defensa. i que assegurin l'expansió de la petita i mitjana empresa.

S'ha d'arribar a la convicció de que, sense una acció concertada no és possible defensar i desenvolupar la petita i la mitjana empresa, i això malgrat l'esprit individualista i la formació de l'empresari espanyol i els obstacles amb que topa per a organitzar-se. En aquest sentit, les reivindicacions de la petita i mitjana empresa, poden resumir-se en dos punts :

LES VIES D'ORGANITZACIÓ

Partint de la situació actual en el pla de l'organització, la petita i mitjana empresa, tenint en compte els anàlisis precedents, ha de millorar la seva organització a través d'un doble conducte :

1) Una organització genuïna de la petita i mitjana empresa.

2) Una perseverant penetració en els organismes tradicionals de representació a fi i efecte de consolidar posicions i arribar a desbancar en el seu moment la gran empresa.

A través de cada sindicat es precis efectuar una acció convergent que impulsi la formació d'una oposició genuïna de la petita i mitjana empresa.

A la ciutat de Barcelona existeixen 93.500 empreses enquadrades en 23 sindicats. Només unes 4.200 són considerades com a grans empreses. Existeixen, a més, 6 gremis principals, dels quals 2 en el tèxtil, 1 en activitats diverses, metall, construcció o indústries químiques.

Aquests sis gremis són d'una importància particular, doncs solament ells reuneixen més de 52.500 empreses.

Es, doncs, a través de l'acció gremial, primordialment, i sindical, centrada en aquests sis gremis preeminentment, que un resultat tangible sembla poder-se obtenir a curt terme.

L'acció en els gremis ha d'anar conjugada amb la que s'efectuï a les seccions econòmiques o el seu quadre legal. El darrer cens de vocals econòmics en donava una xifra de 5.344, dels quals 900 representaven les grans empreses, 1.835 les mitjanes i 2.101 les petites.

El treball a fer prop d'ells, sembla clar: Es tracta d'un treball de contacte dins del quadre gremial, sindical, personal o de la Cambra, el qual es veurà facilitat per la perseverant participació en les activitats d'aquests organismes i per coneixement a fons dels problemes específics de cada sector o gremi.

Una acció paral·lela deu dur-se a terme dins de la Cambra de Comerç, servint

—Eliminació de les pressions econòmiques i legals que originen el que una part fonamental de l'economia i l'aparell de l'Estat estigui en mans dels grups monopolistes.

— Adequar els medis a fi afecte de que la petita i mitjana empresa puguin escullir entre :

a) Un desenvolupament individual recolzat suficientment.

b) Un desenvolupament concertat en les formes que objectivament li convingui, preservant en tot moment la seva llibertat i garantint en qualsevol circumstància unes condicions d'igualtat amb els associats.

Aquest són les bases reals que poden garantir la personalitat i l'expansió de la petita i mitjana empresa.

com a punt de suport de la que s'ha realitzat en el gremi i el Sindicat o vice-versa.

Si és evident que és el quadre corporatiu aquell que ofereix millors possibilitats per una acció concertada, la tasca es fa difícil quan s'observa el caràcter no representatiu, que com hem dit, en general, tenen les corporacions.

Malgrat tot, una doble acció prioritària sembla imposar-se :

—Pressionar sobre les corporacions amb el fi de que s'adoptin posicions de defensa de cara a la petita i la mitjana empresa.

—Batallar per tal d'aconseguir una representació justa de la petita i mitjana empresa a l'interior de les corporacions.

Aquestes dues accions portades a l'unió poden afavorir-se mutuament.

En quant a les posicions de defensa a prendre per part de les corporacions, és convenient que en un principi es faci sobre una plataforma comú que interressi a certs sectors i a la petita i mitjana empresa. Per exemple, el problema del desarmament duaner, o cert tipus d'impost.

S'ha de tenir en compte en aquests casos, que si la política del capital financer és una, existeixen pregons desacords i interessos contraposats, els quals ha d'ésser útil aprofitar en interès de la movilització de la petita i mitjana empresa.

A més, existeixen en un pla general, àmplies possibilitats de movilització degut al caràcter regional de les entitats de producció, les opinions descentralitzadores de nombrosos empresaris, el volum de les petites i mitjanes empreses establertes (concretament uns 53.000 comerços), l'apatia amb que els poders públics tracten els problemes regionals i la tradició de la petita i mitjana empresa, etc.

El problema de la representativitat és avui dia d'una necessitat urgent i ma-

durat, sobre tot, durant aquest darrer període.

L'empresari de mitjana importància, sent la necessitat d'ésser escoltat i de donar vida a organismes propis de defensa.

En el citat document de la Cambra d'Indústria de Barcelona, és significatiu llegir; « **Aquesta redacció —la dels arancel—, seguint el procediment establert, hauria d'anar precedida de la corresponent audiència de les parts interessades, a fi i efecte de que podessin exposar les circumstàncies que concerneixen cada cas** ».

La petita i mitjana empresa deuen consolidar llurs posicions a les Cambres corporatives, per la qual cosa, independentment de les accions parcials que poden anar efectuant, han de reclamar unes eleccions lliures —iguals a les que han estat celebrades als Col·legis Oficials professionals— i preparar una candidatura, la plataforma de la qual deu incloure alguns dels punts que hem exposat més amunt.

La preparació d'una **candidatura representativa a la Cambra**, així com l'unió per la defensa en cada sector d'un o varis problemes específics, facilita les formes d'organització i la constitució de **comissions** a les quals s'ha de procurar incloure personalitats representatives o elegides pels seus iguals.

La plataforma que podria ésser utilitzada com a base per a la candidatura representativa, podria considerar entre altres punts :

1er. —Revisió dels Estatuts de la Cambra que garantitzi una representació genuïna dels sectors econòmics en proporció a llur influència i nombre.

2on. —Revisió dels Estatuts de la Cambra que garantitzi una gestió oberta i responsable dels organismes rectors i un control de la gestió pels afiliats.

3er. —Convocatòria, sobre aquestes bases, d'unes eleccions obertes.

Els candidats elegits hauran de mantenir una estreta relació amb els afiliats per :

— La convocatòria d'una Assemblea Regional de Cambres que conduiria a una Assemblea Nacional que estudiaria objectivament els problemes econòmics que planteja la situació econòmica del país, i establiria les recomanacions pertinents.

Aquestes recomanacions haurien d'incloure :

a). — La creació d'organismes locals, provincials, regionals i nacionals, elegits en Assemblea obertes, que recullin les aspiracions de la petita i mitjana empresa, i lluitin per la seva consecució. Mentre i en tant no s'aconsegueixi, les **comissions** de cada sector han de propugnar cada vegada més obertament la constitució dels esmentats organismes, i quals hauran de mantenir una gestió

lliure i ésser independents dels poders públics i organismes oficials.

b). —El desenvolupament d'un cos jurídic de lleis que limiti el poder dels monopolis i garantitzi el lliure desenvolupament de la petita i mitjana empresa, tant en el terreny individual com en el concertat.

c). — Que s'acabi amb la inflació, generadora de la descapitalització de les empreses i de l'alça del cost de la vida que, a la vegada, engendra la disminució del poder adquisitiu de la població i les creixents dificultats de la producció i venda.

d). —La revisió de la legislació fiscal i l'establiment de moratòries i amnisties fiscals per als sectors econòmics particularment deprimits, considerant els problemes específics de la petita i mitjana empresa per tal d'aplicar-los un règim fiscal adequat a les seves característiques.

e). —L'establiment d'un programa d'assistència financera fons públics per a la petita i mitjana empresa, administrat per un organisme únic en el qual es trobin degudament representats aquests sectors, a través de llurs organismes.

f). — La concessió de crèdits a llarg terme s'efectuarà sense que sigui norma exclusiva una garantia hipotecària, acceptant-se la garantia personal en aquells casos en que sigui justificada. La petita i mitjana empresa han de tenir accés preferent a totes les entitats de crèdit oficial. Els tipus d'interès i els termes dels crèdits han d'ésser de naturalesa que no comprometin el desenvolupament de la petita i mitjana empresa, l'expansió de la qual haurà d'estimular-se per tots els mitjans.

g). —Que no es faci cap forma d'integració, associació o corporació amb organismes supranacionals, sense la prèvia aprovació dels organismes representatius de la petita i mitjana empresa, els quals hauran de rebutjar qualsevulla fórmula que creï dificultats a la nostra economia o bé comprometi una part significativa de l'equip productiu actual.

i). —La regulació de les inversions de capitals estrangers de manera que no perjudiquin els interessos econòmics nacionals. El foment de la investigació pura i aplicada que redueixen la dependència del capitalisme internacional en la qüestió de **patents**, estimulants « **l'espanyolització** » dels nous processos tecnològics que facilitaran i acreditaran les marques espanyoles.

j). —La creació de centres de formació i assessorament tècnic pels empresaris mitjos i petits amb protecció estatal; la simplificació i reducció dels tràmits administratius, etc., etc.

k). —Que s'expressi la solidaritat i suport a tots aquells homes que lluitin per reivindicacions econòmiques i polítiques de sentit democràtic.

L'embrió d'organització d'aquells que han de fomentar aquesta candidatura ha de recolzar en els representants i personalitats que d'una manera més o menys intensa venen interessant-se o participant en els problemes corporatius.

A més de les Cambres, Gremis i Federació de Cicles de Comerç, existeixen altres entitats amb particularitats pròpies que no devem menyspreuar. Pensem concretament en les cooperatives, amb llurs problemes de gestió democràtica, amb el sector menestral (on hi ha un gremi), les juntes d'evaluació global, mutualitats, centres tècnic d'assessorament, etc.

Iniciada la lluita en el comerç, comença a estendre's a la indústria, cosa que permetrà una acció concertada amb major

puixança, doncs els problemes de la indústria son més caudents, si això és possible, i allí existeixen homes amb grans inquietuts i possibilitats.

Finalment, és necessari considerar el Col·legi Oficial dels Agents Comercials en raó de la seva estreta vinculació amb la petita i mitjana burgesia i que és, potser un dels més representatius, i la plantilla oficial del qual, a Barcelona, supera els 9.000 inscrits.

Independentment de la defensa de llurs interessos propis, els agents comercials coadjuven en la tasca d'informació, de contacte i d'inter-relació entre sectors i gremis, i aporten una contribució sensible a la mobilització d'aquestes capes.

Front a l'alternativa que ofereix la via monopolista de desenrotllament, la presa de consciència de les capes intermitjes i llur aliança amb la classe obrera, ofereix la sortida democràtica que planteja el desenvolupament del país, sortida que facilitarà el natural desenrotllament de les forces productives.

El diàleg que s'entaula amb la petita i mitjana empresa i amb les capes intermitjes en general, no és intrascendent ni oportunista. No és un matrimoni morga-nàtic. Es una aliança que, si bé és cert que ha de respectar la personalitat de les parts, ha de servir, no solament en l'etapa actual, sinó que encara serà més útil, si això és possible, en les etapes successives.

La crisi econòmica que sofreix aquest sector i que és palpable en totes les seves branques per la disminució en el volum de ventes, el nombre d'impagats, el nivell de la inversió de capital i el clima de pesimisme empresarial que creen aquests elements, units a la pressió fiscal, l'augment de gastos generals i la disminució tangible del poder adquisitiu, així com la falta de perspectives per a trobar una solució viable a curt terme,

tot això, diem, crea una situació d'indignació o d'expectativa que ve a sumar-se al clima general en que es troba sumis al país com a conseqüència d'aquesta situació econòmica i de les lluites que es porten a terme.

Per a les empreses petites et mitjanes, per a les classes intermitjes, ha arribat el moment de la reflexió. Si d'aquesta reflexió en resulta una clara idea de que les solucions democràtiques que el país necessita és precis buscar-les, en tot moment, en harmonia amb les forces populars, respectant-se recíprocament i unificant criteris i voluntats per tal d'accelerar la consecució d'aquests objectius, la reflexió haura estat fructuosa. El nostre país necessita que les classes i capes socials que avui precisen defensar-se de forma clara en la lluita per la democràcia, ho facin. Amb això hauran demostrat el seu sentit patriòtic i la seva responsabilitat política, i hauran facilitat el diàleg i l'apropament imprescindible amb les forces organitzades de les masses populars, conjuntament amb les quals s'haurà de definir el futur del nostre país per voluntat del poble.

DEFENSA DE LA PAU

« ...La Unió Soviètica no pensava ni pensa atacar a ningú. Com se sap, el nostre país està dedicat al treball pacífic. Construim fàbriques, empreses, habitacions, escoles i hospitals, fem tot el possible per a millorar la vida dels soviètics. Però que ningú intenti confondre el nostre apassionat desig de defensar la pau amb un pacifisme inoperant. No amaguem que una part considerable del nostre presupost nacional s'inverteix en enfortir la potència de combat de les Forces Armades... »

(Discurs de Leonida Brezhnev a una reunió a Moscó)

Núria Plà

NECESSITAT I
ACTUALITAT
D'UN LLIBRE

« UNIVERSIDAD Y SOCIEDAD »

Angel LATORRE

Ediciones ARIEL — Barcelona

L'any passat, quan va sortir el llibre del catedràtic de dret de la Universitat de Barcelona, senyor Angel Latorre, encara no eren al carrer els problemes, vitals de les Universitats d'Espanya. Els problemes però, existien.

Enguany, els estudiants i bona part dels professors universitaris de TOTA Espanya, impulsats i esperonats pel moviment obrer més impressionant dels darrers temps a casa nostra, van portar llurs reivindicacions al carrer. Encara hi son.

La lluita empresa, pel seu caràcter urgent i nacional, per la seva amplària i maduresa, no pot aturar-se, ni amb Decrets tramposos, ni amb la porra, ni amb la manguera, ni amb les amenaces o promeses oficials. La Universitat del nostre temps, avui i ara exigeix :

Organitzacions professionals lliures, democràtiques, independents del govern.

Reformes universitàries profundes que no poden deslligar-se de reformes socials i polítiques urgents.

Aquestes necessitats no son únicament dels universitaris. Els obrers demanen el mateix :

Sindicats lliures, independents dels patrons i de l'Estat capitalista.

Dret de vaga

Jornals adients al cost de la vida. Jornades de treball de vuit hores.

Respecte a la dignitat del treballador.

Tot plegat es una força extraordinària i aquesta força arrossegarà altres capes de la població que sofreixen — amb més o menys resignació o fatalisme — el pes d'un règim còduc, incapaç de resoldre els problemes econòmics, socials, culturals i nacionals dels pobles d'Espanya.

En aquest ambient escriu el seu llibre el professor Latorre. Llegir-lo es gairebé apassionant. Latorre assoleix una cosa molt difícil: Explicar, amb claredat, questions molt complicades : demostrar erudició sense pedanteria ; ensenyar sense atabalar. Es veu en el seu estil l'experiència de catedràtic. I a més de tot això tracta problemes candents amb sinceritat i gosadia. Es un llibre que posa al lector davant uns fets que, tot i essent d'un camp específic — la universitat — esdevenen en la nostra època, cada vegada més, problemes nacionals, estretament lligats al pro-

grés general, al pervindre de tot el conjunt de la societat. El títol no pot ésser més encertat. I ara passem al llibre.

UNA MICA D'HISTORIA

Angel Latorre explica com i perquè sorgeix la Universitat, històricament. Es una necessitat del progrés humà i, del seu origen ençà, té un contingut ideològic que respon al de la classe dominant en cada temps.

Latorre subratlla una característica de la Universitat a l'albada burgesa : la sobirania. La sobirania universitària fou gelosament defensada i, pel caracter mateix de tota sobirania col·lectiva, democràticament administrada. Independentment de la voluntat de les classes dominants, la universitat així concebuda esdevenia escola de ciutadans. Forçosament tingué, ben aviat, transcendència política. La Universitat no ha estat, no és, no pot ésser apolítica. Aquesta constatació té avui la seva importància.

En cap moment del seu llibre Latorre oblidava que la Universitat, com tot fet social, cal estudiar-la dins del seu temps. Aquest mètode dialèctic del professor barceloní és, potser, la clau del valor pràctic del seu llibre.

Els canvis que Napoleó efectuà en l'organització universitària i que tingueren influència directa damunt gairebé totes les Universitats d'Europa, són explicats no pas com el resultat de gustos personals o « cops genials » del Grand Cors, sino com necessitats d'un moment històric, transformat per la revolució francesa, i el sorgiment d'una nova burgesia amb unes exigències determinades, que les velles universitats feudals, amb tot el seu pou de ciència, amb totes les seves tradicions de sabiduria, ja no podien satisfer. Inclús amb les reformes més autoritàries imposades per les classes ascendents, amb més o menys coacció, aquestes exigien reformes o eren reflexe de reformes socials.

ALGUNS CONCEPTES

Latorre s'atura una mica en esbrinar allò que podriem anomenar : conceptes d'Universitat.

Pels anglesos : La Universitat ha de donar una educació liberal, general, no

especialitzada. Ha de fer, en primer lloc, fornades de « gentlemen ».

Pels alemanys : La Universitat ha de donar una educació científica i nacionalista. Ha de fer patriotes en el sentit que els alemanys donen a aquesta paraula i que tanta sang ha costat al poble alemany.

Concepte orteguista : La Universitat ha de fer homes cultes, no especialitzats. L'especialització mata la cultura.

El professor Latorre analitza aquests tres conceptes amb els peus a terra, o sigui, damunt les realitats actuals.

Primera realitat : Avui, la Universitat, té una major diversitat social, tot i predominant — al món capitalista — una classe concreta : la dels rics.

Segona realitat : La nostra època exigeix científics, especialització. Ortega no encaixa. El progrés general no en té prou amb homes « erudits » ni amb perfectes « gentlemen ». Necessita creadors no tancats al marge de les exigències econòmiques.

Tercera realitat : La Universitat trenca el marc nacional. L'educació nacionalista tradicional de l'escola alemanya esdevé nosa i perill : la formació de l'home modern ha d'ésser oberta al món internacionalista.

Quarta realitat : La Universitat recolza, més que mai, en el grau d'educació general. Exigeix promocions preparades a l'escola, primària i mitja. Exigeix que el país donat garantitzi l'educació general de tots els seus fills

Ensopeguem, doncs, amb realitats socials i polítiques. La Universitat no pot veure's ni al marge del temps ni al marge de lo social i polític. Aquestes són les conclusions a que ens fa arribar el llibre del Professor Latorre.

ALTRES CARACTERISTIQUES DEL NOSTRES TEMPS

Els pobles volen educar-se. Hi ha un anhel general, una dèria col·lectiva de cultura. Mai han fet les famílies treballadores més esforços que avui per donar als fills una preparació cultural i científica. La situació social i política de cada país es determinant per fer realitat aquest anhel massiu.

La vida moderna exigeix ciutadans, en el veritable sentit de la paraula ciutadania. Homes protagonistes i no espectadors de la història. S'imposa l'esprit de convivència. L'home cívic es essencialment solidari. L'home modern s'allunya a passos de gegant de l'home bèstia. Les classes caduques i en putrefacció voldrien que l'home tornés a l'estat brut per impedir el que no pot impedir-se : la marxa de la humanitat vers unes relacions humanes fabuloses. Les classes caduques son ja un obstacle per a la cultura.

No són pas aquestes les conclusions a que arriba el professor Latorre en el seu llibre. Ens dona els elements per arribar-hi. Ara per ara no se li pot demanar més a un professor de la Universitat de Barcelona que escriu i publica a Barcelona.

La Universitat no pot desentendre's de la vida pública. N'ha de treure suc i li ha de donar suc. El ciutadà que la Universitat d'avui ha de formar haurà d'estar en condicions de vigilar, de controlar els poders públics doncs haurà prèns consciència de que tot és d'ell i ell és de tot. L'home d'avui, objectivament, ha de tenir una educació oposada totalment a la que vol donar-li el capitalisme. Aquesta es una de les contradiccions d'aquesta classe

que ha jugat ja el seu paper. Per un costat, la seva expansió exigeix un progrés tècnic i científic. Per altre costat, els homes que l'hi han de proporcionar el cervell i els braços necessiten una educació oposada a la ideologia del capitalisme.

Aquesta educació l'obtenen ja, no sols els joves sorgits de les classes burgeses sinó una part — magra però de pes — de les classes explotadores. Però adhuc entre els joves sorgits de la burgesia, la veritable educació moderna, tal i com l'exigeix el procés històric, l'allunya del bressol i l'atansa al socialisme, a la ideologia de la classe escendent

Quan alguns s'estranyen de que el fill d'un ministre franquista sigui comunista o de que « els fills de papà » surtin al carrer amb els metallúrgics per cridar : Llibertat! cal tenir present les realitats objectives més amunt exposades. Realitats que es desprenen, repetim, no pas del llibre d'Angel Latorre únicament sinó del llibre i de l'anàlisi breu dels fets que vivim.

UNIVERSITAT I ECONOMIA

El desenvolupament de les forces productives exigeix la participació de la Universitat. Allò que al presupost estatal es dedica a l'educació general i universitària esdevé, de fet, una inversió en la producció, una inversió social : La Universitat ha de donar els homes capaços de fer avançar — d'acord amb les possibilitats presents i possibles de la ciència — la producció de béns de consum i altres necessitats materials de la societat.

Als països capitalistes la inversió en l'educació té dues parts :

La privada : escoles empresarials, laboratoris, beques, etc...

L'Estat : Escoles professionals, Universitats, etc...

La naturalesa de classe d'un Estat determina l'amplària i, sobre tot, l'ús de les inversions. En gran part, el sector privat (capitalistes, monopolis, consorcis, etc..) treu suc de les inversions públiques servint-se dels científics formats amb els recursos de l'Estat, o sigui, de tots eles contribuents la majoria dels quals son els treballadors. Contradicció evident del capitalisme. Però es més : El món capitalista es format per membres pobres i membres rics o sigui, per països « peix » i per països « tauró ». Espanya, per exemple, prepara físics i un cop preparats són els capitalistes francesos els que en treuen el suc.

Exemple : La primera quincena de desembre de l'any passat, el professor Otero Navascués, president de la « Junta de Energia Nuclear » del nostre país, va escriure un article a la revista « Arbor » queixant-se de que l'Estat dediqués tan poc a la investigació científica i sobretot, de que per a la joventut amb capacitat i vocació científica hi hagin tan tes dificultats a casa nostra. I més endavant deia textualment

« La juventud española no se siente atraída por las tareas investigadoras, singularmente por la falta de porvenir. Los que con esfuerzo inaudito logran graduarse, harán su tesis doctoral pero una vez iniciados en el camino de la investigación, si la situación actual persiste, emigrarán al extranjero ».

I més endavant : « Buena parte de los graduados en Física de la Universidad de Barcelona se encuentran actualmente en centros de investigación de Francia ».

INVESTIGACIONS CIENTIFIQUES ALTRES CONTRADICCIONS

Fins ara hem vist el següent : El progrés econòmic exigeix una Universitat que no tenim. Aquells que, malgrat les pobres condicions acaben estudis han d'emigrar. Aquells que, un cop acabat el doctorat volen dedicar-se a la investigació, han d'emigrar. Però, hi han els altres : Els que no acaben els estudis i els que, havent-los acabat no troben feina en la professió tan difícilment obtinguda.

Segons les estadístiques del INE, 1962 :

Només el 40 % dels estudiants espanyols acaben estudis.

Segons la revista « 24 », del SEU

35 % dels titulars de Dret entre 1940 i 1962, no trobaren feina en llur professió.

En el mateix cas :

52 % de Filosofia i Lletres ;

22 % de Medicina

85 % Veterinària.

L'atur intel·lectual és, a casa nostra, el més greu d'Europa, en un país on el capitalisme encara no ha donat tot allò que, històricament, hagués hagut de donar, on una fabulosa potència econòmica dorm en l'abandó ; on hi han possibilitats inòides pels homes cultes.

Una vegada més ensopeguem amb el règim. Es aquesta la raó d'una situació tan desastrosa.

COMPOSICIO ESCOLAR D'AVUI

Es evident que el progrés general del món, impulsat per la lluita de les forces ascendents contra els entrebancs polítics i econòmics, així com l'impacte produït als països capitalistes per la colossal revolució cultural dels Estats socialistes, es manifesta en la composició social dels escolars. Nogensmenys, és encara evident la discriminació social i dins de la societat capitalista hi han països en els quals la discriminació es més vergonyosa que en altres. Tot depen del grau de desenrotll històric i polític del país donat. A Espanya, per exemple, només el 0,6 % d'un total de 111.192 estudiants es d'origen obrer o menestral. A l'Anglaterra un 25 % es d'origen obrer. Pel que fa referència a l'escola primària, teòricament, al nostre país l'escola es obligatòria i gratuïta per a tots : rics i pobres. No ens aturem a demostrar la realitat que tothom viu :

- manca d'escoles
- manca de mestres
- manca de temps dels mestres existents que han de guanyar la vida treballant 16 hores, ensenyant a masses escolars sense ensenyar-ne cap.
- misèria que obliga a molts pares de família a fer treballar els infants que haurien d'anar, obligatòriament a l'escola.
- proliferació de l'escola privada, inasequible als treballadors.
- especulació desvergonyida amb l'afany de cultura que caracteritza l'home d'avui.

IMPORTANCIA DE L'ENSENYANÇA MITJA

Una Universitat florent exigix una situació florent de l'ensenyament general d'un poble. En aquest aspecte, Angel Latorre demostra que la preparació pre-universitària dels nostres estudiants es molt deficient i encara que no es aquest tot el motiu de que un 60 % no acabin els estudis, és evident que la manca de preparació cultural hi juga un paper important. Aquí ensopeguem,

volguem o no, amb tot el caràcter retrògrad del règim franquista i ho diem tan sovint, exposant-nos a resultar pesats perquè no podem explicar cap dels fenòmens exposats al llibre que comentem sense anar a la llaga.

La conclusió a que arriba el professor Latorre és justa : s'imposa una reforma a fons de l'ensenyament primari i secundari, donant a l'educació la part del pressupost que requereix però, també, modificant la concepció de l'educació que ja no respon a les necessitats del nostre temps.

JERARQUIES MODERNES

Angel Latorre explica amb arguments de pes que el món modern ha transformat el concepte de jerarquia. L'home, la dona, són considerats, estimats, respectats i glorificats no pas pel seu origen social, títols nobiliaris, fortuna, etc. : Ho són pels seus coneixements, per llur aportació al procés revolucionari de la societat, sigui a la producció, a l'art, a la ciència, a la política, etc. En tot allò que dona quelcom a un mateix i als altres. Aquesta realitat no mata, ni molt menys, la personalitat, ans al contrari l'enalteix. Això exigeix de l'individu un esforç personal de superació però no pas amb fins egoistes encara que, objectivament, hi juga un sentiment d'orgull, perfectament lícit. El nostre món crea, doncs, una consciència nova en l'home, una consciència socialista tot i que la majoria no en són encara conscients.

EL METODE

Latorre no ho amaga : L'ensenyament exigeix un mètode. El mètode no pot ésser altre que el dialèctic. No serveix de gran cosa saber de memòria unes dades, uns episodis històrics, unes fórmules matemàtiques o uns conceptes filosòfics : Res es queda quiet. L'home ha de preveure el moviment i estar en condicions d'explicar-se fenòmens nous, inclús en la seva especialitat, doncs res es domina totalment i per sempre. La Universitat ha de donar a l'estudiant un mètode que li permeti analitzar fets que es produiran, i àdhuc, preveure'ls.

La Universitat espanyola no prepara d'aquesta manera. Predomina un concepte « tomista », un mètode anti-científic. La formació universitària a casa nostra es coixa. S'imposa modificar-la i per això cal ensorrar molts entrebancs que el règim vol seguir imposant perquè, en el fons, intueix que amb els entrebancs s'haurà d'ensorrar ell mateix.

RELACIONS ESTUDIANT-PROFESSOR

Mai com ara, és tan necessari veure la Universitat com un col·lectiu d'homes i dones de carn i ossos : estudiants i professors, amb diferències d'edat i formació, però lligats — malgrat ells mateixos — per l'imperatiu d'una societat que vol avançar, que necessita avançar. Es mentida que hi hagi una « fatal » guerra de generacions. Mai havia estat més profunda la comunitat d'interessos entre estudiants i professors.

El professor d'avui, segons Angel Latorre ha d'ésser :

- Orientador
- Guia
- Company

Per altra banda, l'estudiant ha d'ésser :

- Responsable
- Tenaç
- Obert als homes
- Modest

L'estil de relacions estudiant - professor ha de posar fi a tot allò que encara queda

dels vells sistemes : l'estudiant « empollón », el « lloro »; el « favorit » del mestre per raons econòmiques i extra-econòmiques, etc. A l'estil modern d'educació, l'Estat ha de facilitar mitjans imprescindibles :

- Més biblioteques
- Més laboratoris
- Més bègues.

I, en primer lloc i per damunt de tot :

- Més Llibertat.

No es d'estranyar que els estudiants i els professors més conscients, decidits i responsables, **HO RECLAMIN.**

Angel Latorre analitza moltes altres qüestions que nosaltres passarem de llarg per aturar-nos davant d'un aspecte del llibre d'importància capital : el lligam Universitat - poble.

ANAR AL POBLE

L'estudiant universitari necessita una llibertat real no únicament dins de la Universitat, com estudiant, sinó en la seva activitat social.

Perquè aquesta llibertat sigui veritable cal que els altres la tinguin igualment.. L'activitat social de l'estudiant s'ha de moure, necessàriament entre el poble. Es en aquesta activitat que l'estudiant assoleix una formació cívica i, com diu Latorre, universal. L'estudiant ha d'interessar-se, forçosament, en allò que l'envolta no pas amb esperit paternalista, samarità, per « fer un favor » a la pobra gent. S'hi ha d'interessar sincerament, apassionadament perquè si no ho fa, la seva formació universitària, universal, serà teòrica. Li mancarà el moll.

L'estudiant — que el capitalisme vol despolititzar — haurà d'aprendre — sovint — a llegir un diari. S'haurà d'endinsar en la política perquè la política es la realitat quotidiana. L'estudiant s'hauria de lligar a aquesta realitat, en l'actualitat. Sense viure - la anirà a les palpentes, esdevindrà un pedant, un « despistat », un « savi somnia truites ». L'apoliticisme que se li vol inculcar es polític, perquè vol desarmar l'home contra allò que li fa mal : la política de les classes podrides i condemnades històricament.

L'esforç que fa el capitalisme per allunyar el jovent de « la realitat quotidiana », es colosal : cine, televisió, premsa, droga tot es poc per ensopir, enganyar, desesperar, desfer la voluntat de l'home d'avui.

No hi ha res que esgarrifi més al capitalisme modern que l'interés del jove — i més encara del jove instruit — per la realitat quotidiana perquè l'estudi d'aquesta realitat el portarà, inevitablement, a la conclusió de que cal millorar-la.

Un universitari al marge de la realitat quotidiana no pot ésser un autèntic universitari. La seva qualitat humana s'atrofiarà, la seva formació intel·lectual serà freda. La soletat l'envoltarà i el torturarà o, pitjor encara, el farà eina dòcil del capitalisme senil, instrument de projectes sinistres contra la humanitat.

L'estudiant — millor dit, els estudiants — han de crear els instruments per anar a la vida,, a la realitat quotidiana d'aquells que ho produeixen tot, d'aquells que — històricament — haurán de crear - ho tot : els treballadors. Haurán d'aprendre d'ells i els haurán d'ensenyar. Com ?

- Cercles culturals
- Grups culturals i artístics
- Conferències als barris obrers
- Excursions amb joves obrers
- Col·loquis
- Discussió de llibres a les biblioteques de barri o de fàbrica.
- Participació comuna en manifestacions i actes reivindicatius.

Si els estudiants ho volen, trobaran el camí per fondre's amb el que Blas de Otero anomenà : « La inmensa mayoría ».

CATALUNYA

El professor Latorre no ha pogut deixar aquest problema al tinter. El toca amb pinces, però el toca. Catalunya — com altres pobles d'Espanya amb característiques similars — necessita poguer ensenyar la llengua vernacle als seus fills nadius o adoptius. Això no ho diu el Sr. Latorre. La Universitat amb « particularitats nacionals » — com diu el senyor Latorre — és una realitat històrica.

Una Universitat concreta no pot avançar sense el primer instrument concret pel seu florir : la llengua vernacle. Tot un passat cultural hi es lligat. Tot un present en depen. Catalunya té plantejat el problema de la llengua com el primer problema cultural.

- Ensenyament primari en català.
- Ensenyament secundari en català.
- Premsa diària, ràdio i televisió en català : mitjà elemental d'ensenyament de la llengua entre el poble.
- Universitat catalana encara que, les necessitats d'avui, exigeixin l'ensenyament universitari bilingüe. El dret, però, no se li pot negar.

El llibre del professor Latorre no s'atura a Catalunya. Analitza, seguidament, qüestions tan actuals com l'educació en el marc del « Plan de Desarrollo » i ho fa amb esperit crític i constructiu.

Per acabar, Angel Latorre fa algunes consideracions interessants sobre l'estudiant 1964 (que no es del tot l'estudiant 1965) i sense adular-lo, mes aviat al contrari, li recorda que l'estudiant, per damunt de tot es Home.

Les consideracions del professor Latorre tenen un valor : Posen l'estudiant davant la seva responsabilitat ciutadana. La consciència d'aquesta responsabilitat impulsa moviments tan decisius en la vida d'un poble com el que ja avança a casa nostra.

Al nostre entendre, el llibre « UNIVERSIDAD Y SOCIEDAD » es una contribució a aquest impressionant moviment renovador universitari.

N. P.

DEFENSA DE LA PAU

« ...Les lliçons de la segona guerra mundial ensenyen als pobles en primer lloc a ésser vigilants respecte de les maquinacions agressives de l'imperialisme. No s'ha d'apaivagar als agressors, sinó desemmascarar i desbaratar llurs plans, replicar a llurs perilloses accions i enfortir les files de les forces antiimperialistes, aquestes són les importants tasques en la lluita pel manteniment i la consolidació de la pau... »

(Discurs de Leonida Brezhnev a una reunió a Moscó)

MES SOBRE

« ELS ALTRES CATALANS »

LLIBRE POLITIC

Havia començat a compaginar unes notes comentades, extretes ça i enllà del llibre de F. Cadel, quan rebo le No 4 de N.H. amb el comentari que hi dedica T.P. De bell antuvi se m'acudi abandonar la feina iniciada creient sincerament que ja s'hi diuen coses molt més substancials de les que jo m'avia plantejat en el borrador. Pensat més detingudament, i parlant amb companys d'aquestes coses de la vida catalana, m'ha semblat que, tal vegada, valdria la pena parlar-ne des d'aquest altre angle, o si voleu, en un sentit estrictament polític. Abans però, vull saludar amb T.P. l'enfocament d'un tema com aquest en la forma en que ha fa l'autor car massa sovint s'ha vingut tractant amb fis especulatiu, i carrincloneria.

A mi, personalment, m'ha semblat un nou testimoni del redreçament impetuós de tot allò que significa vida catalana. Afanyem-nos a aclarir que per vida catalana entenem la frètura de llibertat en tots els que poblen la terra de Catalunya, sense cap altra exclusió que la d'aquells, portin el nom i cognom que portin, que s'en excloguin per llur actitud antisocial i incívica.

El llibre est un doll d'anècdotes per tots els gustots. I com que gairebè sempre l'anècdota és fruit de la sabiduria popular, son molt poques, les que deixen indiferent el lector. No es la primera vegada que es fa un intent d'aquesta naturalesa, és a dir, de presentar amb expressions recollides al carrer, les relacions entre la població catalana local i l'immigrada. En la dècada del 30, l'escriptor austriac A. Sieberer també hi va dedicar un llibre. De tota manera, no és pas de l'anècdota en sí del que volia parlar en aquestes notes. Com a català, que no es voldria comptar entre **els uns i els altres**, ans bé, al centre mateix dels esdeveniments, he cregut útil recollir, subrallant-les, algunes idees polítiques interessants, o que almenys a mi m'ho semblen.

A alguns, els 25 anys de dictatura feixista els han fet oblidar, i altres no han tingut ocasió de saber-ho, l'estat de coses al país abans de la guerra. Els més estudiosos en cerquen explicació remonent en els arxius i biblioteques; uns altres, més modestament, pregunten als representants de la vella generació. Quan es pensen que ja s'han

fet una idea clara d'aquells temps, arriben a conclusions com la indicada per Cadel de que « ara tots fem de bens, una mica », Jo, francament, d'aquests tots n'exclouria els que d'una manera o altra (que són immensa -majoria) s'alcen indignats contra les injustícies i arbitrarietats del règim franquista i recolzen accions i protestes, com les de la primavera del 1951, com les vagues dels miners asturians, per no allargar més la relació. Veig com algú m'interromp, dient: « Oh, és que això no li haurien deixat dir ». Per això ho dic jo. Tampoc no li haurien deixat passar — i a tot aquell que llegeixi et llibre li vindrà a flor de llavis — que algunes de les reaccions catalanes podien ésser producte de provocacions com la de Galinsoga i el casernari Acedo. Altrament, em sembla molt lloable la franca simpatia expressada per l'autor envers les institucions democràtiques d'abans de la guerra i durant la guerra, existents a Catalunya. I la condescendència amb que justifica actituds, (no sempre justificables) entre gent de la meua generació. Per exemple: Que uns anaven i posaven aquells cartells, de sospitosa factura, prohibint parlar català? « Era una cosa esporàdica - diu - sense punt de comparació amb tot el que hi ha hagut altres vegades ». Es clar que en això hi ha molta part d'amarga veritat. Els anys de dictadura, la defensa del català i de les llibertats democràtiques, que al capdevall són una mateixa cosa, car no es poden concebre les unes sense les altres, ha costat anys de presó i àdhuc vides precioses. Val a dir que el règim ja no fa el que feia ni el que voldria, car « la gent va admetent, sense adonar-se'n la idea de la coexistència » diu l'autor, que per a escriure el seu llibre-reportatge ha estat durant força temps prenent el pols d'un important sector de l'opinió pública. Per afegir més concretament encara: « Aquells immigrants del cartell « Catalunya termina aquí; aquí empieza Murcia », s'han integrat tots, tornant-se àdhuc furibunds catalanistes. I amb això que els esdeveniments (entengui's l'establiment de la dictadura) no van ajudar-hi, ben a l'inrevés ». Això porta, al nostre entendre, el contrapès per part dels catalans, que en podria ésser la reacció catalana contra el ja esmentat insolent Galinsoga. Que jo sàpiga no es va produir el fenomen d'altres vegades culpant els « castellans » (i això es molt important, tenint compte que la població immigrada ha crescut extraordinària-

ment, i la manca total de mitjans informatius que ajudin la població a orientar-se), ben al contrari : la protesta s'enfilà directament contra un individu ; i si es van cremar munts de « Vanguardies » no fou pas perquè fossin escrites en castellà, sino per la incivilitat del seu director.

La idea de la unitat del poble de Catalunya, pel que sembla, preocupa molt a l'autor, que la considera una necessitat apremiant. Ho expressa sovint, i especialment amb aquella anècdota sobre el tema més en voga, el futbol : « En aquell simpàtic bar de Terrassa « Andalucía en Cataluña », un havia col·locat damunt d'unes figures ballant la sardana, un escut del « Real Madrid ». Un altre l'havia mig arrencat. Al mon hi ha de tot i per això anem com anem ». Hi haurà qui pensi que aquí l'autor s'ha passat de rosca, que sempre hi ha hagut partidaris del « Real Madrid » i del « F. C. Barcelona ». etc, Però, a mi em sembla que no hem pas d'interpretar - ho al peu de la lletra. I ningú podrà dubtar de que aquest « anem com anem », més que no pas al futbol es refereix als problemes que afecten directament a la vida de tot el poble treballador. No voldria pas atribuir a Candel un pensament que li fós aliè, però em sembla que aquí hi ha també expressada l'estima que l'autor té per les idees democràtiques ; gosaria dir més, que n'es un enamorat (i no solament perquè, com insinua, un ajuntament catalanista donava feina a gent treballadora sense mirar que fossin o no catalans, i un altre ajuntament que se les donava d'« espanyolista », acomiadava empleats i funcionaris « castellans »). Vegeu sinó amb quina intenció política recull aquella iniciativa de l'ajuntament presidit pel doctor Aiguadè sobre les escoles municipals. Aiguadè, alcalde de Barcelona, era un dirigent catalanista. L'elogi ens sembla oportú, més encara fet unes ratlles abans d'indicar amb justificada energia que « encara hi ha catalans poc conscients (jo diria que gens conscients) que tracten amb una certa agressivitat els immigrants dient « que han vingut a menjar-se el pa dels catalans ». Aquest retret as fa sovint en el llibre. I fa bé l'autor en subratllar - ho, perquè l'enfrontament entre catalans i no catalans es una de les armes més esgrimides per la reacció contra el poble. Com també es digne d'elogi l'insistència de l'autor al llarg de la narració en semblar l'esperit germanívol, fins a l'extrem, de vegades, que perdona coses desagradables. Vegeu sinó : « Quan el català deia al murcià que « no havia bufat mai cullera »... no era per retreure - li la misèria, sinó més aviat per obrir - li els braços i dir - li : Aquí estareu més bé ». Veritablement colpit per l'emoció us dic : ! gràcies, moltes gràcies, ciutadà Candel, en nom de molts catalans d'aquell temps, i tan de bò algun autor dels que no son « dels altres » sàpiga dir,

amb paraules igualment emotives, el mateix de les coses desagradables otorgades als murcians i germans d'altres indrets d'Espanya !

La personalitat de Catalunya que el franquisme ha intentat endebades desfigurar i àdhuc destruir, està present també en cada línia del reportage : « Catalunya seguirà essent Catalunya. Un esperit soterrat l'anima i la fa romandre impertorbable, si no del tot en la forma externa, sí completament en la seva essència íntima ». Com podem veure no escapa a l'autor el fracàs de la política franquista d'assimilació forçada. « Per a trastocar els valors essencials i interns d'un poble — dira per sortir de dubtes — hi ha alguna cosa més que el factor migratori. Alguna cosa més que ja s'ha intentat, encobertament. Però ni així ». Més clar, l'aigua. Aquí es podria afegir, sense por a equivocar - se, que aquest intent ha fracassat perquè els immigrants d'altres indrets d'Espanya i de tots els temps, s'han fos en tot moment amb el poble català, formant part indivisible d'aquest poble. Ja ho diu ben concretament l'autor : « A les classes proletàries els elements anticatalans no abunden gaire, s'en troben menys ». Aquesta diem-ne fusió de classe, que ha resistit que ve resistint, la prova de foc de la dictadura, és tan evident que fa dir a Candel, contra els autors d'aquella cavernícola versió de que « durant la guerra es van desbordar els mals instints de l'escòria dels murcians i caure en la rapinya », que « no podriem dir el que voldriem, i acabariem ficant - nos de peus a la galleda. Val més que ho deixem correr ». Però, no es facil deixar correr una cosa si realment la teniu ficada al cap. I és el que li devia passar a l'autor, quan una mica més avall arrodoneix el pensament amb aquests mots : « Hom pot sentir-se més aprop d'un francès o d'un iugoslau que d'un individu de La Corunya (o de Sabadell, afegiríem nosaltres). Punt i a una altra línia ». Ho ha dit, — com ha pogut, — però ho ha dit.

« Papá, háblame en catalán para que lo aprenda, porque yo soy catalana », li demana la seva filla, que també és una manera de subratllar la personalitat de la llengua i de la nació alhora. I l'autor que podria sortir del compromís encomanant a algun dels molts amics catalans aquesta missió pedagògica, prefereix donar - li un sentit més ampli, nacional, polític en una paraula. « Li será difícil d'aprendre la llengua de la seva terra, — diu —, perquè en l'ambient en que viu i creix no li donaran aquest ensenyament o per si de cas d'una manera molt migrada ». **L'ambient en que viu**, no cal haver llegit Ramon Llull per endevinar-ho, vol dir la dictadura, amb la intolerable discriminació de que fa objecte la llengua basca, gallega i catalana ; és la manca de democràcia i de llibertat. No volem pas dir que l'autor ho pensi o

no ho pensí, ho pugui dir o no ho pugui dir. De totes maneres, si la seva filla, els fills dels immigrants, per ésser més concrets, no poden aprendre el català, ja no passarà amb els que vindran. I vegeu com l'autor comparteix aquesta esperança : « Les circumstàncies actuals que han tocat de viure Catalunya fan que els nou vinguts no trobin el clima ni els lògics processos d'adaptació que abans trobaven. Els fills que vindran al món en condicions millors sí que s'adonaran que viuen a Catalunya. Però tot això es difícil d'explicar clarament ». D'explicar, havent de passar per la censura, vol dir l'autor. Ara que molt més complicat és aconseguir aquestes **millors** condicions, car no tothom ha adquirit plena consciència de la necessitat d'unir - se per a transformar els bons desitjos en pujants protestes. I mireu si n'est d'important això, que el nostre autor ha de dir : « Vivim uns temps dramàtics, que ho han fet volar tot. Caldrà trobar aquesta generació d'homes disposats a cremar - se completament embarcats en un esperit de renunciació i que sempre sorgeixen en les situacions més desesperades, si es vol fer alguna cosa en tots els aspectes ». Els catalans ; ¿ s'han d'alçar, com altres vegades ha conegut la història de Catalunya, per assolir la reconquesta dels seus drets ? ? Es això el que vol dir el narrador d'aquest capítol ? Penso que sí, amb aquesta altra afirmació també inconfundible de « val més qualsevol cosa que no l'apatia i la indiferència ».

Arrodonint la idea apuntada per l'autor sobre la personalitat de Catalunya adquirida en altres temps, hom no pot deixar d'afegir que aquella personalitat, (i tampoc aquí no pensem descobrir Amèrica) tant en el contingut econòmic, polític com cultural, se l'havia guanyat mitjançant l'esforç, el treball i l'acció de tota la seva població treballadora, entre la que s'havia fós ja una immigració de centenars de milers de persones d'una bona part de les altres terres ibèriques (i dic ibèriques perquè jo he conegut molts treballadors portuguesos, que ja parlaven un bon català).

« Entre els immigrants no hi ha una predisposició d'antipatia ni un odi preconcebut contra Catalunya, i de vegades ni tan sols una indiferència ». Malgrat tot l'autor ens ofereix alguns exemples, tot i fent constar, benèvolament, es clar, que es tracta de casos esporàdics de catalans que no oculten llur antipatia contra els immigrants i viceversa. En aquest capítol sí que, si no idealitza el català - català, almenys no se li diu el que es mereix. Ho intentarem dir nosaltres. Dels immigrants d'aquesta mena en diu que « de bona gana serien caciquets andalusos ». Ja es hora de donar un calificatiu als catalans que no poden veure als immigrants. I nosaltres, seguint el símil de l'autor, sabem, perquè en coneixem llur ànima de comte Arnau, que serien de bo-

na gana com el Sebastià de « Terra Baixa », ben amics dels senyorets andalusos, per allò de que llops amb llops mai no es mosseguen, El Candel dona un bon consell als catalans demanant - los prudència (en català diríem seny, el tan mal parat seny) quan tracten amb els immigrants, perquè — diu — pot fer ressucitar en el foraster aquelles ínfules d'invasor de quan es va acabar la guerra i que ara anaven **despareixent** ».

Els consells, sempre que venen de bons amics, son d'agrair. Aquí, però, ens sembla que l'autor ha pecat d'esquemàtic. Ja hem dit com considerem important el problema de la germanor, de la solidaritat, que ha de tenir una especial i permanent atenció a casa nostra ; per això no estarà de més puntualitzar que « L'esperit invasor » no ens el portaren els immigrants propiament dits, sinó la Dictadura, i encara que aquesta es manté, el seu esperit invasor, com algunes altres coses, ja no són ben bé iguals. Avui l'esperit invasor només el veiem en els medis oficials. I encara no en tots, sobre tot quan es tracta de centres oficials de barriada o poble.

Aquest comentari ja s'està allargant massa. Haurem de tallar i deixar moltes coses per una altra ocasió, Permeteu - me, però, dir encara uns mots sobre el capítol que fa referència a Andalusia, que posa la pell de gallina i fa comprendre, a tot aquell que no estigui predisposat a la sordària, « les terribles conseqüències que han obligat la gent d'Andalusia a emigrar ». Es sobretot gràfic el relat sobre aquell pou d'aigua inutilitzat pel propietari i per l'autoritat, que fa dir : « es veu que les entranyes de la terra mereixen més respecte que les dels homes ». I tan si el mereixen ! I no solament a Andalusia ! El capítol sobre els anomenats « xarnegos » es també dels que fan meditar. El comportament d'aquell metge català del Segur que declara « patriòticament » la seva preferència per un matrimoni català, mentre parla amb to pejoratiu dels immigrants que esperen a la cua del passadis, fa molt poc honor a Catalunya i a la humaníssima professió dels metges. Diríem més, no en fa gens a les nobles tradicions d'aquest sector de la intel·lectualitat catalana, que sempre s'ha distingit per la seva dedicatòria al poble treballador. I això d'aquest metge és molt més censurable si es té en comte les condicions sovint infrahumanes en que viuen la immensa majoria dels immigrants, o sigui que necessiten una major atenció per part dels que poden ajudar - los. Aquestes condicions que fan dir a l'autor : « Nosaltres opinem que és denigrant que els barris més rics de la ciutat. — puix que son els que allotgen la seva potent i poderosa indústria — siguin alhora els més pobres i miserables ». A la qual cosa est pot afegir que aquesta « poderosa indústria » no produiria cap benefici si no fós l'esforç i el treball d'aquests homes, catalans i no catalans, forjadors

de tots els béns de la societat ; d'aquests homes que formen la classe cridada a transformar la fesomia del món, que ja l'estan transformant en territoris immensos en viu prop d'un terç de la població del nostre planeta.

Entre el munt d'anècdotes i expressions recollides per l'autor m'ha semblat captar (si no és així que em perdoni) un esforç meritori per facilitar una entesa, un diàleg, entre catòlics i altres corrents ciutadanes. Com militant comunista no em podia passar desapercebut aquest esperit de reconciliació nacional. Per no estendre'ns més, citem la presència en el llibre d'un rector de barri « que no obliga els nens de l'escola a anar a missa », (com no s'els obligava en els anys de la República) ; o aquell altre sacerdot que en acabar un enterrament ha dit : « A los que creéis y a los que habeis venido por cariño y amistad hacia el muerto, gracias ». Aquest esperit tolerant que l'autor destaca en molts dels seus personatges, més reals que de novel·la fa dir a Candel : « Molts aspectes ja els confrontarem després, quan s'arregli tot això que ara cal arreglar ». Aquesta idea coincideix. — santa coincidència ! — amb la continuada invitació que anys ha

venen repetint els comunistes de « deixar de costat tot el que ens separi », en nom d'allò que també Candel assenyala : « aquella cosa essencial i que és que el poble espanyol (en el qual està immers el català) prengui consciència del seu moment ».

Llàstima que a les acaballes del llibre l'autor ens surti, no sabem si intencionadament, amb una idea tan confosa com la de que « desbordats els genuins catalans (que els genuins els haura de buscar amb un llum) per imperatiu de tipus econòmic, afeblits potser per un excés d'interès materialista, la majoria s'ha eximit no encarant - se, en la pràctica, amb els greus problemes político - socials que han sorgit a Catalunya ». Ningú no podrà negar que una minoria de Catalans no solament s'ha eximit, sinò que s'ha posat incondicionalment al servei de la dictadura : son els elements de l'oligarquia, els homes del capital monopolista, els que per dir - ho amb Candel « tenen més cura de les entranyes de la terra que no pas de les entranyes dels homes ». Però es tracta d'una minoria, d'un grapat de taurons, als que un dia o altre els arribarà l'hora de submergir-se en les aigües tèrboles, i de deixar els amplis oceans per a la lliure navegació dels pobles.

EL DRET AL DESCANS

« ...El dret a un merescut descans és cosa que interessa tant al propi treballador com a la societat en general. La usura extraordinària de forces físiques i mentals que els mètodes moderns de treball industrial comporten per l'obrer, ha estat posada de manifest pels especialistes en la matèria. La recuperació, mitjançant el descans anual, resulta indispensable en la mesura mínima d'un mes, en una o dues fraccions, tal i com s'està introduint en la major part de països estrangers.

(Del document de reivindicacions presentades per les Comissions Obreres de Barcelona)

DECLARACIO DEL COMITE EXECUTIU DEL PARTIT SOCIALISTA UNIFICAT DE CATALUNYA

Assisim en l'últim període a una vigorosa recrudescència de la lluita popular contra la dictadura. A Astúries, al País Basc, Madrid, Sevilla y altres zones d'Espanya es segueixen unes a altres les vagues y manifestacions obreres, les protestes dels estudiants, les accions antifranquistes d'altres capes del poble.

A Catalunya el moviment d'oposició a la dictadura adquireix també proporcions desconegudes fins ara. Barcelona, Terrassa, Montcada Badalona, Vilanova i Geltrú i altres ciutats industrials catalanes han estat últimament escenari d'importants vagues i altres manifestacions antifranquistes. Responent a la crida de les Comissions Obreres, milers de treballadors barcelonins manifestaren el 23 de Febrer i el 16 de Març davant la CNS per tal de reclamar el salari mínim vital, la llibertat dels membres de la Comissió Obrera detinguts, el dret de vaga i les llibertats democràtiques. A Terrassa, dues grans manifestacions populars, han dut fins a la Plaça de l'Ajuntament la protesta contra els acomiadaments, contra la carestia de la vida, contra la repressió, per treball per a tots i jornals que permetin viure. El propassat 26 de Març es produïen a Barcelona tres manifestacions antifranquistes, la primera als sindicats, la segona a la Universitat i la tercera davant el Bisbat. I aquest mateix dia estaven en vaga

els treballadors d'ELIZALDE i d'AISMALIBAR —dues de les més grans empreses de Catalunya— i la totalitat dels estudiants de la Universitat barcelonina que, durant dos mesos han dut a terme múltiples assemblees lliures, vagues i manifestacions.

La classe Obrera, que amb la seva lluita pacient i heròica ha fet possible que altres capes de la població s'incorporin al combat antifranquista és reafirma com la força dirigent, com el destacament d'avantguarda de la lluita popular. La combativitat dels miners asturians que han assaltat el local dels sindicats a Mieres; dels metal·lúrgics bascs que en els carrers de Sestao i de Baracaldo s'han batut amb la policia; dels treballadors de Madrid que el 7 d'Abril han arribat fins la porta de la CNS a despit de les barreres establertes per les forces d'ordre públic; dels obrers de l'Aismalibar de Montcada que duen ja un mes en vaga, estimula i orienta l'acció d'altres capes del poble, la qual adquireix també caràcter obert i generalitzat. Un exemple destacat d'això el trobem en la batalla en curs dels estudiants, en la qual participen totes les universitats espanyoles i la qual recolzen bona part dels professors universitaris i molts alumnes i mestres de les escoles professionals, els instituts de segona ensenyança i altres centres docents.

(1) UN PROGRAMA COMU DE L'OPOSICIO AL REGIM

El moviment d'oposició a la dictadura guanya terreny entre els intel·lectuals, entre els funcionaris i entre la burgesia no monopolista.

Recentment, 1.161 personalitats —entre les quals es compten nombrosos professors, escriptors, artistes, advocats, religiosos, estudiants, funcionaris, empresaris modestos i no pocs treballadors, enllaços sindicals i vocals jurats d'empresa— han subscrit un document adreçat a les autoritats i a l'opinió pública en el qual es solidaritzen amb les lluites dels obrers i dels estudiants. Els signataris, un terç dels quals són catalans, denuncien l'arbitrarietat de l'organització sindical franquista, que dona tots els avantatges als patrons i el caràcter de classe de la repressió, dirigida principalment contra els treballadors. El document acaba reclamant la llibertat d'associació, el dret de vaga, la llibertat d'informació i d'expressió i l'amnistia de totes les condemnes i

sancions imposades per motius polítics o socials.

La personalitat dels signataris, entre els quals es troben destacats representants de totes les corrents antifranquistes, des dels liberals més moderats als comunistes, confereix a aquest document el caràcter de programa comú de l'oposició al règim, que pot servir d'orientació per a una gran mobilització per les llibertats polítiques i constituir el punt de partida per a elaborar una alternativa democràtica a la situació present.

El creixement del moviment d'oposició es constata igualment en la incorporació a les seves files d'importants sectors catòlics, inclosos molts sacerdots i religiosos de diverses ordres. Aquest fet és particularment notable si es té en compte la tradició integrista de l'Església al nostre país i els suports amb que Franco compta entre la jerarquia espanyola i entre alguns cercles del Vaticà que —com es constata en el recent exili a Italia de Dom Aureli Maria Escarré— permeten al dictador estendre la repressió als religiosos que es situen al costat de poble.

(1) Es conserven els subtítols del text publicat per l'òrgan central del P.S.U.C. « Treball »

PER ARRENCAR NOVES CONQUESTES DEMOCRÀTIQUES

L'ascens del moviment de masses ha accentuat el desconcert entre les camarilles governants i ha assolit èxits parcials importants, tant en el terreny de les reivindicacions econòmiques com en el terreny polític. Els augments de jornals arrencats en algunes empreses; la imposició « de facto » de la vaga, de les assemblees lliures d'estudiants i de les Comissions Obreres; l'alliberament dels membres de la Comissió Obrera de Barcelona i altres antifranquistes detinguts en el darrer període; les declaracions dels ministres sobre la reforma de les estructures sindicals i sobre la « democratització » del règim, revelen que la dictadura es veu obligada a retrocedir davant l'empenta de la lluita popular. Seria, però, ingenu pensar que la dictadura procedeixi voluntàriament a cap forma de canvi positiu. Les concessions « verbals » dels jerarques tenen com a única finalitat sembrar il·lusions, frenar i descompondre el moviment de masses. Per això s'ha de rebutjar tota negociació amb els representants de la dictadura.

Per arrencar noves conquestes i obtenir avanços que obrin el pas a la democràcia és necessari seguir eixemplant i vigoritzant la lluita de les masses fins arribar a la vaga nacional. La coincidència en el darrer període de grans vagues i manifestacions d'obres i d'estudiants, el suport que aquestes accions han rebut i reben d'altres capes de la població, indiquen que s'avança cap a la vaga nacional.

DIALEG DE TOTES LES FORCES POLITIQUES

L'acceleració de la crisi de la dictadura i la maduració de les condicions per marxar cap a la vaga nacional, tradueixen la profunda necessitat que la gran majoria dels espanyols senten de millorar llurs condicions de vida, de que s'acabi la repressió de que hi ha hagut llibertat; de que es posi terme al monopoli del poder polític que l'oligarquia financera detenta des de fa 26 anys; de que pugui expressar-se la voluntat popular, de que cada classe o capa social tingui la possibilitat d'organitzar-se, defensar els seus drets i proposar les seves solucions als grans problemes als quals s'enfronten els pobles d'Espanya.

El PSU de Catalunya entén que aquesta situació exigeix que els líders dels partits i grups de l'oposició antifranquista i tots aquells que per una o altra causa representen sectors de l'opinió pública, iniciïn conversacions amb vistes a l'elaboració d'un pla d'acció comú encaminat a liquidar les formes feixistes de poder de la dictadura del capital monopolista i a establir un nou poder que sigui l'emanació de la voluntat popular.

El propassat mes de Març, el Comitè Executiu del P.C d'Espanya ha publicat una Declaració en la que es propugna el desenvolupament del diàleg entre totes les forces nacionals interessades en donar una solució satisfactoria a la crisi actual i que estiguin disposades a acceptar el lliure joc democràtic. El Comitè Executiu del P.S.U. de Catalunya invita els dirigents de tots els partits i grups de l'oposició catalana a recolzar la iniciativa del P.C. d'Espanya, a celebrar conversacions bilaterals o multilaterals per acordar un pla d'acció comú antifranquista a Catalunya i per redactar les propostes de caràcter general que devem presentar a la consideració de les forces polítiques d'oposició dels altres pobles d'Espanya.

Les forces polítiques catalanes deuen unir

Els comunistes concebem la vaga nacional com la confluència en un sol torrent de la vaga general política del proletariat amb altres accions voguistes dels estudiants, funcionaris, petits comerciants i industrials, camperols, etc..., i la manifestació al carrer de tot el poble exigint el fi de la dictadura i la instauració d'un règim democràtic. La vaga nacional hauria de comptar amb el recolze o la neutralitat de les forces armades i d'ordre públic, interessades com les altres forces nacionals en que l'inevitable trànsit de la dictadura a la democràcia es realitzi sense xocs sangonants.

El Comitè Executiu del PSU de Catalunya felicita a tots els comunistes, a tots els treballadors i antifranquistes catalans pels èxits assolits pel moviment de masses i els crida a prosseguir amb tenacitat el camí emprés, amb la seguretat de que llurs esforços han de veure coronats per la victòria més completa. Consolidar el moviment de les comissions obres en les empreses; crear un moviment equivalent al camp, als barris i als pobles; conquerir un sindicat d'estudiants independent i democràtic; multiplicar les vagues i accions de tot tipus en defensa de les reivindicacions econòmiques i polítiques de les masses populars, és la via més segura per arrencar noves concessions a la dictadura, preparar la vaga nacional i enderrocar els obstacles que s'oposen a la conquesta de la democràcia.

llurs esforços i participar activament en la recerca de l'entesa entre tota l'oposició espanyola, en l'elaboració de les mesures que facin possible la ràpida eliminació de la dictadura i l'obertura democràtica.

La passivitat o la indiferència que certs grups polítics mostren en aquest terreny constitueix en la pràctica una dimissió respecte d'un de llurs deures fonamentals. Perquè és evident que Catalunya solament pot desempallegarse de la dictadura i obtenir satisfacció a les seves aspiracions socials i nacionals a través de la lluita conjunta de tots els pobles d'Espanya per la democràcia.

Per altra banda, les aspiracions essencials del poble de Catalunya coincideixen plenament amb les dels altres pobles d'Espanya. sota el franquisme, els grans financers catalans s'han integrat plenament en les agrupacions monopolistes sorgides a l'entorn dels sis grans bancs anomenats « nacionals », completant llur fusió en el si de l'oligarquia única de tot Espanya. Aquesta oligarquia única es la beneficiària exclusiva del manteniment de la dictadura, de la qual es serveix per explotar i expoliar a les altres capes de la població espanyola. Alhora, la burgesia no monopolista, els camperols, els intel·lectuals i els treballadors de Catalunya són víctimes del poder omnímode d'aqueixa oligarquia única, de la qual formen part els oligarques catalans, en el mateix grau en que ho són també aquests grups socials en les altres terres d'Espanya. Es a dir; en els últims decennis s'han estrenyut els vincles de classe entre les diverses capes de la població de tots els pobles d'Espanya i s'ha destacat, amb més força que en el passat, que la lluita pel progrés econòmic-social, per les llibertats democràtiques i nacionals s'identifica amb la lluita de les masses populars de tot Espanya contra la dominació oligàrquica.

EL FUTUR DELS POBLES D'ESPANYA

El futur de Catalunya i dels altres pobles d'Espanya depèn de que és liquidat el poder polític de l'oligarquia i s'estableixi un nou poder democràtic basat en els treballadors, els pagesos, els intel·lectuals i la burgesia no monopolista. Com més democràtic sigui el futur Estat espanyol, més possibilitats tindrà Catalunya de veure satisfetes les seves aspiracions nacionals. I al revés; si el futur Estat espanyol no és l'instrument de poder d'una coalició de forces antifeudals i antimonopolistes, encapçalades per la classe obrera, les

forces oligàrquiques seguiran petjan els drets i llibertats nacionals del nostre poble.

Per això, els comunistes catalans entenem que l'interès de Catalunya obliga a les forces polítiques catalanes a buscar l'entesa amb les forces democràtiques dels altres pobles d'Espanya, en primer lloc amb el Partit Comunista d'Espanya que és el lluitador més conseqüent per un Estat democràtic que asseguri a Catalunya, Euzkadi i Galícia poder gaudir de llurs llibertats nacionals.

LES ASPIRACIONS DE LES MASSES POPULARS

El PSU considera que entre els punts a incloure en la proposta de programa mínim a presentar per les forces polítiques catalanes a les dels altres pobles d'Espanya, haurien de figurar el següents :

- Amnistia per als presos i exiliats polítics. Anul·lació de tot tipus de sancions per motius polítics socials. Fi de la repressió.
- Reconeixement de les Comissions Obres com a representació democràtica dels treballadors.
- Dret de vaga i llibertat sindical.
- Reconeixement del dret dels estudiants a crear un sindicat independent i democràtic.
- Llibertat de consciència, d'associació informació, paraula i premsa.
- Restabliment de les llibertats autonòmiques de Catalunya i Euzkadi. Concessió d'un Estatut autònom a Galícia.
- Convocatòria a una Assemblea Constituent, elegida per sufragi universal, d'acord amb el sistema de la representació proporcional, encarregada de determinar el règim futur. (En aquesta Assemblea els comunistes ens pronunciarem a favor d'una República democràtica que reconeixi la personalitat nacional de Catalunya, Euzkadi i Galícia, i el dret de llurs pobles a l'autodeterminació).

La lluita per aquestes reivindicacions polítiques, la consecució de les quals significaria la liquidació de les formes feixistes de poder i el ple restabliment de les llibertats democràtiques, és inseparable de la lluita per altres transformacions econòmic-socials que han de figurar també en el programa comú de les forces d'oposició. Entre aquestes, els comunistes catalans proposem incloure les següents :

- Salari mínim vital, amb escala mòbil, d'acord amb el cost de la vida. Escala professional de salaris. Setmana de 44 hores. Vacances pagades d'un mes. Revalorització de les pensions i seguros socials, ajustant-les als salaris

RECONeixEMENT DE LA PERSONALITAT NACIONAL DE CATALUNYA

La nostra proposta de que es restableixin les llibertats autonòmiques de Catalunya constitueix la fórmula més realista per donar solució a les aspiracions nacionals del nostre poble. L'Estatut assolit sota la República pot ésser el marc legal inicial per la recuperació de l'autonomia catalana i el punt de partida per l'elaboració d'un nou Estatut que respongui als desigs i necessitats presents de la majoria dels catalans.

El PSU entén que l'adopció d'aquest criteri per les forces polítiques catalanes d'oposició hauria de concretar-se en l'elaboració

reals. Igualtat de drets i d'oportunitats per a la dona. Ordenació i revalorització del sou dels funcionaris.

- Reforma agrària, que posi la terra en mans de qui la treballa i que faciliti als nous propietaris els mitjans necessaris per a cultivar-la individual o col·lectivament, segons la seva voluntat. Revalorització dels preus agrícoles al productor. Preus de sosteniment per els principals productes del camp, favorables als petits agricultors. Disminució dels impostos i ampliació del crèdit agrícola per als camperols pobres i mitjans.
- Nacionalització de la banca i dels grans monopolis. Protecció a les empreses no monopolistes. Utilització de les empreses públiques en benefici de l'expansió econòmica del país. Reforma tributària establiment d'un nou sistema fiscal basat en un impost progressiu sobre els beneficis i les herències.
- Reforma universitària i del sistema d'ensenyança, d'acord amb les necessitats del país.
- Política exterior de neutralitat, de no participació en blocs militars, favorable a la pau i al desarmament i a les relacions amistoses amb tots els països.

A judici nostre, aquests punts condensen les aspiracions més sentides de les masses populars i les transformacions que poden permetre a Espanya convertir-se en un país pròsper i avançat. Els comunistes catalans som conscients de que totes aquestes transformacions no podran realitzar-se de cop, que serà necessari dur-les a terme de manera escalonada. Comprenem així mateix que altres forces polítiques poden estar en contra d'algunes de les nostres propostes o formular-ne d'altres no assenyalades per nosaltres. El PSU està disposat a discutir totes les opinions amb el propòsit decidit d'arribar a acords o coincidències que permetin tornar la paraula al poble.

d'un programa d'acció comú en el que, a més dels punts generals exposats més amunt, hi fossin inclosos els següents:

- 1) Constitució d'un Consell Provisional de la Generalitat de Catalunya, representatiu de tots els sectors del poble, investit dels poders assenyalats en l'Estatut.
- 2) Elecció, per sufragi universal i sistema proporcional, d'un parlament Català que designaria el President de la Generalitat i el Consell Executiu i elaboraria un nou Projecte d'Estatut, el

qual seria soltmes al referendum del poble de Catalunya i a l'aprovació de les Corts Constituents.

L'Estatut de 1932 concedia al Govern autònom amplis poders en el terreny de l'administració local, l'hisenda, l'ensenyança, l'ordre públic, la judicatura, la informació i el règim de premsa. La restitució d'aquests po-

ders a un Consell Provisional de Generalitat autènticament popular i representatiu, coincidint amb l'obertura d'un període constituent a tot Espanya, obriria les possibilitats per a perfeccionar les formes de govern autònom i per assolir que en la nova Constitució espanyola fós inscrit el reconeixement de la personalitat nacional de Catalunya i el dret del seu poble a l'autodeterminació.

UNITAT DE TOTS ELS POBLES D'ESPANYA

La defensa del dret dels pobles a l'autodeterminació és un principi inamovible de la política dels comunistes. El Partit Comunista d'Espanya té inscrit en el seu Programa el reconeixement d'aquest dret per als pobles de Catalunya, Euzkadi i Galícia, dret que de'ensa activament des del seu naixement. Per la seva part, el PSU de Catalunya inclou la defensa d'aquest dret entre els seus objectius fonamentals, i tota la seva lluita, tota la seva activitat pràctica tendeixen a fer factible que el poble de Catalunya pugui decidir lliurement el seu propi destí.

Al mateix temps, els comunistes catalans considerem que l'interès del poble de Catalunya està en el manteniment de la seva unitat amb els altres pobles d'Espanya en el marc d'un Estat multinacional, que salvaguardi a l'ensem l'autonomia de las nacions catalana, basca i gallega i els interessos comuns de tots les pobles espanyols. El PSU declara que el dia en que el poble de Catalunya pugui fer ús del dret d'autodeterminació, els comunistes catalans el cridarem a recolzar una fórmula que, garantint l'autogovern, assegurí també el manteniment de la unitat de tots els pobles d'Espanya en un Estat multinacional.

El PSU es felicita de que aquesta fórmula

la defensin també altres partits i grups polítics catalans inclosos els grups catòlics que segueixen a l'Abat de Montserrat, les declaracions del qual al periòdic francès LE MONDE coincideixen en alló que és essencial amb les posicions del PSU respecte de la qüestió nacional.

El PSU saluda els progressos registrats últimament en la col·laboració entre creients i ateu, entre els antifranquistes de totes les tendències polítiques i ideològiques que s'afanyen junts en les comissions obreres, en les assemblees lliures d'estudiants, en les activitats culturals de signe democràtic, en l'acció per l'amnistia, en les vagues i manifestacions antifranquistes. Els comunistes catalans considerem que el diàleg i l'acord que proposem entre els partits i personalitats representatives de l'oposició és necessari —sobretot— per desenvolupar encara més aquesta acció unida a la base, per consolidar i multiplicar els òrgans unitaris de direcció de les masses en els llocs de treball i d'estudi, en barris i pobles, amb visió a desencadenar les grans accions de masses que faran possible la vaga nacional i la conquesta de la democràcia.

EL COMITE EXECUTIU
DEL PARTIT SOCIALISTA UNIFICAT
DE CATALUNYA

Abril del 1965.

MANIFEST DE LA 1ª REUNIO COORDINADORA NACIONAL D'ESTUDIANTS

(La reunió tingué lloc a Barcelona els dies 22 i 23 de març, amb assistència de catorze representants de Barcelona, Bilbao, Madrid, Salamanca, València, Oviedo, Saragossa i Valladolid).

— El SEU, entitat no representativa, amb un caràcter clar d'instrument polític d'uns interessos, deficient en el seu funcionament, obligatori i rebutjat a les organitzacions sindicals internacionals, no és un sindicat.

— En un procés de presa de consciència d'aquesta dada, els estudiants han adoptat una postura comú de no reconeixement d'aquest organisme.

— Davant dels esdeveniments i llurs conseqüències, les autoritats acadèmiques i governatives han adoptat una postura de repressió de doble signe :

1er) Qualificant erròniament de postura política les justes pretensions dels estudiants (de caire merament sindical), es prenen mesures de repressió concretades en expedients acadèmics, detencions, multes i violència física, negant-se a cap diàleg.

2on) Considerant ineficaces les mesures

anteriors, han pretès una falsa reestructuració, mitjantçant la promesa d'una Llei de Bases, per a la qual només s'han tingut en compte les propostes del SEU, que des de fa temps havia mort pels estudiants, desdenyant així les opinions d'aquests a través de llurs veritables representants.

— Davant d'aquesta actitud i defraudats novament per aquesta maniobra que pretén ofegar les nostres aspiracions, en un moment en que esperavem confiats la solució definitiva dels nostres problemes sindicals, nosaltres, representants electes dels estudiants, hem sentit la necessitat de fer conèixer a l'opinió pública les solucions que propugnem i la definitiva alternativa nacional de solució de les nostres reivindicacions. Aquesta alternativa és concretada en les bases adjuntes i en un pla d'acció coordinada a escala nacional.

— Per a tot això, representants electes que no reconeixen el SEU dels Districtes Universitaris de Barcelona, Bilbao, Madrid, Salamanca, València, Oviedo, Valladolid i Saragossa, ens hem reunit a Bar-

celona els dies 22 i 23 de març del 1965 i, puix que els interessos dels estudiants són comuns, amb diferències de matís i presentació, fem una crida a la solidaritat a tots els estudiants que no han pogut ésser representats en aquesta reunió, amb les conclusions aprovades.

DECLARACIO DE PRINCIPIS

La Universitat, com a institució social, està condicionada per unes determinants socials-econòmiques-polítiques, però, a la vegada, influeix en aquesta societat que l'envolta. Per tal motiu, ha de crear-se un medi adient a la forma de vida col·lectiva d'avui que, facilitant la seva plenitud tant professional com social, la posi en condicions d'assumir el paper històric d'integració en aquesta societat.

Aquest medi és el Sindicat d'Estudiants, les finalitats del qual són :

a) Defensa dels drets de l'estudiant i possibilitat del compliment dels seus deures.

b) Promoure la presa de consciència de l'estudiant d'aquests deures i drets.

Considerem drets i deures de l'estudiant :

1) Unes condicions òptimes en l'ensenyança, conformes a les necessitats veritables del país i a l'altura del procés científic i desenrotllament pedagògic.

2) En tant que intel·lectual li correspon, de manera primordial, la recerca de la VERITAT i de la LLIBERTAT com a condició essencial d'aquesta recerca.

CONDICIONS BASIQUES

PER A L'ESTRUCTURA

DEL SINDICAT D'ESTUDIANTS

I) .— Haurà d'ésser democràtic, entenent per tal cosa l'electivitat de tots els seus membres en tots i cadascun dels nivells de l'organització.

II) .— Com a conseqüència d'aquest caràcter democràtic, els estudiants, i ningú més que ells, deuran estructurar i renovar en qualsevol moment llur propi sindicat, elegir, exigir responsabilitat i demetre als seus representants.

III) .— El Sindicat serà únic, donades les circumstàncies actuals, però no obligatori.

IV) .— Haurà d'ésser autònom, es a dir, independent i lliure de tota autoritat, tant acadèmica com política.

V) .— Com a recursos, el sindicat dis-

posarà de les quotes dels seus membres, junt amb les subvencions estatals que administrarà en la seva totalitat.

VI) .— Els estudiants deuen participar a través de llurs representants sindicals, en els organismes rectors i consultius de la Universitat així com en els poders públics que estiguin relacionats de qualsevulla forma amb els estudiants.

VII) .— El sindicat haurà de tenir els mitjans adequats per a expressar-se en tot moment de manera lliure (mitjançant premsa lliure etc.).

VIII) .— El sindicat tindrà dret a la vaga esgotats els mitjans normals per a la defensa dels interessos dels seus membres (així com al tipus de protesta que cregui convenient, tenint en compte les llimitacions imposades pel bé comú).

IX) .— El sindicat així descrit està en la línia dels sindicats democràtics dels estudiants de tot el món i de les organitzacions internacionals CIE i UIE, en les quals creiem indispensable la nostra representació.

(Seguidament el manifest entra a detallar les línies de l'estructuració del sindicat en el pla de Districte i en el pla nacional, detallant-ne els òrgans i comissions que l'hauran de constituir, per passar seguidament a formular un pla d'acció a escala nacional en el qual s'assenyala la creació d'organismes de relació a escala nacional i internacional, l'estructuració dels Districtes d'acord amb les línies acordades, la recabació de quotes, publicació de butlletins, etc. etc., per acabar, finalment, amb el següent).

COMPROMIS DE SOLIDARITAT

— Cap Districte no acceptarà una nova estructura del sindicat que no sigui la que els estudiants proposem.

— Davant qualsevulla mesura repressiva presa contra qualsevol Centre d'un Districte, aquest es sentirà totalment afectat.

— Davant qualsevulla mesura repressiva presa contra qualsevol Districte, es sentiran tots els altres afectats.

ACORDS DE LA 2e REUNIO COORDINADORA NACIONAL D'ESTUDIANTS

(La reunió tingué lloc a Madrid els dies 4 i 5 de març, amb assistència dels representants dels districtes de Barcelona, Bilbao, Madrid, Salamanca, Santiago de Compostela, Saragossa, Oviedo, Valencia i Valladolid).

COMISSIÓ PRIMERA

DECLARACIÓ SOBRE EL DECRET

L'aparició el 7 d'abril del 1965 en el B.O.E. del text del Decret pel qual són re-

gulades les associacions professionals d'estudiants, planteja la necessitat de que nosaltres, representants electes dels Districtes reunits en la IIa Reunió Coordinadora Nacional d'Estudiants, prenguem una posició clara davant d'ell.

En primer lloc afirmem que, contràriament a allò que s'ha divulgat per la propaganda oficial, aquest Decret no és fruit de les peticions del SEU, ja periclitat,

sinó de l'acció unida i solidària dels estudiants espanyols.

El Govern transigí davant la lluita reivindicativa dels universitaris de tot Espanya, veient-se obligat a publicar el Decret, a despit d'haver, l'Excel·lentíssim Senyor Ministre d'Informació i Turisme, afirmat pocs dies abans ; « El Govern no cedirà davant de pressions ».

Questió prèvia a l'anàlisi del Decret és assenyalar el seu vici d'origen : en la seva elaboració no han intervingut directament els representants sindicals electes dels estudiants, i correspon a ells sentar les bases i reglamentar el nou sindicat per a que, d'acord amb aquestes bases, el Govern dicti les lleis necessàries per al seu compliment.

En resposta a les reivindicacions dels estudiants, el Decret estableix que per l'exercici dels drets i deures dels estudiants es constituiran les Associacions que en el seu conjunt integren el SEU, organisme rebutjat pels estudiants.

Baixant a l'estudi del contingut del al·ludit Decret, descobrirem un desconeixement total de les nostres peticions i de la funció de la Universitat.

1) El Decret intenta fer de l'universitari un robot acadèmic estrany a la societat en la qual es troba i per a la qual es forma. Restringeix l'acció de l'universitari a un mera i reduïdíssima activitat acadèmica, d'espatlles a una preocupació pels problemes socials i culturals que veu al seu entorn, quan és precisament aquesta preocupació la que defineix un autèntic esperit universitari.

2) Front al desitg dels estudiants d'un nou sindicat, el Decret només ofereix unes associacions de professionalització d'interessos integrades en el vell SEU.

3) El Decret tampoc accepta les característiques de llibertat que tot sindicat autènticament democràtic ha de posseir doncs aquesta llibertat, xoca amb allò que s'ha exposat respecte de :

— El seu origen.

— Imposició d'una Comissaria.

— La seva organització interna, doncs en la disposició addicional es concedeix als ministeris el poder d'elaborar les reglamentacions oportunes.

— Finalment, l'obligatorietat del mateix atempta contra els drets humans exposats en la Declaració de la ONU en el seu article 20, apartat 2, que diu : « Ningú no podrà ésser obligat a pertanyer a una associació ».

4) El nou Decret intenta instituir mètodes de control dirigits a coartar l'autonomia sindical demanada pels estudiants :

— Sosté en l'article 1er : « ...La referida associació és part integrant de la corresponent corporació acadèmica a la disciplina de la qual es sotmet » amb la qual cosa l'autoritat acadèmica podria intervindre en assum-

tes purament sindicals que cauen fora de la seva jurisdicció.

— L'autonomia sindical queda restringida per una politització unilateral (article 7), i la creació de la Comissaria pel SEU, amb mitjans financers del propi Estat, deixa els òrgans electes a mercè d'aquella i de la seva orientació política concreta. « Sembla convenient crear una Comissaria dintre de l'acció del Movimiento... » (preàmbul).

5) Amb tot i que el Decret concedeix l'electivitat a tots els nivells, això no fa que el sindicat sigui autènticament representatiu i democràtic, puix que els representants sindicals no gaudeixen de veritables poders de GESTIO.

« Aquest instruments representatius tenen el caràcter d'EXPRESSIO dels interessos acadèmics... ».

Per tot allò exposat anteriorment :

1. — REBUTGEM EL DECRET.

2. — NO ACCEPTEM CAP REGULACIÓ EN LA QUE NO HAGIM INTERVINGUT DIRECTAMENT.

3. — RATIFIQUEM LA NOSTRA DISPOSICIÓ AL DIALEG OFICIAL I NO OFICIÓS, ÚNIC MITJA PER A RESOL-DRE ELS PROBLEMES DE LA UNIVER-SITAT.

COMISSIÓ 2a

PERSPECTIVES D'ACCIÓ

Tenim consciència de les estructures que els estudiants hem conquistat amb la lluita per aconseguir un veritable sindicat :

— Hem aconseguit unes CAMBRES o ASSEMBLEES DE CENTRES independents del Sindicat oficial, en separar-nos d'aquest i no reconèixer jerarquies imposades ni la seva organització.

— Hem aconseguit unir aquests Centres independents en ASSEMBLEES DE DISTRICTE o INTERCENTRES, també independents.

— Hem aconseguit unir aquestes Assemblees de Districte en dues REUNIONS NACIONALS COORDINADORES i preparatòries del Primer Congrés Nacional d'Estudiants.

La nostra lluita ha de plantejar-se, doncs, sobre aquesta base. Els estudiants tenen ja unes estructures que són seves, que, essent totalment autònomes, defensen llurs interessos. Des d'aquestes estructures ja creades, fent-nos forts en elles, consolidant-les, els estudiants plantegen llurs reivindicacions.

Està clar que el cadàver del SEU no pot servir-nos per a edificar damunt d'ell un nou Sindicat ; és impossible una evolució d'un Sindicat que està mort. Seria necessari començar des de zero. Però

no cal començar del no-res, sinó des d'allà on els estudiants lliurement han arribat, des de les estructures que nosaltres hem creat.

(Seguidament aquesta Comissió proposa tota una sèrie de mesures d'organització i d'informació; proposa trametre a la premsa els acords de la IIa R.C.N., elevar-los al Govern i als Rectors de tots els Districtes universitaris, així com elevar una protesta al Ministre de la Informació

per les falses informacions difoses. Un punt final de la Comissió 2a demana la solidaritat de tots els Districtes amb aquells que han estat sancionats econòmicament.

La Comissió 3a tracta de la Comissió permanent del Congrés Nacional d'Estudiants, que acaba de crear-se, definint-ne competència, òrgans, atribucions, etc. Pel seu caràcter tècnic no la reproduïm aquí).

CARTA DE 1.161 INTEL.LECTUALS AL MINISTRE D'INFORMACIÓ I TURISME

Durant els darrers mesos, la consciència civil en el camp de la Producció i a la Universitat ha hagut de manifestar-se en la via pública per no trobar altre conducte legal per a expressar-se. En nombroses ciutats espanyoles s'han desenrotllat vagues i manifestacions davant la seu dels Sindicats. Igualment en diverses universitats espanyoles es produeixen múltiples conflictes i enfrontaments entre els estudiants i el Sindicat Oficial Obligatori, havent decidit separar-se del SEU un conjunt de Cambres de Facultats i Escoles Especials.

Es indubtable que la solució adient a aquests problemes no està en les mesures preses contra una sèrie d'estudiants i treballadors sotmetent-los a expedients acadèmics o a acomiadaments a les fàbriques, a l'ensens que es dona pas a una repressió que, culminant en els tribunals especials, manté obert un portell, des de fa vint-i-cinc anys, que devem declarar ja tancat.

Davant d'aquests fets, els qui subscriuim aquest document, treballadors de la producció, professors, artistes, escriptors, professionals i estudiants, ens adrecem a les autoritats i a l'opinió pública conscients de que amb el nostre silenci ens fariem còmplices, al mateix temps que víctimes, dels veritables culpables.

Es permet als patrons d'associar-se per a coordinar una política contra els interessos de la classe obrera, política que ofega qualsevulla reivindicació individual. Tocant a les reivindicacions col·lectives, aquest sector de la vida espanyola minoritari i dominant, recolzant-se en la legislació laboral sobre conflictes col·lectius té les mans lliures, per exemple, per acomiadar els treballadors de manera arbitrària, com ha succeït a Astúries, Biscaia, i darrerament a Madrid, sense que els treballadors tinguin cap possibilitat per a defensar-se, doncs, en general, no els són donats a conèixer amb exactitud els càrrecs que se'ls imputen fins el moment de celebrar-se la vista del judici.

Per allò que es refereix concretament a la vida intel·lectual i a la informació, el problema de la censura segueix vivint — malgrat les promeses de lliberalitza-

ció — i continua éssent un obstacle la lliure expressió del pensament tal i com ho exigeixen les circumstàncies històriques que travessem.

Es necessari, al nostre entendre, que la vida espanyola es transformi de manera radical de cara a un pervindre que es presenta en aquests moments difícil i inquietant, amb possibles agravacions com ho demostra el curs dels actuals conflictes, vagues i manifestacions al carrer, que són signes alarmants, i serioses advertències que ens obliguen a proposar com a mesures elementals i urgents:

1. — La llibertat d'associació i molt especialment la llibertat sindical, plantejada avui com a problema candent tant en el camp obrer com en l'universitari.
2. — El dret de vaga.
3. — La llibertat d'informació i expressió.
4. — La llibertat per aquelles persones que sofreixen condemna pels fets mencionats, el reingrés a llurs llocs de treball de tots els acomiadats i la rehabilitació de tots els estudiants expedientats, així com la cancel·lació de qualsevol tipus de responsabilitat per fets que tingueren lloc durant la nostra guerra civil.

En l'ànim de tots nosaltres està la convicció de que amb el present document contribuïm al necessari progrés de la societat espanyola, oferint potser una perspectiva feconda des de la qual els medis responsables de la Nació poden procedir a la necessària renovació de les condicions avui imperants. Una visió ponderada i de comprensió per part del Govern oposant-se a la reiteració de passades deformacions i tergiversacions d'actituds que poguessin considerar-se anàlogues a la present, seria segurament valorada per l'opinió pública com un signe autènticament alenador.

Signen aquest document, entre altres: Manuel Gimenez Fernandez, Catedràtic (Sevilla). — Manuel Aguilar Navarro, Ca-

tedràtic (Madrid). — *José Luis Arangu-
ren*, Catedràtic (Madrid). — *Pedro Lain
Entralgo*, Catedràtic (Madrid). — *Ricardo
Aguilera*, Editor (Madrid). — *Enrique
Tierno Galvan*, Catedràtic (Madrid) etc..
etc.. Segueixen 1.161 signatures en el do-
cument original, i posteriorment unes
cinc-cents més d'altres personalitats, es-
tudiants i obrers que afegiren llur
adhesió.

Unes cinc-cents signatures de les que
figuren en el document original correspon-
nen a intel·lectuals, artistes, professionals,
estudiants, etc.. de Barcelona, entre les
quals figuren : *Josep Maria Vallverdú*, Ca-
tedràtic i poeta. — *Carles Seco*, Catedràtic.
— *Guillermina Motta*, Cantant. —
Jordi Maluquer, Escriptor. — *Josep Ma-
ria Piñol*, President de « Franciscalia ». —
Raurell, Frare Caputxí. — *Miquel Junca-
della*, President Diocesà d'Acció Catòlica.
— *Consolació Mascareña*, Pax Christi. —
X. Casas, Secretari « Franciscalia ». —
Josep Montserrat, Presbiter. — *Jordi Lli-
mona*, Frare Caputxí. — *Josep Dalmau*,
Rector de Gallifa. — *Josep Selma*, Pax

Christi. — *Joan Triadú*, Escriptor. — *Da-
niel de Gelida*, OFMCAP, Frare Caputxí. —
P. Alvar Maduell, OFMCAP, Frare Ca-
putxí. — *Agusti de Semir*, Advocat. —
Francesc Vallverdú, Escriptor. — *Ràfols
Casamada*, Pintor. — *Maria Girona*, Pin-
tora. — *Gabriel Ferreter*, Escriptor. —
Salvador Clotas, Escriptor. — *Guinovart*
Pintor. — *Carles Barral*, Poeta. — *Pere
Portabella*, Productor de Cine. — *Josep
Agusti Goytisolo*, Poeta. — *Antoni Tàpies*,
Pintor. — *Lluís Romero*, Escriptor. —
Lluís Goytisolo, Escriptor. — *Joan Oliver*
Poeta. — *Joaquim Horta*, Poeta. — *Bros-
sa*, Escriptor. — *Frederic Roda*, Secre-
tari Pax Cristi. — *Manuel Sacristán Lu-
zón*, Catedràtic. — *Llúcia Recto*, Présiden-
ta Consell Diocesà d'Acció Catòlica. —
Juli Morera, President JOC. — *Pare Jordi
Beltran*, Presbiter, Consiliari Diocesà JOC.
— *Salvador Cabré*, Presbiter. — *Lluís Ga-
rreta*, Presbiter. — *Ricard Pedrals*, Pres-
biter. — *Frederic Bassó*, Presbiter, etc..
etc.. Segueixen les signatures, com s'ha
dit, fins a un total de més de cinc-cents
de personalitats radicades a Barcelona.

CARTA DE 168 INTEL·LECTUALS CATALANS AL RECTOR DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

Magnífic i Excel·lentíssim Senyor Rec-
tor de la Universitat de Barcelona :

Els sotasignants, intel·lectuals que sen-
ten una viva preocupació pels problemes
que afecten a la nostra Universitat i, en
general, per tots els aspectes de la vida
del país, assabentats de les peticions dels
estudiants i dels professors, així com de
l'acord de la Junta de Govern de data 3
de març darrer, desitgem de fer constar
el nostre parer en aquests problemes i us
preguem de donar el curs legal escaient
a les següents manifestacions :

— Que ens solidaritzem amb les justes
peticions de reforma universitària formu-
lades pels professors i pels estudiants, es-
pecialment en allò que concerneix a la
llibertat i representativitat de llurs orga-
nitzacions sindicals, la qual reforma no
és sinó un aspecte d'una necessària rees-
tructuració més àmplia, és a dir, el re-
coneixement de tots els sectors de la lli-
bertat sindical i d'associació.

— Que cal tenir present que aquests
problemes tenen a Catalunya un caràcter
particular derivats de les característiques
culturals pròpies del nostre poble, les
quals han d'ésser tingudes en compte en
reestructurar la Universitat catalana.

— Que aquesta preocupació legítima
pels problemes propis no ens inhi-
beix, ans al contrari ens solidaritza de la ma-

nera més total i genuïna amb les reivindi-
cacions de totes les Universitats espanyo-
les, i d'una manera molt específica, amb
l'actitud dels professors de la Universitat
de Madrid sotmesos a expedient, el sobre-
seïment del qual, formalment demanem.

— Que la mateixa preocupació per uns
problemes d'estricta justícia ens obliga a
solidaritzar-nos amb les peticions de la
classe obrera, recentment posades de ma-
nifest davant les delegacions sindicals a
Barcelona, a Madrid i a d'altres ciutats,
i a demanar, així mateix, el sobreseïment
dels procediments incoats a alguns tre-
balladors i la llibertat d'aquells que esti-
guin detinguts, ja que considerem que,
actualment, les vies legals son insuficients
per expressar la totalitat de llurs reivin-
dicacions.

I finalment, que protestem per la de-
formació i les omissions en la informa-
ció dels esdeveniments per part de la
premsa espanyola.

Barcelona, 10 de març del 1965.

●

Figuren en aquest document les signa-
tures de J.M. Castellet - J. Triadú - Ma-
nuel de Pedrolo - Jordi Carbonell - Guino-
var, pintor - Maria Antònia Pelauzi, llicen-
ciada en Lletres - Santiago Ferrer, diplo-
mat Químic - Maria Aurelia Campmany,

Llicenciada en Filosofia i Lletres, entre altres. Segueixen les signatures de disset sacerdots (entre els quals el Pare Basili de Rubí, i Mossen Josep Dalmau de Gallifa), una vintena d'artistes (entre els quals Antoni Tàpies, Francesc Todó i el compositor Mestres Quadreny), cinquanta cins escriptors i gent de lletres (entre els quals el Dr. Jordi Rubió i Balaguer, President de l'Institut d'Estudis Catalans, Salvador Espriu, Marià Manent, Maurici

Serrahima i el Premi Nadal Lluís Rome-ro) ; 26 advocats (entre els quals el Dr. Agustí de Semir, ex-Professor de la Universitat, J. Roca Caball, Josep Benet, i J. Solé Barberà) ; vint-i-sis metges, quinze científics i tècnics, i altres intel·lectuals.

El dia 16 de Març, aquesta carta ha estat entregada al Rector de la Universitat de Barcelona, signada per 168 intel·lectuals catalans.

RESOLUCIONS DE LA CONFERENCIA CONTRA LA REPRESSIO FRANQUISTA. LONDRES, MARÇ 1965

El 28 de març, delegacions d'onze països d'Europa Occidental — Anglaterra, Itàlia, França, Bèlgica, Suïssa, Luxemburg, Holanda, Finlàndia, Suècia, Dinamarca i Grècia — es reuniren a Londres en una Conferència contra

la Repressió Franquista. Heus aquí el text de les tres resolucions adoptades a l'unanimitat per la Conferència, i el de la resolució presa pels delegats sindicals que hi assistiren.

Aquesta CONFERENCIA CONTRA LA REPRESSIO A ESPANYA, celebrada a Londres el 28 de Març del 1965, representativa d'homes i dones de països d'Europa Occidental havent rebut evidència de que, malgrat ésser el Govern del General Franco membre de les Nacions Unides i estar adherit a la Declaració Universal dels Drets de l'Home, viola persistentment aquesta Declaració no solament en els seus termes sinó en el seu esperit :

- DEPLORA el fet de que ciutadans espanyols siguin objecte de persecució, tortura i empresonament per intentar exercir llibertats elementals. Aquesta Conferència ha estat especialment conmovuda pel fet;
- de que obrers, estudiants i intel·lectuals tinguin prohibit organitzar-se en associacions de llur lliure elecció;
- de que els obrers no puguin exercir llurs drets sindicals ;

Aquesta CONFERENCIA CONTRA LA REPRESSIO A ESPANYA, celebrada a Londres el 28 de Març del 1965, conscient de la gravetat de la situació a les Universitats Espanyoles i de la intensificació de la repressió contra estudiants i professors espanyols en lluita per sindicats lliures d'estudiants i la transformació democràtica de l'educació;

- CONDEMNA la brutalitat exercida per la policia en la supressió de les manifestacions pacífiques que, pels estudiants i professors, així com pels treballadors, segueixen éssent l'únic conducte per fer-se escoltar;
- PROTESTA contra el tancament de Facultats, la suspensió, detenció i empresonament d'estudiants i professors, la

Aquesta CONFERENCIA CONTRA LA REPRESSIO A ESPANYA celebrada a Londres el 28 de Març del 1965, expressa la seva admiració i gratitud envers els advocats defensors espanyols que, recolzats per una opinió pública incensament activa, sota condicions materials

- de que professors i estudiants es vegin i de que a escriptors i artistes s'els privats de la llibertat acadèmica, negui la llibertat d'expressió.
- EXPRESSA la seva solidaritat amb tots els que sofreixen privació de drets humans i persecució política, exili o presó i.
- EXIGEIX que siguin restituits a tots els ciutadans espanyols els drets democràtics de llibertat de reunió i associació, informació, opinió i culte, i que tots els empresonats per llurs accions polítiques o llurs creències siguin alliberats.
- INVITA a les organitzacions sindicals, polítiques, religioses i filosòfiques a intervenir amb llurs governs per a formar sòlides representacions davant les autoritats espanyoles a fi i efecte de que alliberi tots els presos polítics i restableixi els drets humans.

persecució policíaca sense escrúpols dirigida contra les Universitats d'Espanya i la creació d'expedients policíacs a tots els dirigents de les juntes d'Estudiants.

- EXIGEIX que aquestes facultats siguin obertes de nou i la reincorporació immediata i incondicional dels que estan a la presó ;
- EXIGEIX que siguin reconeguts els drets dels estudiants, així com els dels treballadors, a tindre associacions lliures i autònomes, i preconitza un sistema d'educació que sigui democràtic en la seva estructura, en el seu mètode i en el reclutament d'estudiants.

difícils i perilloses circumstàncies professionals, ajuden amb devoció i valentia als detinguts polítics jutjats per Tribunals Especials.

La Conferència expressa la seva solidaritat amb els obrers i juristes de tots els països que por en a cap aquesta lluita pel respecte

de la dignitat humana i les llibertats fonamentals a Espanya.

La Conferència que inclou representants dels països de l'Europa Occidental de totes les opinions polítiques i creències filosòfiques i religioses, adreça una crida als juristes de totes les nacionalitats, i particularment a aquelles associacions internacionals adictes igualment als drets proclamats per la Carta de les Nacions Unides i la Declaració dels Drets Humans.

La Conferència proposa:

- Desenvolupar més encara els seus contactes amb els advocats espanyols;

- Emprendre una acció davant les autoritats espanyoles.
- Que siguin enviats observadors als processos polítics.
- Que sigui preparat consell o assessorament jurídic :
- Que es publiquin documents i informes a fi i efecte d'obtenir la suspensió dels expedients, la revisió o anul·lació dels judicis ja efectuats —particularments en relació al judici contra Julià Grimau— i l'alliberament de tots els detinguts polítics mitjançant una llei d'amnistia general.

DOCUMENT APROVAT PELS DELEGATS SINDICALS

Els Delegats Sindicals de països d'Europa Occidental, reunits a Londres el 28 de març de 1965 en ocasió de la Conferència contra la repressió i per l'Amnistia a Espanya.

Dirigeixen llur salutació fraternal als treballadors d'Espanya.

Denúncien les persecucions de que són víctimes aquells que lluiten per llurs reivindicacions i per llurs drets sindicals més elementals, és a dir: llibertat d'organitzar-se, de designar llurs representants, de discutir les convencions col·lectives, d'exercir el dret de vaga.

S'adrecen a totes les organitzacions sindi-

cals per a que intensifiquin llurs esforços i coordinin llurs accions.

Desitgen una entrevista internacional de representants de centrals sindicals per un esforç comú més gran de solidaritat internacional a favor dels treballadors espanyols.

Federació de Miners del País de Gal·les (C.I.O.S.L.)

Federació de Sindicats de Serveis Públics de Bèlgica (C.I.O.S.L.)

Sindicat d'Impressors de Londres (C.I.O.S.L.)

Federació del Llibre (C.I.O.S.L.)

C.G.T. de França.

C.G.I.L. d'Itàlia.

NO INTERVENCIÓ DE LA FORÇA PÚBLICA

« ...Els conflictes laborals són una expressió del dinamisme social i no pot haver-hi solució al conflicte si es cohibeix una certa confrontació de forces. És just que els conflictes laborals discorrin per unes vies legals, i ningú més interessat en això que els propis treballadors, però la missió de la força pública ha de quedar limitada a la vigilància de tota extralimitació violenta. Mai pot atribuir-se-li el paper d'àrbitr parcial intervenint en el conflicte propiament dit. Per això ha de prohibir-se l'entrada de la força pública a les fàbriques, la repressió violenta contra les manifestacions pacífiques, els arrests, escorcolls i detencions sense ordre judicial. Tot això forma part dels drets fonamentals de la persona humana... »

(Del document de reivindicacions presentades per les Comissions Obreres de Barcelona)

LA LLIBERTAT SINDICAL

« ...Fora de la llibertat sindical no pot haver-hi autèntica defensa dels interessos dels treballadors. La llibertat de constituir sindicats propis independents és un dret reconegut per l'església catòlica clarament deduïble de les encíclicues « Mater et Magistra » i « Pacem in Terris » i establert explícitament pels principis pels quals es regeixen les organitzacions internacionals de les quals l'Estat espanyol forma part. Així, en l'article 20 de la Declaració Universal dels Drets de l'Home, aprovada per l'Assemblea General de l'O.N.U., es determina que tota persona té dret a la llibertat de reunió i d'associació pacífiques, i que ningú pot ésser obligat a pertanyer a una determinada associació, i en el seu article 23 es llegeix que tota persona té el dret d'unir-se a d'altres per a fundar sindicats i afiliar-se a ells per la defensa dels seus propis interessos. »

(Del document de reivindicacions presentades
per les Comissions Obreres de Barcelona)

collecció ebro

Testimonis —art —llibre breu —clàssics

Llibres ja publicats :

Ignacio Hidalgo de Cisneros :
Memórias 1 : Cambio de Rumbo
Memórias 2 : La República i la guerra de España

Antonio Ferres :
Los Vencidos (novel·la)

Jesús Izacaray :
Las Ruinas de la Muralla (novel·la)

Antonio G. Pericás :
Poemas (il·lustracions d'A. Ibarrola)

Pròleg de R. Alberti i Teresa de León

En preparació :

Jose Antonio Parra :
Tren Minero (Premi Guipuzcoa 1963 - novel·la)

Alfonso Sastre :
Tres Dramas Españoles (teatre)